

Ustanovitelji: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 18. 1. 1969

Cena 50 par ali 50 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob volilnem programu SZDL

Organizacije socialistične zveze se na letošnje skupščinske volitve še posebno skrbno pripravljajo zaradi tega, ker jim je z ustavnimi spremembami naložena tudi odgovorna naloga pri določanju kandidatov za odbornike in poslance, pa tudi zaradi tega, ker bomo letos volili celotne sestave vseh skupščin.

Zato je prav sedaj čas za obračun dela skupščin v preteklem mandatskem obdobju in hkrati čas, ko se moramo pogovoriti o tem, katere naj bi bile pglavitne naloge bodočih skupščin. To pa naj bi po širokih in vsestranskih razpravah volilcev, članov SZDL, proizvajalcev zapisali zelo določno brez načelnega dogovarjanja v volilni program občinske organizacije SZDL.

V kamniški občini je organizacija SZDL že začela oblikovati tak dokument. K temu je pritegnila vse družbenopolitične organizacije, še posebno pa občinsko skupščino in republiške poslance. Občinska skupščina bo pripravila poročilo o gospodarskem, kulturnem in družbenopolitičnem razvoju občine v preteklih štirih letih, o delu skupščine in o aktivnosti posameznih odbornikov obeh zborov. Republiški poslanci bodo prispevali svoje poglede na delo v skupščini. Isto volivci pričakujejo tudi od zveznih poslancev.

Dosedanji pogovori o volilnem programu SZDL v kamniški občini kažejo, da ta dokument ne bo mogel iti mimo naslednjih nalog bodočih skupščin, zlasti občinske:

Na področju gospodarstva je potrebna hitrejša modernizacija industrijskih podjetij, zlasti investicijsko vlaganje v nove proizvodne naprave. Za močnejši razmah turizma na Kamniškem bo treba še bolj poskrbeti za sodobno opremljene gostinske in trgovske lokale ter za ostale storitvene dejavnosti. Z ustaljeno davčno politiko in z utrjevanjem kooperacijskih odnosov naj bi poleg ostalih ukrepov pripomogli k specializirani tržni proizvodnji tudi v zasebnem kmetijstvu.

Na področju družbenih služb bo potrebno storiti vse, da bomo uresničili triletni načrt izgradnje šol, ki ga je občinska skupščina sprejela lani. Še letos bo potrebno sprejeti program razvoja otroškega varstva v naslednjih letih.

Krajevne skupnosti so z uvedbo krajevnega samopriskpevka do maja leta 1971 dobile materialno osnovo za uresničevanje svojih programov — in s tem za rešitev najbolj perečih komunalnih problemov. Ne pretiravamo, če trdimo, da je krajevni samopriskpevek mnogo pripomogel, da občani vedno bolj prizadeto sodelujejo pri urejanju skupnih zadev v krajevni skupnosti v občini.

Posebna skrb bo v prihodnjih letih veljala samoupravljanju v delovnih organizacijah. Hkrati s prizadevanjem, da večji delež dohodka ostane na voljo proizvajalcem, pa bo treba še mnogo storiti na eni strani za večjo odgovornost strokovnih služb, na drugi strani pa za večjo vsestransko informiranost samoupraviteljev v delovnih kolektivih. V ta sklep sodi tudi aktivnost in odgovornost odbornikov občinske skupščine, in bo morala skupno z vsemi družbenimi činitelji in s sodelovanjem vseh občanov v občini poskrbeti, da bo to kar bomo zapisali v volilni program, tudi uresničeno.

F. S.

Po stezah partizanske Jelovice

Smučarski klub v Radovljici bo danes (v soboto) organiziral na Lancovem VIII. tradicionalno tekmovanje v smučarskih tekih in veleslalomu za učence in učenke osnovnih šol Gorenjske. Tekmovanje je v okviru praznovanja Po stezah partizanske Jelovice.

Start in cilj tekaških prog bo pri Zadržnem domu na Lancovem, za veleslalom pa poteka iz Pustega gradu s ciljem okoli 300 m od Zadržnega doma. Tekmovanja bodo končana že dopoldne, okoli 13. ure pa bodo razglasili rezultate in podelili priznanja.

Dogovor o skupnih potrebah

V sredo so se v Trzinu sestali na pobudo predsedstva občinske skupščine predstavniki samoupravnih organov in direktorji gospodarskih organizacij, da bi s predstavniki skupščine, družbenopolitičnih organizacij in občinske uprave izmenjali mnenja o letošnji proračunski situaciji, ki ne obeta najboljše. Potreb, za katere bi skorajda lahko rekli, da so neodložljive in terjajo takojšnjih rešitev, je toliko, da bo pro-

računskega denarja prav gotovo premalo. Brez velikega razumevanja in konkretnega sodelovanja gospodarskih organizacij ne bo šlo.

Ko je tekla razprava o predlaganih proračunskih stopnjah, o stopnjah prispevka za šolstvo in o drugih potrebah, je prišlo do žive razprave o tržiškem gospodarstvu nasploh. Razveseljivo pa je, da kljub težavam, s katerimi se borijo skoraj vse gospodarske organizacije, ni bilo no-

benih nasprotovanj ali pomislekov proti predlogom občinske skupščine.

Iz leta v leto v delovne organizacije bolj prodira spoznanje, da brez razvoja družbenih služb tudi ni hitrejšega razvoja gospodarstva. Tako kaže, da bo tudi letošnje leto kljub nekaterim težavam, uspešno.

-rk

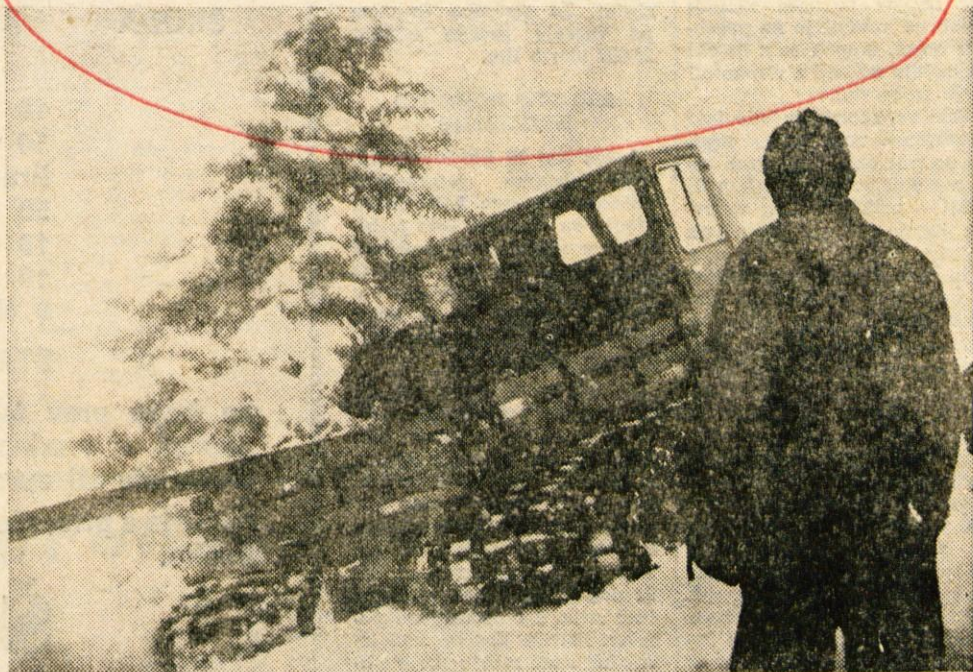
Tekmovanje v ročni obdelavi kovin

V ponedeljek se bodo v Kranju srečali najboljši učenci poklicnih šol z Gorenjske in iz Novega mesta. Za memorial Vilka Kusa se bo v ponedeljek in torek 24. najboljših pomerilo v ročni obdelavi kovin in znanju strokovnih predmetov. Razen tega se bodo pomerili tudi v raznih športnih disciplinah in odšli na izlet na Krvavec. V sredo popoldne pa bodo najboljšim podelili pokale, diplome in praktične nagrade.

A. Z.

A. Z.

Kako so 2 toni na vrh Krvavca spravili? (šesta stran)

300 metrov pod hotelom na Krvavcu se je zataknilo. Zaradi južnega snega in dober meter debelega zameta se RATRAC ni mogel sam dokopati na vrh.

Kranjska Pepelka

**Pred letošnjim referendumom o gradnji
novih šol v kranjski občini**

V kranjski občini vsako leto na novo prestopi šolski prag okoli 900 prvošolcev. Lani je Kranj sicer dobil novo šolo na Zlatem polju, vendar pa s tem problem novih šolskih prostorov ni odpravljen že za petdeset let. Čeprav število Slovencev in Kranjcev ne narašča ravno progresivno, ne bi smela biti v naslednjih letih glavna skrb šolnikov, ali bi v šole uvedli triizmenski pouk ali štirizmenski. Sicer pa ne bi ponašali že starih in znanih ugotovitev, da imajo naši otroci pravico sprejemati osnovnošolsko učenost v funkcionalno urejenih šolah s telovadnicami ter v enolizmenskem pouku z varstvom. To tudi niso nove ugotovitve, o tem govori tudi zakon o osnovnem šolstvu.

SOLA V STOLETNI STAVBI

Zakon pa govori tudi o tem, da imajo vsi otroci pravico do obveznega šolanja. In to urejenega obveznega šolanja. Tudi otroci, ki ne morejo slediti pouku v naši reformirani šoli. Otroci, ki počasneje sledijo pouku, ki počasneje zaznavajo, hodijo v posebno šolo. Tam ob posebni pomoči učitelja spoznavajo snov, ki je predpisana za osnovno šolo.

Posebne šole se je dolgo držal vzdevek pomožna šola, kar nekateri še danes uporabljajo. Znana je anekdota, ko je neka mati pripeljala svojega otroka v posebno šolo in pri tem prosila učitelja: »Saj vem, da ne bo mogel postati pravi učitelj, ampak rada bi, da bi postal vsaj tak kot vi, pomožen.« — Resnica je namreč ta, da navadni učitelji sploh ne poučujejo na posebnih šolah, ampak se z otroki ukvarjajo učitelji z visoko ali višjo izobrazbo.

Kdo ve, morda je bilo ime »pomožna« šola krivo tega, da so bili otroci posebne osnovne šole vedno — lahko bi rekli — prikrajšani za osnovne pogoje svojega osnovnega šolanja. Starši sami ne morejo urejati teh problemov. V kranjski občini se na leto rodi okoli 2 do 3 odstotke otrok, ki ne morejo obiskovati osnovne šole. Med njimi je največ lažje prizadetih otrok, ki so sposobni ob strokovni pomoči dokončati obvezno šolanje in se sami preživljati. Običajno se povsem normalno vključijo v življenje, celo zelo dobri delavci so, skratka poprečni ljudje. Težave, če so, nastanejo največkrat zaradi tega, ker jih okolica zasmehuje, če izve, da so hodili na pomožno šolo. Morda bi bilo prav, da bi v šolskih dokumentih črko P prav zaradi tega izpustili.

Srednje prizadeti otroci in pa težje prizadeti pa za zdaj nimajo nobene možnosti, da bi jih družba usposobila za samostojno življenje, težje prizadeti tega niti niso zmožni. Z njimi se ukvarjajo izključno starši. Če drugega ne, ti otroci potrebujejo čustveno navezanost na svojo družino.

Nekaj srednje prizadetih otrok sicer obiskuje posebno šolo, vendar pa v tako šolo ne sodijo.

NIC VEČ ADAPTACIJ

Vse do sedaj je skušala posebna šola urejevati svoje probleme s prostori tako, da so vsako leto adaptirali in preurejali stare prostore. Šola ima svoje prostore v širih stavbah, v bivših uradih marjanišča, v nekdanjih gospodarskih poslopih, k telovadbi pa hodijo v delavski dom. Odveč bi bilo opisovati, da učilnice niso primerne, da so s prostori tako na tesnem, da je na primer logopedski pouk v pisarni ravnateljice, da niso sami uporabniki teh stavb. Razen tega pouk moti hrup iz kuhinje samopostrežne restavracije ipd. Vsaka telovadna ura je krajša kot na ostalih šolah, ker vsaj četrtina šolske ure odpade na pot do delavskega doma in seveda oblačenje in slačenje. Razen tega tudi ni v vsaki stavbi stranišča in morajo otroci tehati čez dvorišče. Šolske kuhinje prav tako ni, pomagajo si z majhno čajno kuhinjo. Kadar skličejo roditeljski sestanek, povabijo starše prav v delavski dom, ker v celotni šoli ni prostora, kjer bi se lahko starši zbrali. Za uporabo dvorane pa morajo seveda odšteti 20.000 starih din.

NIC VEČ POMOŽNO REŠEVANJE

Letos naj bi končno začeli med drugim pripravljati gradnjo posebne šole. Nova stavba za posebno šolo je bila sicer vključena v družbeni plan občine že leta 1964. O novih šolah potrebnih v kranjski občini pa se bodo občani odločali na referendumu spomladi letos.

Vsekakor si bodo vsi, ki si sedaj prizadevajo, da bi se posebna osnovna šola preselila iz stoletne stavbe v sodobnejšo, kjer ne bo potreben štirizmenski pouk kot sedaj, lahko oddahnili. Ne samo zato, ker žele otrokom, s katerimi se ukvarjajo, boljše pogoje za učenje, pač pa tudi zato, ker je urejeno posebno šolstvo končno tudi izraz kulturne moči neke sredine.

L. M.

Gorenjska kreditna banka Kranj

S POSLOVNIMI ENOTAMI

na Jesenicah, v Kranju, Radovljici, Škofji Loki in Trzinu

razpisuje

ZA VLAGATELJE VEZANIH HRANILNIH VLOG IN DEVIZ. RAČUNOV

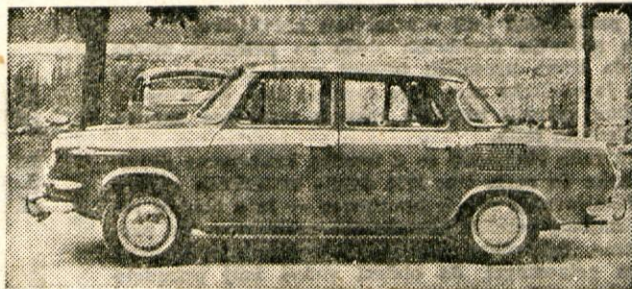
NOVO

NAGRADNO ŽREBANJE

DNE 14. FEBRUARJA 1969

V POSLOVNIH PROSTORIH PODRUŽNICE ŠKOFJA LOKA

prva
nagrada
je
osebni
avto
ŠKODA

**10 DVOKOLES PONY
10 ELEKTRIČNIH BRIVNIKOV
Braun Iskra sikstant
50 ROČNIH UR DARWIL
10 ODEJ
10 JEDILNIH PRIBOROV
9 NALIVNIH PERES**

STANOVANJSKI VARČEVALCI

pa bodo prav tako 14. februarja izžrebali 10 denarnih nagrad v vrednosti 5100 N din za nakup gradbenega materiala ali opremo po izbiri.

Pohitite s privarčevanimi zneski v vašo Gorenjsko kreditno banko.

Še je čas!

Izvoz vreden 5 milijonov dolarjev

Industrijska proizvodnja kamniških podjetij se je lani povečala za 11,2 %

Po podatkih občinske skupščine Kamnik je bila industrijska proizvodnja kamniških podjetij v preteklem letu za 11,2 odstotka večja kot v prejšnjem letu. S tem je industrija znatno preseгла planirano stopnjo rasti. Povečanje je še toliko pomembnejše, ker je vladal v prvem trimesečju še znaten zastoj v proizvodnji, zamujeno pa so nadoknadili šele v naslednjih mesecih. Med najbolj uspešne mesece preteklega leta lahko štejemo oktober in december, nič manjša proizvodnja pa ni bila julija in avgusta, torej v času dopustov.

Za leto 1968 je značilno povečanje števila zaposlenih za 2,3 odstotka, tako da je bilo decembra v delovnih organizacijah 7340 zaposlenih. V tem času se je znižalo tudi število brezposelnih, ki je sedaj manjše od 200. Ustrezno povečanju produktivnosti dela za 9 odstotkov so se povečali tudi poprečni osebni dohodki zaposlenih, ki so lani znašali 923 S din.

Med devetimi industrijskimi podjetji, kolikor jih je v občini Kamnik, so manj proizvedli le v tovarni kovane-ga orodja. Ta 76-članski kolektiv je lani tudi zelo slabo gospodaril, zato je umestna odločitev občinske skupščine, ki je z novim letom uvedla prisilno upravo. V enajstih mesecih preteklega leta so »prigospodarili« skoraj 5 milijonov S din izgube.

Največje uspehe so v preteklem letu dosegli v tovarni kovinskih izdelkov in livarni Titan, čeprav so še leta 1967 bili v nemajhnih gospodarskih težavah. Povečali so proizvodnjo za 22,6 odstotka, prav tako pa so se povečali osebni dohodki zaposlenih in večji je izvoz. Zelo intenzivna je tudi gospodarska rast v živilski industriji, kjer zelo uspešno prodajajo predelane vrtnine, kvas in druge prehranske proizvode.

Vsa pričakovanja pa so bila presežena v izvozu, saj so lani dosegli skoraj 5 milijonov ameriških dolarjev s prodajo v tujino. Kamniški dolarji so toliko veljavnejši, ker so bili skoraj vsi zaslужeni v deželah s čvrsto valuto. Čeprav carinske pregrade, posebno uvozne carine dežel skupnega evropskega tržišča, ovirajo prodajo, je bil lani iz-

voz kar za 34,5 odstotka večji kot leta 1967.

S svojimi stoli in pisarniškimi pohištvi dupljiški Stol osvaja ne le domače, temveč tudi tuja tržišča. Z več kot 1,5 milijona ameriških dolarjev je največji kamniški izvozik. Ta prizadevni kolektiv, ki zaposluje veliko število strokovnjakov, bo v prihodnje še povečal izvoz.

Nič manjša pa niso bila izvozna prizadevanja v tovarni usnja, ki je v preteklem letu svoj izvoz potrojila. Z 1,2

milijona ameriških dolarjev iztržka v izvozu v Zahodno Nemčijo, ZDA in Italijo, se uvrščajo na drugo mesto med kamniškimi podjetji. Ker je kvaliteta kamniškega usnja zelo dobra, imajo dovolj naročil in vsem tujim kupcem ne morejo ustreči.

Izvoz so v preteklem letu povečali še v Svitanitu, Titanu in podjetju Kamnik. Nižji pa je bil v kemijskem kombinatu Svit, ki z zakasnelo montažo tuneške peči ni uspel doseči izvoznih predviden.

— jan

Kmet, odbornik, poslanec, predsednik

Prebivalec Kemende pa tudi Kamničan Nandeta Vodeta ni treba posebej predstavljati. Pozna ga kot dobrega kmetovalca, kot odbornika občinske skupščine, poslance republiškega zbora skupščine republike Slovenije in ne nazadnje kot predsednika izvršnega odbora republiške skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov. In vsa ta dejstva so nam rabila kot »opravičilo«, ko smo ga poiskali na njegovem domu v Komendi in ga zaprosili za razgovor. Zanimalo nas je, kako usklajuje delo na kmetiji z odborniško in poslansko funkcijo?

»Včasih kar težko. Zaradi sodelovanja na sejah občinske skupščine ali na zasedanju republiške skupščine mi delo na kmetiji večkrat zastane.«

»Kot prebivalec Komende, zlasti pa še kot družbeni delavec, gotovo veste, kateri problemi najbolj »žulijo« vaše vaščane?«

»Največji problem Komende je že dvajset let šola. Sedanji prostori sploh ne ustrezajo namenu. Letos upamo, da bomo začeli graditi novo. Poleg šole je pereča še razširitev pokopališča ter ureditev priključka na cesto Moste—Kranj — okoli 700 metrov dolžine. Lani smo uredili in asfaltirali cesto od Komende do Mlake ter od spomenika do cerkve. V ta namen smo prispevali kar 20 milijonov S dinarjev.«

»Kot poslanca in odbornika občinske skupščine vas ljudje gotovo večkrat ustavljajo na cesti in vas sprašujejo. Kaj jih najbolj zanima in kaj jim odgovorite?«

»Ljudje me sprašujejo predvsem o vprašanih kmetijstvih, o zdravstvenem zavarovanju, zanima pa jih tudi, koliko se zavzemam za določene rešitve. Odgovarjam jim, da je v našem gospodarstvu kmet še vedno pomemben gospodarski činitelj, saj proizvaja in ima še vedno okoli osem desetih celotne kmetijske proizvodnje. S tem pa se preživlja okoli ena tretjina prebivalstva. Če ugotovljamo, da bomo s samoupravnim socializmom uveljavili pravice delovnega človeka, potem moram žal ugotoviti, da za kmete to še ne velja. Vsi namreč ne uživajo enakih pravic, kot bi jih morali. Če navedem svoj primer — kot kmet, poslanec, proizvajalec in kooperant s trajnimi pogodbami z agrokombinatom, ugotavljam, da nimam pravice voliti svojih predstavnikov v ustrezne zbornice, v občinsko kot zvezno skupščino. Vedno znova se sprašujem, komu je v našem sistemu še vedno dana pravica, da zastopa kmeta v raznih družbenopolitičnih organizacijah. Ne vem, zakaj naj bi bil prav kmet tako nesposoben ali nezanesljiv, da bi imel pri vsaki stvari skrbnika, ki naj uporablja pravice in dolžnosti v njegovem imenu.«

V. G.

Na osnovi členov 14. in 15. Pravilnika o delovnih razmerjih

PODJETJA ZA PTT PROMET V KRANJU

razglašamo

NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. 2 inženirjev

z diplomo
II. stopnje elektro
fakultete — šibki tok

2. 1 tehnika

elektro oddelek,
šibki tok
(za terensko delo).

Pogoji za sprejem so naslednji:
pod 1.) zaželeno je 1-letna praksa in odslužen kadroviški rok

pod 2.) odslužen kadroviški rok in vozniški izpit B-kategorije

Kandidati naj vložijo svoje prošnje pri Kadroviški komisiji PODJETJA ZA PTT PROMET V KRANJU v 15 dneh po objavi v časopisu.

Kaj menijo delavci o vodilnih uslužbencih

V TRIO — tržiški industriji obutve in usnjene konfekcije, so med vse zaposlene razdelili anonimne ankete, s katerimi naj bi dobili odgovore na vsa pomembna vprašanja medsebojnih odnosov in gospodarjenja v delovni organizaciji. Vprašanja v anketi so zelo dobro izbrana, saj bodo odgovori pokazali, kaj menijo delavci o razvoju podjetja, kaj o direktorju, se-

kretarju, računovodji, komercialnem vodji, obratovodnih in mojstrih. Nadalje bodo delavci odkrito povedali, kaj je po njihovem mnenju narobe v organizaciji dela. Anketa bi bila popolna, če bi zajemala tudi vprašanja o delitvi osebnih dohodkov, toda kljub temu bodo rezultati prav gotovo dali pravo sliko odnosov v delovni organizaciji.

rk

Olajšave za kmete-borce

Odlok o prispevkih in davkih občanov občine Jesenice določa vrsto olajšav za različne kategorije občanov. Tako so med drugim določene tudi olajšave za kmete, borce.

Kmetom, borcem NOV, ki so nosilci »spomenice 1941«, španskim borcem in predvojnimi komunistom, se priznava olajšava v višini odmerjenega prispevka, ki pripada občini.

Kmetom, borcem ali aktivnim sodelavcem NOV, ki jim je bila priznana posebna delovna doba v dvojnem trajanju s pričetkom pred 9. septembrom 1943. leta pa neprekinjeno do 15. maja 1945. leta, se priznava olajšava pri odmeri prispevka, ki pripada občini, v obliki znižanja katastrskega dohodka za znesek 2000 din.

Kmetom, borcem in aktivnim udeležencem NOV, ki so vstopili ali aktivno sodelo-

vali v NOV v času od 9. septembra 1943. pa do 31. 12. 1944. leta in jim je za ta čas priznana dvojna delovna doba, se prizna olajšava pri odmeri prispevka, ki pripada občini v obliki znižanja katastrskega dohodka za znesek 1000 din.

Olajšava pri odmeri prispevka, ki pripada občini, se prizna tudi po vojni umrlu možu-borcu NOV, kakor tudi obratno, zavezanec prispevka, če je njegova žena aktivno sodelovala v NOV in ima priznano posebno delovno dobo v dvojnem trajanju.

Toda pri teh olajšavah je pogoj: Če zavezanec prispevka, njegov zakonec ali kdo od članov gospodarske skupnosti prejema osebne dohodke iz delovnega razmerja, pokojnine in invalidnine, ali če vdova po padlem borcu znova sklene zakonsko zvezo, se olajšave ne priznajo.

J. Vidic

Razstava in prodaja pohištva

NA JESENICAH

V OSNOVNI ŠOLI PREŽIHOV VORANC
od 23. 1. do 1. 2. 1969.
ODPRTA VSAK DAN OD 9.—18. URE.

murha
LESCE

Gorenjsko gospodarstvo potrebuje strokovno obdelavo

poldne je bila v prostorih Občinske skupščine seja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko. Na seji so razpravljali o analizi gibanja gospodarstva na Gorenjskem oz. o nekaterih lanskih 9-mesečnih podatkih, ki so jih primerjali z enakim obdobjem 1967. leta. Seje so se razen članov sveta udeležili tudi predsedniki nekaterih gorenjskih obč. skupščin in direktorji večjih gorenjskih gospodarskih organizacij.

V razpravi so predvsem poudarili, da bi se v posameznih gospodarskih in tudi drugih vprašanih morala na gorenjskem odražati večja enotnost in usklajenost. Ugotovili so, da bi se gorenjsko gospodarstvo zaradi obstoje-

čega kapitala moralo bolje vključevati v razvoj gospodarjenja v republiki. Iz tega se je porodila tudi misel, da bi na Gorenjskem po-

trebovali nekatere medobčinske strokovne službe, katerih analize bi lahko vsak hip pokazale, kje se v širšem programiranju nahaja gorenjska regija. A. Ž.

Smernice predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ, sprejete lanskega 9. junija, niso tako enostaven dokument, kot so si ali pa si še nekateri zamišljajo. Njihovo uresničevanje je v naši praksi kljub pravnim oziroma zakonskim normam težje kot je morda videti na prvi pogled. V nekaterih primerih celo posameznim komunistom niso jasne različne družbene deformacije in njihov pomen.

Zato se ne bi smeli zadovoljiti z oceno, da je morda na videz vse prav. Celotno spoštovanje zakonitosti ponekod ne more biti zagotovitev, da je vse v redu. In prav zato bi se morali zavedati, da se prav tam, kjer se objektivno konča zakonitost, kot merilo presojanja nekega dogodka, smernice in naši akcijski programi lahko pokažejo kot edino objektivno merilo.

Te ugotovitve niso plod nekih zamišljenih dejstev in razmišljanj. So dejanski odsev, ki se kaže v različnih nepravilnostih, ki so jih ugotovile nekatere občinske in druge službe v zadnjih mesecih oziroma dveh letih. Priča smo raznim utajam, nedovoljeni trgovini, neupravičenemu zaposlovanju delovne sile, poneverbam itd. Ponekod se to kaže v različnih oblikah kolektivne in osebne odgovornosti oziroma neodgovornosti. Se bi lahko naštevali. Vendar povejmo le to, da je bilo takšnih primerov, o katerih so govorili na seji medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko, na področju petih gorenjskih občin kar precej.

Ne bi naštevali njihovih vzrokov. Upoštevati je namreč treba dejstvo, da tudi socialistična družba pozna protislovja. Zato je vprašanje, kako ta čim bolj učinkovito reševati. Vedeti moramo tudi, da vseh protislovij ni mogoče rešiti s predpisi. Velikokrat je vzrok za ne-
učinkovito delo tako imenovana slaba notranja kontrola v delovnih organizacijah, ki potem povzroči po principu verižne reakcije tudi ne-
učinkovito zunanjo-družbeno kontrolo. Velikokrat je tega kriva neusklajena politika v določenih vprašanih (obrt, turizem oz. gostinstvo) med posameznimi občinami.

In kakšna je rešitev? Odločen in hiter ukrep na take pojave. Vplivanje in delo ter reševanje, da v naših zakonih ne bomo iskali lukenj, ampak dejansko resnic. Zavedati se moramo, da smernice niso muha enodnevnica, kampanija, trenutna pomiritev ali ukrep, ko se pokaže problem, marveč nenehna preventiva in odgovornost vsakega posameznika. A. Zalar

B. M.

Prekinitev dela v železarni

V martinarni jeseniške železarne so delavci v sredo, 15. januarja, ob 14.30 prekinili delo. Okoli 200 delavcev tega obrata je namreč dobilo nizke plače, zato so zahtevali

takojšen sestanek z vodilnimi delavci obrata. Na sestanku so delavcem zagotovili, da bodo zadevo z nizkimi plačami uredili.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Davčna uprava

Številka: 42-010/1968-03

Na podlagi 148. in 150. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/67, 36/67, 5/68, 27/68 in 40/68) izdaja davčna uprava pri skupščini občine Kranj naslednji

JAVNI POZIV

Do najkasneje 31. januarja 1968 morajo vložiti napoved za odmero prispevka oziroma davka naslednji občani:

1. vsi zavezanci prispevka od obrti in intelektualnih storitev, katerim se prispevek odmerja od dejanskega dohodka po preteku leta — nepavšalisti — za dohodke, dosežene v letu 1968;
2. vsi zavezanci prispevka od obrti in intelektualnih storitev, katerim se prispevek odmerja po pavšalni letni osnovi za tekoče leto — pavšalisti — za dohodke, ki jih bodo predvidoma dosegli v letu 1969;
3. vsi zavezanci prispevka od skupnega dohodka občanov, kateri so v letu 1968 imeli skupni čisti dohodek nad 20.000,00 din. V skupni čisti dohodek se všteta naslednji dohodki: iz stalnega delovnega razmerja, iz dopolnilnega dela pri drugih izplačevalcih osebnega dohodka, od pokojnin, od nadomestil za čas bolezni, od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, od kmetijske dejavnosti, od obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, od intelektualnih storitev, od stavb in od premoženja in premoženjskih pravic;
4. vsi zavezanci davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic (od dohodkov v zakup oddanih nepremičnin ali premičnin, od podnajemnin ali od drugih premoženjskih pravic, od oddajanja opremljenih sob in podobno) — za dohodke, dosežene v letu 1968;
5. vsi zavezanci davka na kmetijske proizvodne priprave, ki imajo težke traktorje z jakostjo nad 35 KS, buldožerje, kombajne in bagre.

Zavezanci prispevka oziroma davka, ki ne bodo vložili v roku napovedi, bodo nosili posledice po določilih 152. člena zakona o prispevkih in davkih občanov.

Prijav za odmero davka od stavb za leto 1968 ni treba vlagati, če ni sprememb v dohodku ali lastništvu, ker je odmera podaljšana.

Tiskovine — prijave — za odmero prispevka in davka se dobijo v sprejemni pisarni skupščine občine

Kranj — soba št. 70 — in na krajevnih uradih, kjer se tudi vložijo izpolnjene prijave.

DAVČNA UPRAVA

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava Uporabna umetnost v ZDA.

V Baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled razstava Partizanski tisk na Gorenjskem in v II. nadstropju razstava Domača obrt na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji pa slikarska razstava Franceta Zupeta-Kristofa.

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17.—19. ure.

Nezanimanje za kulturno udejstvovanje v Železnikih

Prav v zadnjih dneh so bile uprizorjene v Železnikih v okviru občinskega praznika občine Skofja Loka razne kulturne prireditve.

Za uvod v dneve praznovanja je mladina osnovne šole iz Železnikov pripravila lep kulturni program, združen s partizansko pesmijo, pri katerem je sodelovala tudi godba na pihala pod vodstvom dirigenta tov. Guliča iz Skofje Loke.

Kino podjetje je pripravilo za dan v tednu praznovanja primeren jugoslovanski film Komisar X.

Da bi se dalo v dneh praznovanja čimveč poudarka težkim dnem (kupacije in spominom na dražgoško borbo, je DPD Svoboda Železniki uprizorila dvakrat dobro pripravljeno, za tovrstno praznovanje najbolj primerno prireditev, in sicer dramo Zorana Hudalesa Korak s poti.

Dokaj zadovoljiva udeležba je bila tako na mladinski kot kino predstavi, medtem ko je bila udeležba ob priliki prireditve drame že prvi dan minimalna, v nedeljo, 12. t. m., ko bi bilo pričakovati zasedeno dvorano tako Železnikarjev kakor prebivalcev bližnje okolice, pa je bil obisk drame dramatičen. Igralci z režiserjem na čelu, ki so se pripravljali dolge mesece in zabijali prosti čas zato, da bi prireditev čimbolje uspela, so bili razočarani, saj se je je udeležilo komaj 50 ljudi. Vse priznanje gre režiserju in nastopajočim domačinom, od katerih so se nekateri vozili na vaje celo iz Ljubljane in Skofje Loke, kjer so zaposleni. Graje vredno pa je dejstvo, da imajo ljudje posluš za vse prej kot za kulturno udejstvovanje.

Drama Korak s poti, ki nazorno prikazuje pretresljive dogodke iz časov NOB in ki bi bila primerna, da si jo ogleda predvsem doraščajoča zaposlena mladina in pa tisti, ki pozabljajo žrtve in prispevke med NOB, ni doživela zaželenega uspeha.

Ne bi stvar izzvenela tako tragično, če se Železnikarji in okoličani ne bi tako masovno udeleževali raznih drugih prireditev, kot so različni ansambli in cirkuške predstave, ob katerih je komaj najti prostora v nemajhnih dvorani. Sklepanja o obisku tovrstnih prireditev so lahko različna, kakor tudi vzroki za nezanimanje. Nekateri ljudje res niso kazali, ne kažejo in ne bodo kazali razumevanja in zanimanja za razne odrske prireditve, ker pač nimajo za to posluš, vendar je pa dosti takih, ki razne kulturne prireditve spremljajo z zanimanjem in je zato treba vzrok v tem primeru iskati drugje.

Pogoste so danes izjave, naj dogodki iz preteklosti gredo v pozabo ter da naj se enkrat prekinе s temi spomini na okupacijske čase. Ta dejanja in take misli se porajajo tudi v Železnikih in okolici, kar nam potrjuje zlasti zadnji primer z uprizoritvijo partizanske drame Korak s poti.

Ce že ne zamerimo toliko mlajši generaciji, pa je prav da priključimo v spomin starejšim ljudem, ki so okusili vsa mogoča trpljenja in najstrašnejšo bedo v predaprilski Jugoslaviji v nepozabnih dnevih okupatorskega nasilja in partizanskih bojev, da s takšnimi odnosi in omalovaževanjem pridobitev NOB kažejo samo svojo neznačajnost.

Prav bi bilo in kar je tudi moralna dolžnost predvsem borcev NOB, ki jih v Železnikih in okolici ni malo, da predvsem pri sebi utrdijo zavest, da nenehno vzgajajo mladino in jo spominjajo na predvojne in medvojne dni. V nedeljo, 19. 1. 1969, bodo v Dražgošah razne prireditve, na katerih bi bilo želeto čimvečjo udeležbo predvsem tistih, ki v Železnikih tokrat niso pokazali razumevanja

Tuhinjski podedovani greh

Zakaj mora 6.000 ljudi, tretjina občanov Kamnika, iz rodu v rod trpeti nezakriviljeno krivico v svoji 25 km dolgi in osamljeni dolini?

Morda pa je ta ugotovitev le občutek potnika, primerjava z življenjem ljudi v Kamniku, na Vranskem, onstran na Stajerskem, kjer se ta dolina konča. Ljubezen do rojstnega kraja, do lastnega doma, lepota te doline z vabljivimi travniki ob bistrem potoku, bogati gozdovi po okoliških hribovih in prijazne vasice, vse to je verjetno za te ljudi več kot lagodnost — kot moderni svet z vsem sodobnim napredkom v mestih. Morda? Potrebno bi bilo oboje doživeti, preživeti in šele potem ocenjevati. Verjetno je imel prav kmet v Šmartnem, ki se je čudil, kako da pozimi v vsem snegu in mrazu kolovratim peš tam okrog in me vabil, naj pridem poleti, ko je tam tako lepo — čist zrak, mir, sadje... Ze zaradi vlnudnosti sem obljubil, da pridem. Takrat je v dolini res lepo, lahko verjamem. Toda za tisto lepo morajo ti ljudje veliko pretrpeti, zlasti v sedanji zimi.

IZ ENEGA — TRI

»Pridni so ljudje te doline. Vredno, da o njih kaj napišete. Napišite kot je, kako delajo. Zdaj je sneg. Toda prej! Ni bilo nedelje, da niso neke množično kopali jarkov za vodovod, jam za električne drogeve, popravljali in urejevali ceste. Če dobijo le malo pomoči, naredijo sami še toliko več. Iz vrednosti enega dinarja so naredili tri — trikrat več! Nikjer drugje tako.«

To je povedal že predsednik občinske skupščine Vinčo Gobec pred »ekspedicijo« v to dolino. In približno tako so o ljudeh te doline povedali tudi na občinskem sindikalnem svetu, na socialistični zvezi in drugod. Tudi priljubljeni in delovni občinski odbornik te doline Ivan Mali v Loki. V tamkajšnji krajevni skupnosti Srednja vas so zlasti po 1965. letu veliko naredili, ko so uveljavili krajevni samoprispevek. Ta denar seveda ne zadostuje za tolikšne potrebe. Vendar služi kot pobuda, za plačilo najnujnejšega, za nakup materiala. Največ pa dajo in naredijo ljudje sami. Tako so si napravili najprej vodovod, cesto v Pirsevo, most čez potok, marsikaj. Domačini so dobili veselje do dela še zlasti, ko so videli, da jim je vedno pripravljena pomagati občina, Gozdno gospodarstvo in drugi. Letos je v veljavi že drugi samoprispevek, ki so ga ljudje potrdili in vestno vplačevali že od 1965. leta. To velja za celotno občino. Toda ob odločitvi je bilo prav razpoloženje te doline odločilno za vso občino. Po Kamniku in okolici niso bili tako navdušeni za to. Ljudje tod pač nimajo tolikih potreb.

DAN KRUHA

Prijazen sprovednik me je opozoril na izstop v Lazah pri Tuhinju. Še dobre četrte ure je do Tuhinja. Imel sem službo. Doma-

činka, suhljata ženica, mi je med potjo povedala marsikatero zanimivost kraja.

»Danes imamo svež kruh,« je med drugim dejala z nekim ponosom in pokazala na štruco v mreži. Začudilo me je to. Dvakrat na teden, ob torkih in petkih, pripeljejo v dolino kruh. Seveda, če ga naročijo. Primerjal sem v mislih naše petične zahteve v mestih. Razburjamo se, če nam ponudijo kruh prejšnjega dne, če ni še tople. A tu? Pravo veselje ob »dnevnu kruha«! Na to dvakratno tedensko radost so me tisto popoldne spomnile tudi punčke pred manjšo hišo ob postajališču za Hruševko, ko so prišle pred hišo s kosi kruha, namazanimi z marmelado. Pač dan kruha!

Vendar to ni izjema v oskrbi te doline. Zaradi manjšega prometa, trgovska podjetja niso zainteresirana za nove, lepše lokale, za sodobno postrežbo. Če so tam že nekatere prodajalne bolj urejene, je to v glavnem zasluga občine. V vlažni prodajalni v Šmartnem je prodajalka dobila revmo in komaj dosegla, da so jo premestili v Kamnik. V trgovini v Lazah so metle, bela moka, vile za gnoj, petrolejke — vse na kupu. In zraven na isti prodajni mizi šilce likerja, kozarci piva — vse. Upam, da se nad tem ne bo spotaknil kak inšpektor. Potrebno je pač upoštevati stanje, razmere in možnosti in ne ljudem odvzeti še to, kar imajo, če že boljšega ne damo. Končno ne gre zgolj za trgovine, za preskrbo. Vsa komunalna ureditev in komunikacije je vsaj za en rod v zakasnitvi v primeri z drugimi razvitimi kraji. Tako imajo vse vasi vzdolž 25 km doline samo en telefon in še ta je na pošti v Šmartnem, kjer je na voljo samo določene ure čez dan.

(NE)USTRELJENI DESETI BRAT

V prvi hiši nad potokom proti Hruševki sem se zadržal z možakom, ki je pletel koš. Pravi mojster je. Samo pred vojno sem še videl taka dela. Toda potrebe in način dela je tam tako kot nekoč in tudi raba košev.

Sosed Franc Pavlič pa je pripovedoval o zanimivi zgodbi na odru v Šmartnem. Bilo je pred kakimi 15 leti. Naštudirali so Desetega brata. Bil je glavni junak. Na vajah in na generalki so dobro pripravili vse potrebno in tudi dve puški za prizor, ko Marjan ustrelil Desetega brata. Toda takrat, na prvi predstavi, ni nič počilo za odrom. »Ustreljeni« je to opazil, vendar se je ob tem dejanju zgrudil z igralsko spretnostjo. Po končani predstavi je zvedel, da so med igro otroci zamenjali puške za odrom. Tako je Marjan imel v roki puško s pravim nabojem. LAHKO bi resnično ustrelil človeka na odru. Le k sre-

či, da Marjan ni pritisnil na petelina. Sicer...!

Ko je to zvedel, pravi Franc, se je šele prestrašil. Toda s tisto predstavo, kot da so glavnega igralca v resnici ustrelili ni bilo več dosti predstav in prireditev. Vse kulturno življenje je počasi izumrlo v dolini. Danes je le dvorana v Lazah, kjer vsak ponedeljek predvajajo kak film. Vse drugo je usmerjeno v Kamnik. So ljudje, ki po leta in leta niso videli nobene predstave, nobene prireditve. Zlasti mladi občutijo to kulturno praznino in seveda, če se le da hodijo v Kamnik.

URADNE NEDELJE

Na poti iz Hruševke je šel možak. Ko sem mu povedal namen svoje poti, je takoj samozavestno dejal, da bi pač moral priti, ko je kopno, da bi videl njihovo cesto, kako lepo so jo uredili. Lepša je kot ona glavna po dolini. Lani so postavili tudi nov transformator preuredili napeljavo. Pobarbam naj Jarneja Razpotnika ali Lovrenca Hočevarja. 46 hiš po vseh okoliških naseljih ima sedaj izvrsten električni tok. Samo denarja so zbrali čez dva milijona (starih, seveda!), delati je moral vsak po 16 ur. A nekateri, kot Tine Drolc in drugi so delali kar so zmogli, vsak prosti čas, vsako nedeljo. In s kakšnim zanosom je to pripovedoval. Razumel sem ga. Kjer ljudje sami delajo in kaj napravijo, ima povsem drugačno ceno, kot tam, kjer to naredi komunalno podjetje.

O takem upravičenem ponosu na svoje delo in uspehe pa lahko govorijo skorajda po vsej dolini od Podhruške do Motnika. Vaščani Sel, Rižičnega, Trobelnega, Zubejevega in Znojil so se lotili vodovoda. Odločili so se. Skopati bodo morali 3500 m jarka zgraditi 5 rezervoarjev in kaj še vse! Zbrali so že 20 kuhičnih metrov lesa, vsaka hiša oziroma družina je že prispevala po 30.000 (starih!) dinarjev in vsi so pripravljani za delo. Celotna vrednost vodovoda bo okroglo 42 milijonov (starih!) dinarjev kar ni malo, čeprav računajo na pomoč občine in tudi rudni ka kaolina, ki odpira tamkaj svoj obrat...

JULIJA DVAINSTRIDESETEGA

Mamo Terezijo Hočevarjevo v Hruševki smo našli na poti. Veliko je pripovedovala o cesti, o vodi, o elektriki. Tako lepo so si vse uredili! Potem pa je povedala še eno iz tistih hudih časov zadnje vojne. Neke noči od torka na sredo, v začetku julija 1942, so v vas pridrveli Nemci. Vse ljudi so izgnali iz hiš. Sposobnejše moške so odstranili in ostanke njihovih obžganih kosti so čez nekaj dni našli v pogorišču v bližnji vasi Gradišče.

Vse ostale pa so izgnali v taborišča. Med temi je bilo tudi osem otrok. Najmlajši Peterček je imel komaj teden dni. Mati je umrla na porodu. Očeta pa so tisto noč sežgali. Mali Peterček je umrl v taborišču. Vsi ostali so se vrnili. Danes so že vsi odrasli, se izučili, šli po službah, se nekateri že poženili, prihajajo na obisk s svojimi vozili. Pravi samorastniki! Vajeni najtršega življenja v svoji rani mladosti so si znali utreti pot v življenje in s svojo pridnostjo priti do kruha. To je pač značilno za vse ljudi te doline.

BEG V NOČ

Zgodnja in mrzla zimska noč se je bližala ko sem prikolovratil do Srednje vasi navzdol po dolini. Zelel sem še obiskati in se pogovarjati s Kaduncem, s tem in onim, spoznati čimveč.

Iz Kamnika je pripeljal šolski avtobus. Razigrani in nasmejeni otroci s šolskimi torbicami na hrbtu so se takoj kepali, drsali in se počasi porazgubili med hišami. A nekateri so imeli po vsej temi in mrazu po zasneženih in poledenelih stezah še po uro hoda. Toda zanje ni to nič posebnega, nič hudega, nenavadnega. Do vasi Ravne imajo celo več kot uro in po samem gozdu.

Zamaknil in zamsilil sem se v te otroke in skoraj pozabil, da moram misliti tudi na prenočišče. »V gostilni v Loki ali v Potoku imajo sobe,« so mi povedali. Mahnil sem jo tjakaj. In nič ni bilo. Nikjer niti enega ležišča. Nisem imel časa razmišljati o perspektivnem razvoju turizma v tej sicer lepi dolini brez postelj, kajti moral sem skrbeti najprej zase, takoj za tisto noč.

Na srečo je bil še en avtobus za Kamnik. Toda šele, ko sem sedel v njem, sem se zamislil v svoj neljubi, prezgodnji beg iz te doline.

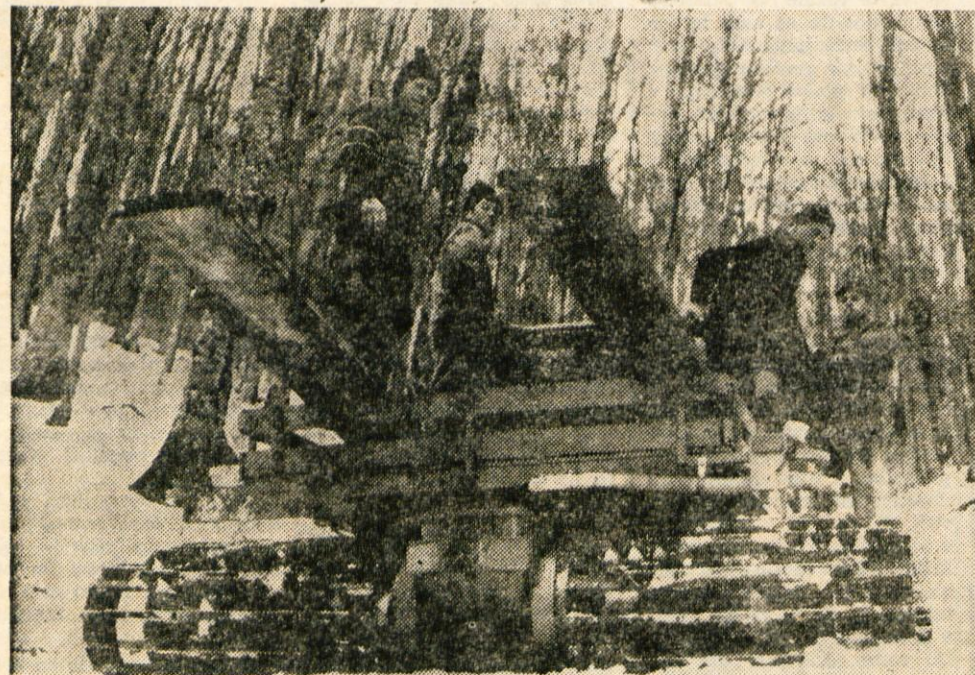
BREZ KRIVDE KRIVI

Po Kamniku je bilo živahno. Iz pavarne je bilo slišati zvoke glasbe, prek trga so hiteli mladinci v instrumenti pod pazduhami, po lokalih so ljudje kramljali v polnem večernem razpoloženju. Pač življenje v mestu.

Misli pa so se vračale v dolino. Kako hodijo otroci po tistih gozdovih in snegu iz šole. Pogledal sem na uro. Niso še doma. Kako naj sporočijo ponoči, če se tam kaj zgodi, kako bodo otroci še štiri dni čakali na »dan kruha«! Kot da me je nekaj stisnilo v prsih ob vsem tem. Kakšne zasluge imamo mi v mestih, da lahko rabimo sodbne kulturne in tehnične napredke, da nam je življenje udobnejše? In kaj so krivi oni v tej osamljeni dolini. Pač, brez krivde krivi, s podedovanim »grehom«, da so pač tam rojeni K. Makuc

Pri Skrjancu v Stiški vasi št. 1 je bilo najprej treba spraviti s poti les in narediti prostor »racmanu«.

Mislili smo, da je najhuje v Gosti Ravni. Pa ni bilo tako. Kasneje smo ugotovili, da smo prekmalu razbili steklenico.

Slatnarjeva Florjan in Peter ter Franci Grile (vsi z Ambroža pod Krvavcem) so med potjo morali podirati tudi takale drevesa.

Kako so dve toni na vrh Krvavca spravili?

Krvavški fantje in teptalni stroj RATRAC — S fotoreporterjem Francijem sva spremljala spravljanje teptalnega stroja na Krvavec

Vse skupaj se je pravzaprav začelo, ko je fotoreporter Franci Perdan v ponedeljek na kranjski železniški postaji slikal stroj za teptanje snega. Kupilo ga je namreč turistično prometno podjetje CREINA Kranj za urejanje smučarskih prog na Krvavcu.

V torek zvečer smo v tiškarni končali zadnje strani Glasa, ko mi pravi urednik: »Tale bi bila pa lahko zanimiva reportaža. Tako stroj spraviti na Krvavec, prav gotovo niso mačje solze.«

V sredo zjutraj so težki oblaki silili k tlom. Deževalo je in kazalo, da bova imela težak dan. Kratek jutranji »bojni« posvet je odločil, da greva s Francijem na Krvavec. Spremljala da bova teptalni stroj, ko ga bodo spravljali na vrh.

— — —
Moram priznati, da še nisem šel peš na Krvavec. Zato si tudi nisem znal predstavljati, kaj naju čaka. V naglici sem v trgovini kupil gumijaste škornje, se preoblekel in ob pol devetih sva se odpeljala v Cerklje. V mehanični delavnici sva izvedela, da so Franjo Kreačič, Jože Flaš, Slatnarjeva Peter in Florjan in Franci Grile (zadnji trije z Ambroža pod Krvavcem) že odšli. S spačkom sva se potem pognala za njimi. V vasi Grad sva zavila na cesto proti Senturški gori. V dolini so se preganjale megle in dež je malce ponehal, ko sva prišla do križišča, kjer se odcepi pot za Stiško vas. Ob robu naju je parkirani volkswagen opozarjal, da je odtod naprej bolj varno peš.

Z DEŽNIKOM, PLASCEM IN KLOBUKOM SVA LOVILA RATRAC

Takrat še nisva vedela, kaj naju čaka. Oblečena skoraj kot dva turista (Franci je imel plašč, dežnik in klobuk) sva jo po močno zasledeneli cesti mahnila za njimi. Zalostno sva pogledovala za spačkom, ki je potem ves dan sameval ob poti. Malce naju je skrbelo, da sva prepozna in da fantov s strojem ne bova več ujela.

Dobre pol ure sva že hodila in modrovala, da bi bolje naredila, ko bi z žičnico šla na vrh Krvavca in počakala, da bo goseničar prilezel gor. Potem pa sva jih zagledala. Prvi jih je v Stiški vasi pod Skrjancem opazil Franci. Mahnila sva jo kar počez čez njive in jih ob deseti uri dopoldne že precej utrujena

ujela. Kolena so silila k tlom in pot nama je curkoma lil po obrazu, ko sva se kot dva romarja priplazila do njih.

Pod Skrjancem je pot precej ozka in fantje so se nemalo namučili, da so racmana, kot sva ga krstila, »privlekli« do Skrjančeve kmetije v Stiški vasi.

Skrjančevi so ravno nakladali les na voz. Gospodinja, ki se je pred dvanašimi leti s Senturške gore prerožila na kmetijo in kjer danes gospodari 38-letni Jože Skrjanc, mi je povedala, da kaj takega še niso vlekli na Krvavec. Medtem ko so fantje in domači pripravljali pot, sem izvedel, da je Skrjančeva domačija stara že prek tristo let. 80-letna Joževa mati Marija, ki je doma iz Stefanje gore, mi je v izbi povedala, da so Skrjanci zdrav rod. Tako praded, ded, oče in še nekateri drugi so dočakali precej čez devetdeset.

»V teh krajih kmetovati ni tako lahko. Od jutra do večera je treba trdo delati. Čeprav smo se zadnja leta malo motorizirali je vseeno treba krepko prijemati, da lahko vsako leto zberemo 180 starih tisočakov za davek.« je povedal gospodar Jože.

Beseda je dala besedo in tako sva se precej zaklepetala. Medtem pa nama je goseničar s fanti že ušel proti Ambrožu. Vzela sva torej še enkrat pot pod noge in jo mahnila po snegu. Po dobri uri hoda v strm breg sva jih na Ambrožu le ujela. Nekje v daljavi je zazvonilo poldne, ko nama je Slatnarjeva Anica postregla z domačim segedinom, sokom in žganjem.

PODRILI SMO DEVET DREVES

Potem smo jo mahnili naprej. Franjo Kreačič, ki je že enajsto leto pri žičnici in njegov strojni pomočnik Jože Flaš (oba iz Ljubljane) sta sedla v kabino mi pa smo zadaj stopili na goseničarja. Ob pol enih smo bili v najtežjem delu Goste Ravni. Na srečo sta Slatnarjeva Peter in Florjan vzela motorno žago, kajti v tem delu so fantje morali podreti devet dreves. Tako smo od Goste Ravni do Zakuštrovca za kilometer dolgo pot porabili kar eno uro.

ZASLUŽENA RAZBITA STEKLENICA

Mislili smo, da smo na konju, ko smo nekaj po trinajsti uri prišli na Vrtače.

(Nadalj. na 24. str.)

Človek, ki je znal dvoriti murnovi samički

Ivan Regen, največji slovenski biolog, je bil rojen v Lajšah pri Gorenji vasi v Poljanski dolini

Malce pozni smo s temle prispevkom. Pozni zato, ker je od stoletnice rojstva prof. dr. Ivana Regna minil že dober mesec. 8. decembra lani so namreč v Lajšah, rojstni vasi slavnega biologa, odkrili spominsko ploščo. Mnogo ljudi se je zbralo tamkaj. Prišli so doktorjevi učenci, sorodniki, prijatelji in znanci. Vsakdo je o velikem znanstveniku vedel povedati kaj zanimivega. Iz neštetihih drobcev smo polagoma sestavili sliko poljanskega rojaka, ki je — kot bomo videli — s svojim delom in metodami bistveno vplival na nadaljnji razvoj bioloških ved v svetu. Pri tem nam je bil v veliko pomoč biografski zapis dr. ANTONA POLENCA, iz katerega smo zvedeli za kopico malo znanih podrobnosti.

— — —
Drobni Janezkovi prsti so previdno segli v travo, stiskajoč za črnuhom, ki je skušal uteči zvedavim fantovim pogledom. Toda zaman. Spretni ročici sta zgrabili murna, ga dvignili in ponesli k očem. Zamaknjenega obraza je otrok strmel v gomazečo živalco, jo občudoval ter božal. Priljubila so se mu mala bitja, ki ob poletnih večerih s svojim cvrčanjem in brezcpanjem oživljajo pisane poljane. Med tem ko si je mati — dninica dajala opravka z živino in pazila, da bi govedo med pašo kam ne zasllo, je Janez ždel v travi ter ure dolgo opazoval svet pod seboj. Navduševale so ga poskočne kobilice, garske mravlje, hrošči vseh barv in velikosti, pa bojevit murni, ki jih je toplo sonce zvabilo na plano. Čudna družina drobnih, na pogled brezpomembnih in za večino ljudi neopaznih bitij je odločilno posegla v usodo pobiča ter dala smer in smisel njegovemu nadaljnjemu življenju.

PROFESOR »SE POGOVARJA« S KOBILICO

Skoraj pol stoletja kasneje, 31. avgusta 1925, so se v laboratoriju dr. Ivana Regna, tedaj že znanega biologa, dogajale nenavadne stvari. Za-

temnjen prostor, poln svojevrstnih naprav, sredi katerega je bil lastnik postavil pravi pravcati miniaturni travnik, je napolnjevalo čudno cvrčanje. Povzročala stta ga samčka neke vrste kobilice, ki sta čepela med bilkami. Nenadoma je vmes posegel še tretji. Tudi najboljši poznavalec drobnih muzikantov bi ne mogel ugotoviti, da ne gre za pravo kobilico. Oglasil se je namreč Regen. Njegovi občutljivi prsti so iz strun goslim podobnega glasbila izvajali zvoke, povsem sorodne kobilicinih. Že hip kasneje je ena od živalic umolknila, druga pa začela odgovarjati znanstveniku. Kaj podobnega se do takrat še ni posrečilo nikomur. Profesor je pravzaprav »govoril« z žuželko. Poplačane so bile ure, dnevi in tedni prizadevanj ter brezuspešnih poskusov. Nešteto glasbil je med tem zavrgel Regen. Udarjal je po zvonceh, uglaševal piščalke in godala, počenjal najrazličnejše reči — samo da bi čutil kot kobilica. Dvomi so ga razjedali, ob neuspehih je često obupaval, a vedno začel znova — in nazadnje uspel. Njegova predvidevanja so se uresničila. Če dovolj dobro poznaš žival, če jo spremljaš od rojstva do smrti, se ji lahko povsem približaš, je trdil biolog iz

Poljanske doline. Regnove metode so kasneje sprejeli številni znanstveniki. Njegova zasluga je, da človek danes zna posnemati celo vrsto živali: metulje, ribe, ptice...

»ŽENITOVANJSKI POSREDNIK«

Ivan Regen se je začel intenzivneje ukvarjati z naravoslovjem leta 1893, ko je po končanem šolanju na Trati, v Škofji Loki in v Ljubljani prišel na Dunaj. Prav mali šesteronožci travniški muzikantje so bili predmet njegovih prvih znanstvenih raziskav. Murnov, zvestih prijateljev iz otroških let, očitno ni mogel nikdar pozabiti.

Konec 19. stoletja je bilo o murnu znanega že marsikaj. Biologi so vedeli, kako je zgrajen, s čim se hrani in še kopico drugih podrobnosti. Nihče pa ni preučeval njegovega življenja in navad. Tovrstne raziskave so namreč zelo dolgotrajne, mnogo potrpljenja in časa zahtevajo. Ali mladi Regen ni poznal zaprek. Nobena stvar mu ni bila pretežka, kadar je šlo za male gošce. S kakšno vneto se je lotil dela, pričajo njegove razprave o godalu murna ter nekaterih kobilic, o njih petju in sluhu. Pisane so zelo živahno, zaneseno. V njih avtor natančno oriše poskuse, s katerimi je uspel ovreči kopico zmotnih teorij. Pri raziskavah je rabil najsoodnejše naprave — mikrofoni, galvanometri in oscilograf — so bili že od vsega začetka bistveni del njegove »orožarne«. Le tako je uspel dokazati, da imajo murni in kobilice zelo dobro razvite slušne organe. S poskusom, ki ga prav spriču njegove enostavnosti lahko proglasi-

mo za genialnega, je ugotovil, da sami murnov in kobilice s cvrčanjem privabljajo samice, da so glasovi, ki poleti odmevajo po naravi in blažijo nočni mir, pravzaprav ljubezenski klic.

Omenili smo že, da je Regen sredi svojega laboratorija zgradil miniaturni travnik. Na njem so se živalice počutile kot v naravi. Potlej je med rastlinje postavil dve prostorni stekleni posodi. Eno je ovil s črnim papirjem in položil vanjo murna — samčka, ki se je zelo rad oglašal. V nepokrito steklenko pa je vtaknil drugega samčka, postavnega, toda izredno molčečega. Kljub temu, da pevcu, skritega v zastrtem kozarcu, ni bilo moč opaziti, so samički, ki do takrat še ni nikdar niti slišala samčkov in ki jo je raziskovalec spustil na travnik,

vabeči glasovi iz pokrite steklenke privlačevali kot magnet. Ne da bi se zmenila za dobro vidnega murnčka v prozorni posodi, je krenila proti počemu ženinu. Kadar so glasovi za hip potihnili, je pričela zbe-gano tekati med bilkami, potem pa ji je njen oster sluh pokazal kod in kam. Do tedaj veljavne trditve o naglušnosti murnov so spriču uspešnega poskusa, v katerem je genialni biolog igral vlogo nekakšnega »ženitovanjskega posrednika«, mahoma propadle.

HREPENENJE PO DOMOVINI

Regen pa ni bil samo briljanten znanstvenik, ampak tudi velik rodoljub. O tem pričajo številna pisma prijateljem, v katerih se Ivanu toži po domačih krajih, po Lajšah in Poljanski dolini. Za slovenske študente, navadno ubožne, brez vsakih sredstev, so bila vrata njegovega stanovanja na Dunaju vedno odprta. Svojim gostom je pripovedoval o klopi na Visokem, kjer sta včasih počivala z materjo, ter o stari hruški pred rodno hišo, pod katero je ujel prvega murnčka. Tako rad bi odšel domov, pa ne morem pustiti svojih raziskovanj, je potarnal temu al onemu znanecu.

Ko so Regnu leta 1938 sporočili, da je bila v Ljubljani ustanovljena Slovenska akademija znanosti in umetnosti, je postal prijatelju navdušeno pismo, polno preki-pevačega veselja. Čeprav

je dolga leta živel daleč od rodnihih gričev, so mu misli neprestano uhajale domov. Ni pomišljal prispevati 1000 dinarjev in s tem postati ustanovni član Prirodoslovnega društva Slovenije. Skromno, kolikor so mu pač dopuščala sredstva, je podprl tudi prizadevanja za osnovevanje Društva visokošolcev ter za postavitve Narodne galerije. Se in še bi lahko naštevali, a že teh nekaj podrobnosti o velikem Poljancu zadošča. V ustvarjalnem, energijah polnem telesu je utripalo mehko srce, zvesto domovini in narodu, iz katerega so zrastle mnoge velike osebnosti. Resnično velik človek je bil Regen. Brez pomisleka ga lahko postavimo ob bok možem, katerih dela predstavljajo temelje slovenske kulture — Prešernu, Cankarju, pisateljskemu rojaku Tavčarju in drugim.

I. Guzelj

Posredujemo prodajo

karamboliranih osebnih avtomobilov:

1. VOLKSWAGEN 1600
letnik 1967, prevoženih 13.000 km
Začetna cena 12.250,00 N din.
2. ZASTAVA 750
letnik 1964, prevoženih 36.000 km
Začetna cena 4.200,00 N din.
3. OPEL REKORD KARAVAN
letnik 1959
Začetna cena 5.000,00 N din.

Ogled vozil pod 1. in 2. je možen vsak dan od 10. do 12. ure pri Zavarovalnici Sava, poslovna enota Kranj. Pod točko 3., t. j. Opel Karavan pa vsak dan od 6. do 18. ure za Gasilnim domom v Škofji Loki oz. pri hišniku v Gasilnem domu v Škofji Loki.

Pismene ponudbe sprejemamo do 22. 1. 1969 do 12. ure z 10 % kavcijo od izklicne cene.

Plesni tečaji

v Delavskem domu Kranj
ZAČETNIŠKI:

torek, četrtek od 18.30 do 20.30

ZAČETNIŠKI NEDELJSKI:

vsako nedeljo od 8.30 do 10.30. Nadaljevalni nedeljski: vsako nedeljo od 10.30 do 12.30.

Nedeljski mladinski ples vsako nedeljo od 16. do 20. ure.

Zdrav naš slovenski rod

Na Srednjem vrhu hranijo 500 let staro ženitno pogodbo

Zgodba o kmetu, ki je moral »merkati« na Turke — 600 let staro hišno ime in priimek gospodarja — Skrivnostno razodetje v sanjah — Ženitbena pogodba, pomemben in redek etnografski dokument —

V predalu moje pisalne mize že več mesecev leži pismo, ki me kot črna vest preganja, naj vendar enkrat le napišem zgodbo s Srednjega vrha. V pismu Franc Žerjav, upokojenec iz Kranjske gore, med drugim piše:

»Tovariš Vidic, z zanimanjem sem bral vaš dopis o razvoju dogodkov pri predoru na Hrušici ob fašističnem napadu na Jugoslavijo 1941. leta. Rad bi vas opozoril na nekatere zanimive dogodke iz našega kraja. Zelo hvaležna snov bi bil zgodovinski prikaz razvoja Srednjega vrha. Tam gospodarijo mladi gospodarji, ki so ohranili tradicije svojih dedov, kljub temu pa so se znali prilagoditi današnjim zahtevam in prav dobro gospodarijo. Znano je, da v Sloveniji številne gorske kmetije propadajo, medtem ko so na Srednjem vrhu vzorne kmetije...«

ODPRTO PISMO

»Tovariš Žerjav, hvala za sporočilo. Bil sem na Srednjem vrhu in strinjam se z vašo oceno. Obiskal sem Merklino družino. Saj veste zakaj! Zaradi tiste 500 let stare ženitne pogodbe. Videl sem jo pri dr. Volbanku v Kranjski gori. Morda vam ni znano, da Merklinova družina hrani vse pomembne listine svojih dedov. Menda niti sami ne vedo, kakšna je zgodovinska vrednost teh dokumentov.

Pred kratkim sem bil na Bledu, kjer mi je ing. Janez Juvan pokazal zapis, napisan po vašem pripovedovanju. Dovolite mi, da z njim seznanim bralce Glasa.

TRIE MOGOČNI BORI

Zgornjesavska dolina je bila še v rimski dobi pokrita z gozdovi, zlasti ni bil prehod njen zgornji, t.j. zahodni del. Naselitev je potekala z dveh strani: Od Jesenice navzgor do Dovjega in s Koroškega v zahodni del Doline, ki je bila nekdanji del rimske pokrajine Norik. Od prve naselitve so kraji Bela peč, Rateče, Podkoren in Kranjska gora. Zveza med obema krajema Doline je bila prek Rut (vasi Gozd) vzpostavljena šele pozneje. Prehod prek Korena je prvotno rabil za zvezo med Trbižem, Belo pečjo in Koroško.

V daljnji preteklosti, ko še ni bilo Kranjske gore, so bili na tistem kraju gosti gojasi trije mogočni, posvečeni zdevi. Pravijo, da so stali na

bori. Poleg teh je nekdo postavil brunarico. Od takrat teče zgodovina Borove vasi, poznejše Kranjske gore.

Zgornjesavska dolina je bila ob naselitvi Slovencev gosto porasla z gozdovi; po dolini si je Sava utirala pot, od strani so hudourniški pritoki iz Karavank in Julijskih Alp odpirali strugo Save sem ter tja. Gozdovi so segali nekdanj zelo visoko. Skoraj nedostopne police v Alpah so bile obraščene s stoletnimi macesni, prevladovala je bukva. V pobočjih Mojstrovke nad Vrščem so kopali rudo in jo kar v bližini topili — saj so tam še danes ostanki groblja. To pomeni, da so bili v teh nadmorskih višinah tudi gozdovi in da so pridne roke že davno pred organizirano železarsko proizvodnjo na Jesenicah, ne samo v Bohinju, Železnikih, Kropi, temveč tudi v Kranjski gori in po vsej Dolini iskale in kopale železovo rudo in jo topile.

Slabi časi so nastali za gozdove, ko se je povečala proizvodnja železa na Jesenicah. Les so plavili po Savi. Še danes so ostala krajevna imena: Kuže v Klinu pod Vrščem, Kuže v Mali Pišenci, Podkuže pri Belci.

Kravanja (Žerjavov ded) je pripovedoval, da so bili gozdovi v začetku 18. stoletja v bližini vasi tako zelo izčrpani, da je oblast prepovedala sečnjo. Drva so si morali napravljati na »Lesu« v dolini Velike Pišence. Tam so že rasla mogočna bukova drevesa. Samovoljna sečnja ni bila dovoljena. Vsak vaščan-kmet je imel znamenje, ki ga je udaril na svoje poleno. Drva so plavili do vasi, kjer je lastnik nato lovil.

RAZODETJE V SANJAH

Leta 1777., ko je nekako že sredi oktobra zapadel visok sneg, so morali štirje gospodarji, dva sinova in hlapec, hitro v Hude hleve, da pomagajo ovcam v stajo. Ko v Hudi hlevih prečkajo poseko, se utrga sneženi plaz in zasuje vse, razen psa, ki jih je spremljal. Pod plazom so bili kmetje Hlebanja, Smolej, Vah, Kocjan, dva sina in hlapec. To je bila tragedija za malo gorsko vasico. Od tu naprej pa se začne povest:

Baje je imel Vah precej denarja, ki ga je imel skritega. Nihče ni vedel, kje je denar skrit. Domači so iskali, toda niso ga našli. Pri kmetu Vahu in sosedu Kocja-

nu so imeli, poleg drugih otrok, hčerki. Neko noč se je obema sanjalo, da je v omarici v Vahovi kuhinji zaklad. Ko so neko nedeljo dopoldne domači šli v dolino in sta ostali sami doma, sta odhitela k Vahu po zaklad. Eno dekle drži stol, druga stopi nanj, da je tako lahko pobrskala po omarici, ki je bila vzdignjena v steno. Toda v omarici ni bilo zaklada. Končno odmakne police, stranska deska se nagne in že je bila z roko v skritem predalu za deske. »Ga že imam,« razburjeno vzklikne. Tedaj pa obe onemita: v kuhinji je stal neznan moški. To je prikazen, sta si mislili dekleti in od strahu zbežali. Ko so se Vahovi vrnili iz doline, so našli v skrivališču le še en tolar, o neznancu pa ni bilo ne duha ne sluha.

ŽENITNA POGODBA

Nekega dne 1966. leta pokličejo v Srednji vrh zdravnik. Takrat so ga Merklinovi seznanili s starimi listinami, ki jih hranijo že stoletja. Večina so pisani v nemški gotici. Le kdo bi jih razumel in znal prebrati. Zdravnik je domačim svetoval, naj zaprosijo upokojenega zdravnika dr. Jožeta Volbanka iz Kranjske gore, ker je dr. Volbank rojen na Koroškem in zelo dobro obvlada nemški jezik. In res so čez nekaj dni odnesli stare listine v Kranjsko goro. Dr. Volbank mi je dejal, da še ni uspel prebrati in prevesti vseh besed. Objavljamo besedilo te zanimive in 522 let stare ženitne pogodbe:

»Z današnjim dnem je bil med Klementom Mertel in Mino Robič sklenjen naslednji ženitni dogovor:

1. Nevesta bo za doto prinesla 300 forintov, 12 mernikov različnega žita, 1 mernik soli, 1 kravo in 1 telico, 6 parov rjuh, iz lanene tkanine, 5 posteljnih odej, 7 oblek, 3 posteljne blazine in dve skrinji, toda ne slabe (v originalu: nicht minder).
2. Ženin mora bratom in sestram, in sicer vsakemu posebej, dati po dve prešiti posteljni odeji, dve posteljni blazini, poleg tega pa še bratoma Jožetu in Simonu vsakemu po 40 forintov, 3 ovce, 3 rjuhe, 1 skrinjo in to prej, preden bodo popolnoma odpravljeni (misli se od doma: opomba J. V.).

Merklinova družina s Srednjega vrha, kjer so nekoč »merkali« na Turke. — Foto: J. Vidic

Zgoraj navedeno je tudi dolžan plačati.

3. Če se eden od teh namerava poročiti, potem mora ženin zanj pripraviti pošteno pojedino.

4. Starši ženina morajo v bodoče jeseni izročiti gospodarstvu. Ženin mora letno staršem dati 3 pare nogavic, 1 naglavno ruto, 6 funtov zaseke, 4 ovce, ki se trikrat na leto strižejo, in 1 ovco za klanje. Poleg tega še vsakemu 1 par čevljev, pol mernika lanenega semena, 2 hruseva drevesa za njihovo uporabo.

Bela peč 28. februarja 1446»

V Beli peči je bila graščina, ki je imela tudi sodno oblast. Letošnje poletje sem obiskal Merklino družino. Zanimivo je, da se pri tej hiši najmanj že 600 let pišejo Mertelji. To je zelo redek, če ne celo edinstven primer na Gorenjskem. Zidovi stare hiše so skoraj meter debeli. Ker so ohranjeni dokumenti stari prek 500 let, upravičeno sklepamo, da te hiše požar ni nikdar upepelil (kar se je včasih zaradi lesenih hiš pogosto dogajalo).

Tudi domače hišno ime Merkl nam marsikaj razodene. Hišno ime Merkl izvira od besede »merkati« (paziti). Najbrž je bil v dobi fevdalizma na tej kmetiji svobodni kmet. Ker je moral »merkati« na Turke, so ga klicali Merkl (kakor so nekdanj pravili tistemu, ki je »merkalo«). Od Merklrove kmetije se dobro vidi belopeška graščina (zdaj v ruševinah). Če so na Mežakliji zagoreli kresovi in oznanili novico, da

se bližajo Turki, so na Merklnovem vrhu zakurili ogenj in s tem opozorili belopeške graščake na nevarnost. Iz zgodovine nam je znano, da so se po dolini Save skozi Kranjsko goro proti Trbižu ali obratno (če so prišli po reki Soči navzgor) gibale samo manjše turške enote.

V ženitni pogodbi se kot nevesta omenja Mina Robič. Bila je iz hiše v Gozd Martuljku, kjer se še danes pišejo Robiči, pa tudi domače hišno ime je pri Robiču.

Na Merklnovi kmetiji poleg gospodarja in žene delata še 23-letni sin Andraž in 19-letna hčanka Marija. Ljudmila obiskuje šesti razred osnovne šole v Kranjski gori. Vsak dan gre peš do Gozd Martuljka, od tam pa z avtobusom v šolo. V hrib gre težje. Ko se vrača iz šole, mora dobro uro pešati do doma. Če je lepo vreme, ni hudo, toda pozimi ni lahko. Posebno po globokem snegu, vetru ali dežju.

Dobra je ta kmetija. V hlevu sem našel 15 glav govedu, 20 ovc, dva konja in nekaj prašičev. »Jastrebi in lisice pojedjo več kokoši kot mi,« je dejala Merklinova gospodinja. Že nekaj let žita ne sejejo. Se ne splača, ker je preveč jelenov, ki uničujejo žito. Zato sadijo največ krompirja.

Ko sem odhajal, sem nekaj doumel: doumel sem, zakaj se je slovenski narod ohranil kljub tisočletnemu suženstvu.

Pripis: Zahvaljujem se dr. Jožetu Volbanku, ing. Janezu Juvanu, Francu Žerjavu in Merklinovi družini, ki so prispevali gradivo za ta sestavek. J. Vidic

Jutri Beli dan na Veliki planini

Turistično in transportno podjetje Ljubljana transport bo jutri priredilo na Veliki planini praznik ljubiteljev smučanja — tako imenovani Beli dan. Podobna prireditvev je bila že lani in po številu obiskovalcev lahko sklepamo, da je uspela.

Posebna privlačnost Blega dne na Veliki planini bo prikaz smučarskih veščin, ki ga bodo izvedli znani smučarski vaditelji. Novost, veseli jo bodo predvsem smučarji, je tudi v tem, da se bodo lahko na vseh smučarskih vlečnicah na Veliki planini vozili za 1 novi dinar. Skratka za 1 dinar — neomejeno število voženj. Kot lani, sta tudi letos hotel Šimnovec in gostišče na Zelenem robu pripravila vrsto toplih obrokov po znižanih cenah, medtem ko bo ob vlečnici v Tihi dolini obratoval »beli bar«.

Vsem, ki se boste jutri odpravili na Veliko planino, naj povemo, da je cesta do spodnje postaje žičnice v Stahovici suha, ob sami spodnji postaji pa so urejena parkirišča za okoli 300 vozil. Tudi glede snega ni treba biti v skrbeh, saj je na spodnji postaji žičnice 60 centimetrov snega, v Tihi dolini pa celo 100. Omenimo naj še, da bo gondolska žičnica jutri obratovala od sedmih zjutraj do osme ure zvečer. **vig**

Drugi festival slovenske mladinske popevke

Nastopile tudi Kranjčanke Berta Ambrož, Sonja Gaberšek in Metka Štok — Gledalci iz protesta zapuščali dvorano

V sredo je bil v Ljubljani v hali Tivoli drugi festival slovenske mladinske popevke, ki ga je s pomočjo uredništev Dnevnika, Mladine ter RTV Ljubljana organiziral mladinski center Tivoli. Štirindvajset pevcev je ob spremljavi plesnega orkestra RTV Ljubljana, vokalno-instrumentalnega ansambla Union, Belih vran in Mladih levov zapelo dvanajst popevk. Njihovi avtorji niso bili starejši od šestindvajsetih let.

Strokovna komisija je prvo mesto prisodila popevki Poiščimo si novega boga, katero je v prvi izvedbi zapela Andreja Zupančič, v drugi pa Alenka Pinterič. Druga je bila pesem Srčki. Peli sta jo Marjetka Falk in Berta Ambrož, tretja pa je bila popevka Življenje, v izvedbi Jerneja Junga in Irene Kohont.

Medtem, ko je Alenka Pinterič izvajala zmagovalno popevko so gledalci iz protesta proti odločitvi strokovne komisije in zaradi nepriljubljenosti mariborske pevke množično zapuščali dvorano. J. Košnjek

VABIMO VAS NA
OGLED SVETOVNO
ZNANE DUNAJSKE
DRSALNE REVIEJE

CONFETTI

z avtobusom prek Trbiža v Celovec
v soboto — 8.2., torek
— 11.2. in soboto —
15.2.1969.

Vse informacije pri
KOMPAS KRANJ, KOROŠKA 2 — TELEFON 21431

Roka — najčudovitejše orodje

Njena edinstvena sestava je usposobila človeka, da je v svojem milijone let trajajočem razvoju lahko napredoval; kajti roka mu omogoča spretnosti, ki ga ločijo od vseh drugih živih bitij.

V temoti materinega naročja stopa neznaten zarodek slonokoščene barve v četrti teden svojega življenja. V komaj 5 cm dolgem, še negibnem organizmu raste z neverjetno naglico na milijone mladih celic. V območju vratu klije na obeh straneh popek, ki se naglo razdeljuje na tri oddelke. Skrajni ud zavzema počasi veslaste oblike. Na robu tega vesla nastane pet loputic. V njih se stvarjajo mišice, kite, žilci. Nekako v tretjem mesecu izvajajo majceni »prsti« na malih plavutih že ritmične gibe. Nasta'a je človeška roka.

Mesece kasneje, ob rojstvu otroka, zgrabijo ti prstki že za roko porodničarja ali babice in jo drže z neverjetno močjo. Odslej naprej bodo te roke, ki jih vodijo možgani, v prvi vrsti odločale, v koliki meri se bo življenje tega človeka razločevalo od življenja vseh živih bitij na svetu. Noben drug del telesa ni tako važen za človekovo ravnanje.

S svojimi rokami delamo, se igramo, ljubujemo, zdravimo, se učimo, se sporazumevamo med seboj. S svojimi rokami izražamo čustva, ustvarjamo umetnine, oblikujemo svojo kulturo. Roka in čustvo sta tako tesno povezana med seboj, da pomeni pri večini ljudstev na svetu stisk roke zvestobo, ljubezen, prijateljstvo — stisnjena pest prav tako čisto jasno grožnjo, moč, odločnost.

Kako in kdaj v neskončno dolgi dobi razvoja je nastal ta izredni organ?

Praoblika človeške roke je ribja plavut. Ko je riba zlezla iz morja na kopno in se razvila v dvoživko, ki diha s pljuči, so se njene sprednje plavuti začele spreminjati v organ za plazenje in oprijemanje, njihova osnovna oblika pa je v vseh teh milijonih letih razvoja ostala nespremenjena. Opazujemo samo zlato ribico v akvariju! Elegantni udarec s pahljačo njenih sprednjih plavut, ki z njimi usmerja svoje gibanje, krmili vrsta mišic, ki predstavlja praobliko mišičja naše roke.

Roka, katero štejemo med najbolj komplicirane instrumente našega telesa,

je edinstveno orodje, ki sestoji iz mišic, masti, vezi, kit, kosti in izredno občutljivih živčnih vlaken. Z veliko natančnostjo lahko opravlja na tisoče opravkov. Že za najenostavnejši prijem kake reči je potrebno sodelovanje številnih mišic, zglobov in kit od ramen pa do konic prstov. Kadar nesemo žlico juhe v usta, sodeluje pri tem nad trideset zglobov in petdeset mišic.

Roka ima veliko kosti. Osem jih je v zapestju, pet na hrbtu roke, štirinajst v prstih. Vezi so iz odpornega tkiva in učvrščujejo kosti ob zglobovih. Premikanje prstov posredujejo kite, odporna vlakna vezivnega tkiva, ki povezujejo kosti roke in zapestja z ustreznimi mišicami.

Palec, ki se giblje popolnoma neodvisno od ostalih štirih prstov, je najbolj zaposleni in tudi najvažnejši prst. Ker edino on lahko sega povprek čez dlan in ker z vsemi prsti lahko tvori krog, je roka še vedno vsaj za silo uporabna, če je na njej ostal palec in vsaj še en prst ali celo samo štrcelj enega prsta.

Ostali štirje prsti so različno krepki. Sredinec je navadno najkrepkejši, sledi mu kazalec. O prstancu pravijo učitelji glasbe in strojepljisa, da ga je težko »strenirati«, ker ima zelo slabe mišice. Mezinec je med vsemi najšibkejši.

Velikost roke sama nam še ne zagotavlja trdote prijema niti ne spretnosti in ročnosti. Pri glasbenikih, zdravnikih in upodabljačih umetnikih in sploh pri ljudeh, ki je njihov zaslužek odvisen od dela njihovih rok, najdemo prav različne vrste rok, od zavaljenih do zelo vitkih, od velikih do zelo majhnih.

Spretnost prstov se da stopnjevati do neverjetnosti storitev. Virtuoz na klavirju lahko udari 120-krat na sekundo po tipkah. Spreten kirurg lahko z dvema prstoma zavezuje v bijočem srcu kot las tanke svilene nitke v vozle. Cirkuški akrobat je z dolgoletno vajo dosegel, da je v ročni stoji nosil vso težo telesa samo kazaec desne roke. Vsak hip našem življenju doznavamo številne informacije o rečeh, ki se jih dotaknemo — samo po tem, kako jih občutimo. To je mogoče le, ker je roka povsem drugače grajena kot ostali deli telesa. Prav tako trdna je kot prožna in naravnost neverjetno občutljiva.

Koža na hrbtu roke se lahko raztegne za cel centimeter in več, če roka kaj poprime ali stisne. Pri tem se koža na dlani za prav toliko skrči. Pod debelo notranjo plastjo kože leži blazinica masti. Ta varuje važne pregibalne kite in krvne žile pri stalnem in velikem drgnjenju, ki mu je zgronja plast kože izpostavljena pri vrtenju, prijemanju, vlečenju in stiskanju z roko.

Dlan, predvsem pa blazinice prstov so opremljeni s posebnim aparatom za čut. Košček kože z roke, manjši kot navadna znamka, ima več milijonov živčnih celic. Kožne gube na površju imajo številne pore in končnice živcev, tako imenovana tipalna telesa, ki nas obveščajo o toploti in značilnosti površine raznih teles. Znano je, da po prstnih odtisih — to je po zavojih gub na blazinici konic prstov — ugotavljamo osebnost človeka. Niti dva človeka nimata popolnoma enakih zavojev.

Najhujši sovražnik človeške roke je mraz. Prsti so namreč sestavljeni iz členkov, ki so poprečno manj prekravljivi in zato se v njih toplota prej zniža kot v dobro prekravljjenih mišicah. Zato se npr. lahko smučamo ves dan pri — 18° C, ne da bi si zavarovali obraz, ker je zelo dobro prekravljjen, prsti pa postanejo brez toplih rokavic že v kratkem otrpli in nas začno boleti. Sklepe na prstih, kakor tudi vse druge sklepe v telesu napaja brezbarvno, gosto sklepno mazivo (Synovia), ki skrbi, da so gibi enakomerno prožni, če npr. skrčimo prst ali komolec. Če se to mazivo preveč ohladi, postane pregosto in prst v sklepih težko gibljiv, trd.

Zaradi komplicirane mreže živcev in mišic je roka izredno občutljiva za poškodbe. Skoraj polovica vseh poškodb pri delu je takih na prstih, sklepih roke in na roki sploh.

Vsaka ranitev kože lahko postane nevarna, ker je prav vse, kar čez dan primemo, naseljeno s celimi kolonijami zdravju škodljivih bakterij. Debela zunanja plast kože na dlaneh je za bakterije neprehodna ovira, dokler je cela, neranjena. Že skozi majhno prasko ali vboj pa lahko vderejo klice v notranjost.

Svojim rokam bi morali vedno posvečati največjo pozornost, jih varovati pred vsakršnimi poškodbami in paziti na snago. Roka je instrument učenja, dela, medsebojnega sporazumevanja, lahko jo imenujemo najosnovnejše izrazno sredstvo za naše misli. **K. D.**

V Kamniku, dne 16. julija 1939

Cena 2 din

KAMNIČAN

OB PRILIKI 70 LETNICE IZDALA NARODNA ČITALNICA V KAMNIKU

70

Narodni čitalnici v Kamniku ob njeni 70letnici

70 let — to ni ravno kratka doba, pa naj se meri relativno ali absolutno. To je doba, katere dolžina upravičeno vzbuja respekt in spoštovanje, saj se blizu sredini druge polovice stoletja in predstavlja število let namormalno življenjsko dobo. In če se vpostavi, da družinsko življenje ne pozna in ne sme poznati, da družinske dobe, pa tudi ne narodnega morala, jame, da se zanje zaino takoj ali postanku temo doba, vztrajni napori in hude borbe, z leti pa se obnavlja in ponavlja z novimi silami, ima tedaj 70 let le večji pomen kot doba neprestanega dela in svetovnja.

Da, hude borbe so bile združene z družinskimi dobi narodnih držav v drugi polovici prejšnjega stoletja. Današnja generacija, zlasti mlajša, izra preživela, ki se je začela prebujati in izločati že v svoji lastni svobodni državi, ne pozna več narodnih bojev, starejša generacija pa jih je deloma že pozabila. Saj teče življenje v dobi ročja in neoplovnosti hitreje in zato tudi spomin bljudja in ugleda, prej nego v pretekli dobi.

Zato si današnja generacija ni ne more več predstavljati tistih ostrih narodnih in političnih bojev, ki so izpolnjevale vse dela narodnih bojev in zavednih rodoljubov in izbravnih vse njihove toline in duševne silo. Kdo že misli danes na vse tiste borbe za rešitev slovenske besede po uradih, volah, na teletnicah in v vseh javnem življenju, ki se je posred boju in oblasti gospodarstva nemščina, ko se je bilo treba boriti za vsak posamični in slovenskem rešitev — do zadnjih instanc? Ko je na vsaki vrednosti, zlasti pa na visokih volah izključno gospodarstva nemščina. Tega ne pojmi več mlada generacija, ki se je v vseh volah, od najnižjih do najvišjih, učila v svojem domačem jeziku, ki govori in piše v vseh uradih in vseh slovenskih. Slovenci smo prvi, za prvo postali sile v prejetem področju in političnem narod, ki je dobil na vsaki polni pravici in oblasti v javnem življenju.

Da pa je tudi v časih hudega nemškega pritiska, zapustelji in utlačenci ostala narodna zavest živa,

to je zasluga narodnih rodoljubov, rodoljubov in narodnih delavcev, ki so narod bodili in krepili, au odihvali narodno zavest, pa bodili, da ni ključ in obupal. Svoje torišče in zavesti pa so imeli v narodni delavci in ves narod v narodnih društvih, v prvi vrsti v čitalnicah.

Tako torišče in zavest narodne zavesti in misli si bila tudi ti, kamniška čitalnica, ki si doživela rodoljubno starost, da danes davaj svojo 70letnico, ne ostarela in marostna, temveč čila, poživljena in primljena z novimi silami, borbeno in delovno, kakor v globlji svoje dobe. V vsej tej dobi si dostojno in častno reprezentirala kulturno in družabno življenje našega kipega in ljubljanskega Kamnika: v svojih prostorih so se predelovali najprej, ne pa dohodki narodnega življenja — v njih so se sprejemali občinski poslije našega mesta. Vse to je bilo v svojih prostorih boji ali navedj žirahno kulturno življenje, kajlo se je pelje, glasba, telovadba, gledališka umetnost itd. Ne moremo si misliti, kako bi bilo vse to brez Narodne čitalnice?

Zato se nam zdi sicer naravno in si moremo razlagati to iz prej omenjenega nepoznavanja prejšnjih narodnih bojev, da je mogla nastati tudi ta misel, da se je čitalnica preživela in da jo grobo ranijo čas likvidacije. To je bilo zavestno omenje, ki ni pojmilo pomena Narodne čitalnice v minulih, pa tudi v sedanjih dobi in ki bi tudi prešlo vsko pivetu do tako častiljive stare institucije.

Društvo, v katerem pelje s tako silo življenja, ki nima žive in globoke dela na vseh poljih narodne kulture, ki tako mladost in čila prebujajo svoj visoki pibioj, ima polni pravico do obstanka in do nadaljnjega afirmacije v kamniškem družabnem življenju.

Svoje čestitke k temu rodoljubu, ljubitelju občutljivemu z vso in iskreno željo, da bi čitalnica tudi v razdobju do prihajajočega jubileja razvijala dotedajno in se živahnoje delovanje, da boji tudi v bodoče zatočišče in žarišče vsake narodnega življenja in dostojna reprezentancje kamniškega občinstva.

LAPIDARIUS

Prva strar Kamničana 1. 1939 ob 70-letnici Narodne čitalnice

100 let Narodne čitalnice v Kamniku

Kamničani so včeraj z uporičevitvijo Čitalniškega večera dostojno proslavili 100-letnico ustanovitve Narodne čitalnice v Kamniku. Na proslavi je govoril dr. Milan Orožen, ki je bil kot dijak in študent član kamniške čitalnice, prvega slovenskega pevskega društva Lira in salonskega orkestra.

21. JUNIJA USTANOVNI OBČNI ZBOR

Na dobo slovenskega narodnega prebujanja, na čas prvih zgodovinskih ljudskih taborov in na vsa takratna gibanja lahko gleda Kamnik s piecejšnjim ponosom. V

šestdesetih letih prejšnjega stoletja so se tudi na Kranjskem začele porajati narodne čitalnice, ki so predstavljale pomembna središča kulturno-prosvetnega življenja v naših mestih. Tako je bila leta 1868 ustanovljena Narodna čitalnica v Kamniku, ki je imela svoje prostore v zgradbi, kjer je danes kavarna. Iz kroga čitalničarjev je izšla pobuda za prvo samostojno slovensko pevsko društvo Lira, ki je bilo ustanovljeno leta 1882 in iz kroga čitalničarjev in članov pevskega društva Lira je bila dana osnova Planinskemu društvu Kamnik, ki je bilo ustanov-

ljeno 1893, le nekaj mesecev za Planinskim društvom Ljubljana — matica.

Narodna čitalnica v Kamniku je bila ustanovljena na pobudo odvetnika dr. Valentina Prevca in njegovega koncipienta, slovenskega pesnika Simona Jenka, ki sta v kratkem času pridobila toliko članov, da je deželna vlada v Ljubljani z odlokom številka 1853 z dne 18. marca 1868 potrdila društvena pravila ter dovolila ustanovitev društva.

Po kratkih organizacijskih pripravah je bil 21. junija 1868 ob 3. uri popoldne ustanovni občni zbor na Graško-

vem vrtu pod zgodovinsko hruško (danes Krautov vrt na Sutni za prodajalno Borovo; hruška še stoji). Na tem občnem zboru so izvolili prvi odbor, ki se je na svoji prvi seji 24. junija 1868 konstituiral v naslednji sestavi: predsednik Janez Debevc, podpredsednik dr. Valentin Prevec, tajnik Simon Jenko, blagajnik Andrej Golj ter odborniki — Janez Fink, Aleksander Gasperotti, Jernej Grašek in Janez Klander.

Čitalnica je imela v začetku sedež v Kristofovi hiši in Graškovi hiši na Sutni, leta 1873 pa se je stalno naselila v stavbo, kjer je danes kavarna. Leta 1907 je takratni predsednik čitalnice Josip Močnik zbral sredstva, s katerimi je čitalnica to stavbo kupila in ostala v njej do konca svojega obstoja. Delno je prispevala k nakupu tudi Lira, ki je imela v čitalnici v prostorih današnje knjižnice od samega začetka pa do osvoboditve svojo pevsko sobo.

»SLOVENSKI NAROD« PISE ...

11. februarja 1869 je Slovenski narod objavil zanimiv dopis o občnem zboru kamniške čitalnice, iz katerega povzemamo nekaj misli.

»Narodno gibanje v našem mestu, odkar imamo čitalnico, kaj veselo napreduje, število udov od dne do dne veselo narašča. Tretjega januarja je bila zopet prav mi-kavna veselica, bila je komična loterija napravljena. Bila je nalašč zato zložena »balade« ali komična igra: kako coprniki med gromom in bliskom zapove staremu letu darj, inu mlademu letu izročiti, ter ta je zgoraj mnoga darila med občinstvo razdelil. 17. januarja napravila je čitalnica ples v prostornih dvoranah pri »Kristofu«, še na nobenem plesu nismo, tu toliko ljudstva zbranega, in tak lep venec krasnega spoja videli. Tudi iz Mengša nam je gospoda jako dobro došla. Videli smo tudi še le prvičkrat na sredi dvorane viseti, iz mesenga krasno izdelan svečnik s šestimi svetilnicami, katerega je g. Alojz Stadler čitalnici podaril ...«

O proslavi Vodnikovega spomina v kamniški čitalnici 31. januarja 1869 je Slovenski narod zapisal: »... Zapeli so naj prvo pevci Ilirija oživljena, potem pa stopi pred občinstvo gospod V. F. in tako jasno in navdušeno govori o slovenskem narodu starejših časov, in kaj lepo uplete življenjepis Vodnikov, in h koncu pride na sedanjo še veselejšo dobo. Res, srce domoljubov od veselja igra, ko vidi, kako se slovenska reč, kljub vsemu prizadevanju naših nasprotnikov, vendar čedalje lepše razvija, da se bo pa narodni jezik med nami še bolj udomačil in utrdil, bo napravila čitalnica tudi gledališne igre, ktere bomo že zdaj v postu 2 ali 3 predstavljati videli. Oder bo do srede t. m. zgotovljen, in s tem

bo čitalnica velik korak naprej storila.«

4. APRILA 1869 — »DOMAČI PREPIRI«

Čitalnica je imela ves čas obstoja zelo močno in prizadevno dramsko družino. Prva gledališka predstava je bila 4. aprila 1869, ko so uprizorili veseloigro »Domači prepiri«.

27. julija 1873 je dobila čitalnica svojo društveno stavbo, ki je ohranjena še danes.

Iz čitalniškega pevskega zbora se je leta 1882 osnovalo samostojno društvo, in sicer I. slovensko pevsko društvo »Lira«, ki kot najstarejše pevsko društvo v Sloveniji uspešno deluje še danes.

Pod okriljem Narodne čitalnice je skladatelj Viktor Parma leta 1899 ustanovil »Kamniški salonski orkester«, v katerem je po njegovem odhodu dolga leta delal kot načelnik pokojni veterinarski inšpektor Josip Nik. Sadnikar.

Posebnost čitalnice je bila tudi izredno bogata garderoba igralske družine in zbirka izvirnih narodnih noš. Gospodar te zbirke je bil edinstveni entuziast Jožko — pokojni Josip Stele. Zal pa je ta zbirka med drugo svetovno vojno razpadla.

ZADNJI OBČNI ZBOR LETA 1947

Čitalnica v Kamniku je imela za takratne razmere zelo bogato knjižnico, ki je imela vsestransko podporo. Ne smemo pozabiti, da je bila v Kamniku ena redkih podeželskih tiskarn Hinko Sax, kasneje Anton Slatnar, ki je tiskal številne knjige slovenskih književnikov.

Knjižnica, dramska družina in salonski orkester so delali do samega konca čitalnice.

Zadnji občni zbor so imeli čitalničarji po osvoboditvi leta 1947. Ob novi registraciji društvo ni bilo več obnovljeno in je prenehalo z delom.

VSAKE KVATRE ENA

Pod tem naslovom in s podnaslovom Pri čitalniškem omizju je »Kamničan« ob 70-letnici čitalnice objavil naslednji šali:

»Mhm, dober dan želim gospodje! Eno sem pogruntal. Pravijo, da se Kamničanom v primeru vojne ni treba bati zračnih napadov. Od občine bosta odrejena Miloš in Valter, da bosta, ko začne piskati sirena, sedla v avtomobile, se parkrat zapodila po ulicah in namah bo Kamnik v »umetni« megli.«

— — —

»1. lovec: Zadnjič na lovu so psi prignali zajca nekega lovca za hrbet; ta se pa še zmenil ni zanj, ampak je mirno jedel svojo klobaso naprej.

2. lovec: Hudiča, kaj nemrem zato, kaj sem mislil, da su se kužeki hecali.«

Alfonz Skala zadnji predsednik Čitalnice

Včeraj so v Kamniku proslavili 100-letnico ustanovitve Narodne čitalnice. Alfonz Skala je bil zadnji predsednik Čitalnice, zato smo ga poiskali in se z njim pogovarjali o delu Čitalnice v letih njegovega predsedovanja. »Ko sem bil leta 1932 izvoljen za predsednika Narodne čitalnice v Kamniku, sem intenzivno skrbel, da so tekale čitalniške dramske predstave. Letno smo imeli najmanj šest do osem premier z najmanj dvakratnimi ponovitvami. Igrali smo Legionarje, Rokovnjače, Fauna, Divjega Lovca. Z dramsko družino smo večkrat gostovali tudi v Kranju in okoliških krajih.

Poleg dramske družine je bil takrat zelo delaven »Kamniški salonski orkester«, ki je štel do dvajset članov. Ta orkester, ki je bil v okviru Čitalnice, je prirejal tudi samostojne koncerte v Kamniku (v nekdanji restavraciji Kenda — sedanja Planinka, v hotelu Stara pošta in v kavarni Čitalnice) in bližnji okolici.

»Ali ste za igranje dobili kakšen honorar?«

»Kje pa, vse je bilo brezplačno. Bili smo entuziasti v pravem pomenu besede in nam je bilo sodelovanje v ponos. Sploh pa smo bili vsi čitalničarji ena velika družina.«

»Kaj ste poleg iger in salonskega orkestra še imeli v Čitalnici?«

»Redno smo prirejali čitalniške plesne. Razen valčka, polke in tanga smo takrat plesali še četvorko, češko besedo in charleston. Zanimivo je to, da so bile vse prireditve zelo dobro obiskane.«

»Na račun Alfonza Skale so čitalničarji »pogrunjali« tudi dobro šalo, ki je bila objavljena v »Kamničanu« ob 70-letnici Čitalnice:

»Ker se je svojčas širila govorica, da se kamniška Čitalnica ruši zaradi slabih fundamentov, smo se informirali pri znanem arhitektu ing. Zidariču. Dobili smo pomirljivo pojasnilo, da za Čitalnico ni prav nobene nevarnosti, ker stoji na — živi Skali. (Na Alfonzi Skali — op. p.)

V. Guček

Ljudje

Ladji Sojuz 4 in Sojuz 5, ki že nekaj dni krožita po vesolju, sta zbudili v svetu precejšnje zanimanje. Kakšne naloge še čakajo četverico kozmonavtov, ki se ji je minuli četrtek posrečila združitev dveh kabin? Je bila preselitev Evgenija Hrunova in Alekseja Jelisejeva iz enega vozila v drugo dramatični vrh novega sovjetskega poskusa, ali bo dosežanjem uspehim manevrom sledilo še kaj več? Znanstveniki, zlasti zahodni, menijo, da pomeni najnovejši polet dveh kabin Sojuz začetek uresničevanja obširnega projekta, po katerem naj bi Sovjetska zveza sestavila v orbiti bolj ali manj stalno vesoljsko postajo s človeško posadko, ki bi v kasnejših letih rabila kot odskočna deska za polete proti oddaljenim planetom. V tem primeru bi se moral dvema ladjama prav kmalu pridružiti še Sojuz 6. Morda so ta čas

Dve različni poti do zvezd

gornja ugibanja že postala resnica. Morda. Toda važnejše je nekaj drugega. Sovjeti so namreč ovrgli trditve številnih opazovalcev, po katerih naj bi se njih vesoljski program preusmeril izključno le na poskuse z avtomatskimi postajami brez človeške posadke. Bolj prav imajo tisti, ki menijo, da sovjetska raziskovanja medzvezdnega prostora ubirajo le druga pota, da so drugačna od ameriških. Brez dvoma prva vesoljska sila sveta ne skuša za vsako ceno osvojiti Meseca. Zanj je to drugotnega pomena. Znanstveno tehnična »bitka za Luno« s tem sicer izgublja svoj mik, toda za trezne strokovnjake sta različni izhodišči pri osvajanju neznanih prostora — stev mnogo bolj poučni.

Ocenjevanje dosežkov ene ali druge strani utegne biti sila varljivo početje. Če odštejemo »selitev« iz ene kabine v drugo, ni dosežanji podvig Sovjetov nič posebnega. Američani so podoben manever izvedli že pred tre-

mi leti, z Geminijem 5 in 6. Toda združevanje dveh vozil sredi vesolja je za Sovjetsko zvezo, ki teži h gradnji stalnih postaj, mnogo važnejše kot za ZDA, kjer predstavlja pristanek na Luni končni cilj vseh poletov s človeško posadko. Presojati eno ali drugo stran, tehtati dva različna programa, ni lahka stvar. Sovjeti očitno gledajo dlje v prihodnost kot njih zahodni tekmeč. Nekako so iz svojih kombinacij spustili Mesec. Bolj jih zanimata Mars in Venera. Zato poleti njihovih kozmonavtov bržkone še dolgo ne bodo tako senzacionalna kot ameriški. Ne mislimo s tem reči, da v doglednem času ne bodo pristali na Luni. Toda brez dvoma so lovorov venec zmagovalca načrtno prepustili Američanom.

V ZDA je prihod k zemljiniemu satelitu prešel v zadnjo fazo. Po uspelem podvigu, ko so trije astronomi nekajkrat obkrožili Luno

in se srečno vrnili, lahko trdimo, da je pristanek na njeni površini le še vprašanje nekaj mesecev. A kaj potem? Sicer zgovorni uslužbenec NASE obmolkejo kar pogovor seže v bodočnost. Američani namreč še nimajo izdelanih načrtov, ki bi merili dlje od puščobne zemljine spremljevalke. Vse skupaj se končuje pri megljenih napovedih in nejasnih ugibanjih. Trenutna prednost zahodne vesoljske znanosti je zato precej negotova. Kratkoročni programi so sicer na pogled efektni, v resnici pa nič kaj spodbudni. Negotovost, ki jo povzroča jo pri izdelovalcih raket ter vesoljskih vozil, utegne sprožiti hude zastoj v ameriškem vesoljskem računu. Sicer pa, kot že rečeno, ugibanja so varljivo stvar. Morda se motimo. Počakajmo raje in prepustimo času, da odgovori na zastavljena vprašanja. Presenečenja kaj rada obračajo na glavo še tako prepričljive ugotovitve.

in dogodki

Jože Franko je dejal:

„Vsi obrtniki nismo špekulanti...“

Jože Franko v svoji delavnici — Foto: S. Jesenovec

Ena izmed najstarejših obrtniških dejavnosti je gotovo izdelovanje čevljev. Danes ta obrt vse bolj pojema, saj je zaslužek majhen, delo pa sorazmerno naporno. Da bi nekoliko več izvedel o čevljarstvu, sem se napotil k Franku Jožetu, čevljarstvu mojstru iz Škofje Loke.

Takole mi je pripovedoval o svojem poklicu:

»Na trinožnik sem se prvič usedel pred 48 leti pri nekem mojstru v Puštalu pri Škofji Loki. Tam sem enajst let »tolkel po kolenih« kot vajenec in pomočnik. Med tem časom pa sem za osemnajst mesecev oblekel še vojaško suknjo.

1932 leta sem se osamosvojil. Prišel sem delati v delavnici, kjer sem še sedaj. Do pred nekaj leti sem imel še po več pomočnikov, sedaj pa se čevljarstva ne gre skoro nihče več učiti, saj po deset ur na dan nanese v mesecu komaj 600 din zaslužka. To pa mladim ni povšeči, saj v tovarnah lahko zaslužijo več, lažje delajo, pa še za delovno dobo vedo, koliko jo imajo.

Največja težava, ki nas čevljarje muči, je ta, da sedaj čevlje lahko samo popravljamo. Pri tem pa je še

slabše to, ker moramo skoro vsa dela opraviti ročno. Od strojev dejansko potrebujemo le šivalne stroje in čistilne stroje, medtem ko se drugi ne izplačajo. Prav pa ni tudi to, da čevljev ne smemo prodajati na trgih ali pa v trgovini. Med novimi čevlji izdelujemo le še razne ortopedske in delavske čevlje.

V zadnjih letih pa nas precej muči moda. Pred leti so se pričeli čevlji ožiti in temu primerno smo mi popravljali modele. Lani, pa se je moda naenkrat obrnila, moderni so ponovno široki čevlji in marsikateri mojster je ostal brez modelov.

Sem tudi član znanega čevljarkega ceha, ki je bil v Škofji Loki ustanovljen 1636. leta. Še sedaj se sestane letno okoli 40 čevljarstev in pomočnikov v eni izmed škofjeljskih gostiln. Tedaj se pogovarjamo o svojih problemih, nato pa se malo poveselimo.

Še tole bi rad dodal:

Veliko je govora o tem, da smo obrtniki špekulanti. Če bi bilo to res, bi se obrtniško čevljarstvo iz leta v leto bolj razširjalo, ne pa da bo čez par let, ko nas ne bo več, izumrlo.

S. Jesenovec

Šahovski brzoturnir Loke

V počastitev občinskega praznika je šahovski klub Trata-Skofja Loka priredil brzoturnir, na katerem je sodelovalo 10 ekip iz vse občine. Po triurni borbi je prvo mesto zasedla ekipa LIP Česnjica, drugo mesto šahovski klub Trata in tretje mesto ekipa iz LTH. Ob tej priliki je vodstvo šahovskega kluba

podelilo 16 šahistom izkaznice s potrdilom o doseženi IV. kategoriji. To je namreč edinstven dogodek za škofjeljsko občino, saj doslej še ni bil dokončan noben turnir za katerokoli kategorijo.

Šahovski klub bo v naslednjih mesecih organiziral turnir za III. kategorijo.

Vlado Rozman

24.

Newall je premišljal. »Odradil bom za to Grega in Benderja,« je dejal nato in po kratkem premisleku dostavil: »Kateri advokat ga bo neki spravil ven? Stavim, da bo to Ljigard!«

Flagg se je že spet udobno zleknil v naslonjaču in pokimal. »Utegnete imeti prav, Newall! Tegale Ljigarda bom naslednje dni enkrat nekoliko potipal, vendar se ne mudite tako! Zdjaj bi pa rad kako urico podremal, Newall. Zaprite vrata in ne kličite me!«

12.

Naslednjega jutra je Petra gnala radovednost v mračno stavbo policijskega sodišča in ko so bile razprave končane, je pred vežnimi vrati čakal na Newalla. Ko je slednjič prišel, je Peter že od daleč spoznal, da je zelo slabe volje.

»Kaj pravite na to, Mr. Rae? O tem se morate razpisati v svojem listu. In temu pravijo pravica! Mi garamo kot sužnji, da bi te tiče prijeli, kaj pa stori nato sodišče?«

»Kaj pa?« je z zanimanjem vprašal Peter.

»Obsodi jih na smešno de-

narno globo štirideset šililingov,« je srdito odvrnil Newall. »Kam pa naj to pe-lje?«

»Kdo pa je pravzaprav ta Coleman, ki bi ga za vsako ceno radi spravili v zapor?« je spretno zasukal pogovor Peter. »To bi čisto rad vedel.«

Newall je pomežiknil. »Saj ne mislite resno, Mr. Rae, da bom zdajle z obema rokama sopal informacije za tisk, kaj?«

»Njegovega pravega imena sicer ne vem, je vztrajal Peter, ne da bi se zmenil za Newallovo ugovarjanje, »toda kakor je navedel, stanuje v hotelu Metropol in tiste ljudi tam poznam. Zelo uslužni so. Lahko bi šel sam tja in ga obiskal, saj bi ne imeli nič proti temu, kajne, Newall?«

»Nikakor ne,« je odvrnil Newall. V tem trenutku je šel mimo njiju šibak, izbit moški, ki je odzdravil na Newallovo pozdrav. Peter se je ozrl za njim. »Kdo pa je to? Nekam znan se mi zdi!«

Seržant ga je očitoječe pogledal: »In vi hočete biti reporter! Saj ste ga ravnokar slišali govoriti pri razpravi. To je Colemanov advokat. Rowe je njegovo ime.«

Zdjaj se je Peter spet spomnil na utrujeni obraz.

»No, na prvi pogled ne kaže, da bi bil kaj posebnega,« je menil.

»Pa je vendar prepričal sodišče,« je brez zavisti priznal Newall. »In samo to nekaj velja, Mr. Rae. Toda zdaj moram takoj spet v Scotland Yard. Saj ne zamerite, če se kar takoj poslovim od vas?«

»Kje neki, le nikar se ne ozirajte name,« je dejal Peter in gledal za dolgim uradnikom. Pri bližnjem cestnem vogalu se mu je pridružil tovariš in oba sta izginila v stranski ulici. Peter se je nekoliko obotavljal, potem pa je še enkrat odšel v sodno poslopje. Stražnik pri vhodu ga je pogledal, ko je vstopil. »Ali kaj želite, Mr. Rae?«

»Da,« je odvrnil Peter, »rad bi vedel, kje je pisarna advokata Rowlea.«

Stražnik je uslužno segel po imeniku in začel listati v njem. »Aha, ga že imamo, Sir! Rowe in Spender, advokata, Porters Walk 45.« Peter si je zapisal naslov, se zahvalil in se vrnil k svojemu vozu. Vstopil je in se odpeljal v hotel Metropol. Med vožnjo je razmišljal spet o sodni razpravi, pri kateri je bil navzoč. Flagg v splošnem ni

delal racij po igralških klubih — pa je vendarle tičal prav gotovo za to aretacijo. To ga je vodilo do sklepa, da je Flagg iskal samo pretveze, da bi lahko prijel človeka, ki ga je upal najti tam.

Coleman je bil obtožen zaradi nošnje orožja in Newall se je trudil, da bi dosegel vsaj preiskovalni zapor, vendar je pri sodniku s svojim predlogom propadel. Sicer tako mirni in uravnovešeni uradnik Scotland Yarda je bil zaradi tega nenavadno razkvarjen, zaradi tega je Peter slutil, da bo vredno spregovoriti s tem Colemanom kako besedo. Na srečo je zdaj imel njegov naslov — Metropol, apartma 12.

Ustavil je pred hotelom, šel po marmornati veži in stopil k mizi v centrali za prijave. Tudi vljudni mladenič, ki je sedel tam, mu je z obžalovanjem povedal, da Mr. Coleman trenutno ni v hotelu.

»Odšel je danes dopoldne ob desetih in se doslej še ni vrnil,« je dejal. »Če bi želeli pustiti zanj kako sporočilo...«

Peter mu je izročil svojo vizitko. »Prosim dajte mu to karto in recite, da bi zelo rad govoril z njim.«

Obrnil se je že, da bi odšel, ki je v ogledalu čisto slučajno zagledal dvojce oči, ki sta ga napeto opazovali. Zastrmel se je v ogledalo in razmišljal, kje je že videl te oči, dokler mu ni šinilo v glavo. Saj res, plačilni natakar iz Meglenege kroga. Mahnil jo je k možu in stegnil roko v pozdrav. »Halo, Moran! Kot vidim, ste si tudi vi danes privoščili nekaj boljšega?«

Moran se je veselo zasmel. »Motite se, Mr. Rae. Ni sem bil prepričan, da me boste spoznali.«

Peter ga je pazljivo ogledoval. »Ali ste tu v službi? Ali pa je bil izkupiček napitnice zadnje čase posebno obilen?«

Moran je zmaljal z glavi. »Niti to niti ono, Mr. Rae. Mr. Dargi si je najel to apartma in prišel sem, ker mu moram nekaj sporočiti.«

»Dargi?« je presenečen povnovil Peter.

»Da, zelo gosposko, kaj? Kot mi je nekdo pripovedoval, je med stalnimi gosti menda kar deset milijonarjev. Kar dovolj na enem kraju, ali ne? Ste hoteli koga od njih obiskati?« Nikakor ni skrival radovednosti.

Iz zgodovine železarstva v Kamni gorici (20)

V kamnogoriški fari je bilo tudi več tako imenovanih zaobljubnih praznikov, ko se tudi ni delalo. Med te so sodili: sv. Florijan, Anton, Janez Krstnik in drugi. Na dan sv. Florijana je imela fara na primer celodnevno češčenje, ker so Florijana častili kot največjega zaščitnika proti požarom. Leta 1855 je v Kamni gorici razsajala kolera in poprečno vsak dan je umrlo tudi po šest ljudi. Od 23. junija do 24. avgusta je na primer umrlo 58 ljudi. Takrat so se vaščani zaobljubili raznim svetnikom in na dneve njihovih godov so hodili na romanja. Tako so hodili vsako leto bosi na dan sv. Antona v Lesce, na dan sv. Janeza Krstnika na Blejski otok, romali pa so tudi v razne druge kraje, npr. v Veleosovo, na Sveto goro in drugam. V tistih časih so ob različnih dnevih prirejali tudi razne procesije v sosednje fare npr. v Mošnje, v Kropo in ob hudi suši v Ljubno. Te procesije in tudi romanja so kasneje opustili.

V fari je bilo v tistih časih po zapiskih v zgodovini 12 »štacunarjev«, trije čevljarji, en krojač, en konjederec, en mesar dva mlinarja, strojar, sodar, zidar, soboslikar, dva mizarja, dva tesarja, dva ključavničarja in podkovski kovač. V fari je bilo tudi 13 gostiln in sicer dve na Spodnji Lipnici, ostale pa v Kamni gorici. V šestih gostilnah so točili samo pogubni »eruš«, to je špirit ali naravno žganje. Teh gostiln je bilo za farno mnogo preveč, saj so povzročale veliko revščino. Danes sta na vsem tem področju le dve gostilni in kaže, da je to dovolj.

Še pred petdesetimi leti je imela vsaka fara svojo občino. Občine so imele več pašnikov in gozdnih parcel, do katerih so imeli srenjsko pravico le nekateri posestniki. Ti posestniki so imeli do teh parcel enake pravice kot občina. Pri tem je zanimivo še to, da so samo ti posestniki, ki so imeli srenjsko pravico in ki jih je bilo v vasi okrog 40, imeli tudi vo-

lilno pravico in samo oni so bili lahko izvoljeni v občinski odbor. Zato ni bilo nič čudnega, če sta bila v vasi župana čez petdeset let Adolf pl. Kapus in France Zvan, ki sta se med seboj le menjavala. Ostali posestniki (tisti brez srenjske pravice) in drugi ljudje niso imeli teh pravic. Na pašnikih, ki jih je bilo v vasi veliko, so lahko pasli svojo živino samo lastniki pravice, zato so ti imeli tudi največ živine, predvsem, koz in ovac. To dokazujejo tudi hlevi v vasi. Sele po razsuhu Avstro-Ogrske monarhije je bil v stari Jugoslaviji leta 1920 izdan zakon, po katerem so imeli volilno pravico vsi moški od osemnajstega leta starosti naprej. Po vsem tem nam je torej lahko razumljivo, da je do tistega časa pripadala vsa oblast v fari le nekaterim ljudem.

NEDELJSKE MASE — ZBOR FARE

Vsako nedeljo so se pri šestih maši zbrali vaščani iz Kamne gorice, Zgornje ter Spodnje Lipnice in Ravne, čeprav so nekateri imeli skoraj uro hod do vaše cerkve. Dohod do cerkve je bil

za tiste, ki niso bili iz Kamne gorice, po precej bližji kolovozni poti, medtem ko so morali domačini premagovati stopnice. Po maši pa so se skoraj vsi moški zbrali na vasi Pod lipo. Zanimivo je, da so na enem koncu stali moški iz obeh Lipnic, na drugem pa tisti iz Kamne gorice. Vsako nedeljo je na tem kraju občinski sluga prebral razne razglase, in sicer razglase okrajnega glavarstva iz Radovljice in tudi občinske razglase. Zelo pogosto je bilo v teh razglasih slišati tudi, da je bilo temu ali onemu vaščanu zaradi zadolžitve zadržano del posestva ali kar celo posestvo.

Po razglasu so mnogi moški odšli v znano gostilno Pod lipo, k »Botrcu«. Tudi v gostilni so se po omizjih ločili moški iz obeh Lipnic in domačini. Seveda na mizi ni manjkalo žganja; vsak je imel pred seboj svoj »frakel«. Zbor v gostilni je bil pravzaprav neke vrste dogovarjanje o gospodarskih problemih, sklepanje o raznih delih, ki so jih opravljali Lipničani kamnogoriškim žebjarjem itd. Tako je beseda tekla o prevozih oglja in lesa z Jelovice, dogovarjali

so se o cenah prevozov, o rokih in o drugem. Največkrat so se taki pogovori zavlekli do kosila, ko so moški dobre volje, nekaj zaradi alkohola, nekaj zaradi sklenjene kupčije, odšli vsak na svoj dom.

Iz kronike fare je razvidno, da so bili farani vedno v zelo dobrih odnosih, kar se je ohranilo do danes. Seveda pa tega ne moremo reči za odnose med delodajalci in delavci, zakaj delavci so morali biti zelo ponižni. Za najmanjši prekršek so bili obdelo, to pa se je največkrat vezalo tudi na stanovanje. Obstajala pa je neke vrste odredba, da noben delavec ni smel biti odpuščen ne prej in ne kasneje kot na dan sv. Jurija. Tega dne so delodajalci zamenjali veliko delavcev.

Odnosi med Kamnogoričani in Kroparji so bili včasih zelo slabi. Bilo je veliko sovraštva med prebivalci teh dveh krajev to se je kazalo ob vseh mogočih prilikah. Velikokrat so se med seboj stekli, pa ne samo odrasli, tudi otroci. To sovražstvo se je vlekle skoraj do druge svetovne vojne, danes pa so odnosi med obema krajema zelo dobri.

Jože Varl st.

Največji med geniji

Univerza v Santiagu de Chile je objavila rezultate originalne ali, če hočete tudi prismuknjene ankete, v kateri je skupina strokovnjakov ocenjevala inteligenco znanih zgodovinskih osebnosti. Največ točk so prisodili nemškemu pesniku in mislecu J. W. Goetheju, za njim pa nemškemu filozofu Leibnitzu, francoskemu mislecu Pascalu, na četrtem mestu pa je italijanski slikar, kipar in izumitelj Leonardo da Vinci. Sledje jim pisateljica Madame de Staël, J. S. Bach, Mozart in Beethoven, George Sand in drugi. Dobro, da teh genijev ni več med živimi...

Priporočilo v deželi lakote

V indijski državi Maharaštra dobe vsi mladi zakonski pari pri matičarju poročno darilo indijske vlade — dva svilena robčka s posvetilom: »Majhna družina je srečna družina.«

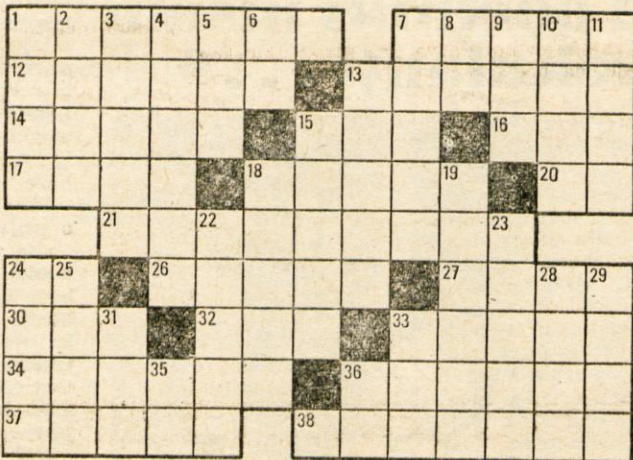
Pojocha kolesa

Vsako leto priredijo na stadionu gvatemalskega mesta Quetzaltenango tekmovanje pojochih kočij. Take vozove izdelujejo samo v Gvatemali; kolesa teh vozov namreč škripljejo melodije kakih desetih pesmi.

Vendar pa ne tekmujejo vozniki, pač pa gledalci in sicer v oddaljenosti enega kilometra. Po zvoku koles morajo uginiti, v katerem delu dežele so bila narejena.

— Vaša bolezen mi ni prav nič všeč

VODOKAVNO: 1. eno izmed dveh imen reke Save na Gorenjskem, 7. narodni heroj, organizator upora na Gorenjskem leta 1941. (Stane), 12. opera nemškega skladatelja Webera (1786—1826), 13. največji indijski pesnik, filozof in dramatik (Rabindranath), 14. pristanišče v Dalmaciji, 15. mlečni izdelek, 16. del oblike, 17. mestec pod Fruško goro, 18. žensko ime, 20. avtomobilska oznaka Sarajeva, 21. gorski prelaz v Avstriji, preko katerega pelje železnica z mnogimi predori in viadukti, 24. oblika glagola biti, 26. prislov, 27. ime jugoslovanskega politika Popovića, 30. doba, vek, 32. ime mladinske pisateljice Peroci, 33. prvak slov. narodnega gledališča (Stane), 34. reklamni listi, 36. kar je nedeljivo, 37. južnoameriška ravan, 38. visok vojaški čin.

NAVPIČNO: 1. naprave za gradnjo ladij, 2. šteti del drahe, 3. prislov časa, 4. izumrlo indijansko plemo na vzhodu Sev. Amerike, 5. neumen, 6. avtomobilska oznaka Krapine, 7. del imena za vino (... dolenjec iz Gadove peči), 8. kem. znak za srebro, 9. velika nestrupena kača, 10. grški bog vojne, 11. poljski pridelek, 13. papeževa krona, 15. travnata zemeljska površina brez gozdov, zlasti v Rusiji, 18. naziv ene izmed podmornic v predvojni Jugoslaviji, 19. znana smučarska prvakinja iz Kranja (Majda), 22. važno živilo, 23. način sporazumevanja, 24. škotski fiziolog, izumitelj telefona (Alexander Graham, 1847—1922), 25. ptica ujeta, 28. manjša vojaška enota, 29. veliko jezero v ZSSR, 39. kralica za »sobotna atmosfera«, 33. sanje, 35. nemški predlog, 36. nota v tonovski lestvici.

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

Domovina

III. DEL

193

To je kaos, brezcestje, na katerem se tre »revolucija« navzkrižno mnenj, misli, zahtev, skratka »revolucija duhov«, ki je udarila tudi v slovensko ljudsko stranko, v stranko bogaboječega slovenskega ljudstva, ki noče več ostati plaho in na tleh kot predpražnik pred vrati drugih večjih in mogočnejših ljudstev.

V tem je sicer mnogo dobrega, vendar tudi velika nevarnost, da bi ljudstvo nehalo podpirati svojo staro krščansko politično stranko, ki ima še vedno v rokah krmilo slovenske politike.

»Treba je paziti, sleherni trenutek paziti, da nam kdo drugi ne iztrga krmila v tej »revoluciji duhov«. Treba je delati, treba je trdno notranje organizacije, treba je zlasti notranjega dela.«

Sicer pa je na to že poleti opozarjal »Slovenec«.

In na to ga je tiste dni opozoril tudi pokojni Kragulj, a ga ni hotel poslušati, ker je prav Kragulj tiste dni spravil v zapor celo vrsto starih mož.

Kmet Kragulj je bil poleg učitelja Grjupa edini, ki se je organizirano že v predvojnem času ukvarjal s politiko in bil celo kmečki zastopnik v okrajni organizaciji slovenske ljudske stranke, stember katoliške slovenske politike na Breginjskem.

On pa je zadnje mesece ravnal z njim, kakor da ga ni in ga prav tako sovražili, kakor so ga v tem času sovražili drugi farani.

»Zaradi tega se je mož grizel! Zaradi tega je postal tak!«

Tudi ta očitke vesti pritava v župnikovo zavest.

Kragulj je bil res »stember politike.« Dokler so se ga ljudje bali in odkrivali pred njim, so spoštovali tudi oblake red in vse drugo, ob kar se zadnje čase vedno bolj obregajo.

»Navsezadnje se bodo začeli celo obregati ob cerkev in mene, kakor se po nekaterih vaseh že obregajo in terjajo cerkveno zemljo zase.«

Borjanski župnik ob tem, da bi se moglo tudi njemu kaj takega pripetiti, prebledi.

Kdo bi ga, če bi prišlo do česa takega, lahko obvaroval pred talkim brezbožnim početjem?

»Kragulj, samo pokojni Kragulj, ko bi ne bil mrtev!«

In on, ki se nikoli ni bogve kaj zanimal za politiko, čeprav je tudi od te politike odvisen njegov obstoj in obstoj njegove cerkvene posesti, za Kragulja ni imel niti pošteno človeške besede in niti toliko sočutja, da bi iz srca molil za mir in pokoj njegove duše.

Zdjaj je mrtev.

In ustrelili bodo tudi njegova sinova.

Nesreča je tresčila v Kraguljevino. Vdova trpi zaradi ljudskega prezira, Liziki pa se blede, da hodi po vasi in govori, da njenih bratov ne bodo postavili pred vojaško sodišče kakor so Uršičevega dezertarja, ne bodo ju ustrelili, ker se je zanj zavzel cesar in ju zopet postavil za svoja vojaka, čeprav sleherni človek ve, da vojaški zakon ne pozna ne milosti, ne usmiljenja.

»Revice se blede, o sveti bog...«

K njej bo šel. Obiskal bo Kraguljevino in z božjo pomočjo skušal izgnati iz dekleta blodne misli, s katerimi bi rada kljubovala ljudskemu preziru, žalosti in osamljenosti. Skušal bo doseči spravo med njo in Uršičevimi s pomočjo Marije, Uršičeve Marije, te skromne in dobre »dekle Gospodove«.

In res se napoti k Uršičevim, a se med potjo premisli in krene sam proti Kraguljevini.

»Bolje bo tako. Da, bolje...«

Toda na Kraguljevini ga oblaja Kadorna.

»Hej, Lizika! Lizika! Ali slišiš?«

Toda namesto Lizike, se na pragu pojavi Kraguljeva vdova.

»Gospod nunc?« se začudi, obenem pa zgrabi Kadorno za ovratnico in ga potisne v pasjo utico.

»Kje je Lizika? Z Liziko bi rad govoril?«

»Ni je. Ni. Pred uro je odšla na pot.«

»Na pot?« župnik nagubančel čelo.

»Na pot, gospod nunc! Na pot. V Furlanijo. V Furlanijo k bratoma! V Furlanijo k mojima sinovima.« govori Kraguljeva in, ko vidi v župnikovih očeh, kakor da ne verjame njenim besedam, nadaljuje: »Ne glejte me tako, gospod nunc. Ni se mi zmešalo. Pa tudi Liziki ne, čeprav tako po vasi govore. Najbrž tudi vi mislite, ker držite z njimi in ker ste prav tako kakor oni sovražili našega, bog mu grehe odpusti...«

»Ne govorite tako, Kraguljeva!«

»No, tako pravijo ljudje, gospod nunc!«

»Ljudje niso vselej pravilni! V pridigi jih bom prijel. V nedeljo boste sami slišali.«

»Le primite jih! Trdo jih primite, gospod nunc! Ljudje so zlobni. Privoščijo nam nesrečo, ki nas je udarila. Toda, bog je priča, ali pa je on, ki je umrl zaradi nesreče svoje krvi, izprosil milost pri njem. Naših dveh niso postavili pred sodišče.«

»Torej ju zares niso?«

»Niso, niso. In ju tudi ne bodo! Ziva sta. Ziva! Notri stopite! Pisala sta. Sami preberite!«

In župnik vstopi, Kraguljeva pa seže na poličko v »božji kot« in izpod razpela vzame pismo.

»Preberite, sami preberite, gospod nunc,« izroči župniku pisanje, ki je ponekod razmazano, kakor da so kapljale nanj solze,

solze olajšanja in sreče, ki se tudi sedaj nabirajo v Kraguljevinih očeh.

Župnik se zastri v okorne črke in stavke, napisane brez ločil, ki jih med branjem zato sam postavlja, tako da pismo v njegovih očeh dobiva kratke in pravopisno napisane stavke: SAM CESAR SE JE ZAVZEL ZA NAJU. VOJAKA SVA. POSLALI SO NAJU V GEBIRGSSCHÜTZENREGIMENT NR. 1, 44 SCHÜTZENDIVISION. SEDAJ SMO SE ZADAJ. NA NASEM BREGU TAGLIAMENTA. BOG DAJ, DA BI DOLGO OSTALI. NOBENEGA DOMACINA NI V NASEM REGIMENTU. SO SAMI KOROŠCI, VECINOMA NEMCI, PA SVA RAJE TU KAKOR V 2. GEBIRGSSCHÜTZENREGIMENTU, KJER SO SKORO SAMI KRANCI IN KAMOR SO POSLALI UJETA DEZERTERJA — URŠICEVEGA JAKOBA...

»Uršičevega Jakoba?« zaplešejo črke pred župnikovimi očmi. Ne more verjeti, kar je pravkar bral.

In vendar tu piše popolnoma jasno in razločno: URŠICEVEGA DEZERTERJA, KI GA NISO USTRELILI, ČEPRAV JE BIL OB SOJEN NA SMRT SKUPAJ Z DEZERTERJEM IN BOLJŠEVKOM FRANCEM KOSIRNIKOM, POVZROČITELJEM TISTE REBELJE, ZAVOLJO KATERE SVA MORALA MIDVA ZAPUSTITI LEPO ZIVLJENJE V KARANTENI IN ZARADI KATERE SVA MORALA NA FRONTI, KJER NAJU JE ZAPELJAL BREGINCEV KAPROL IZ BREGINJA, DA SVA DEZERTRALA, ZA KAR NAMA JE ŽAL, SAJ SVA PRELOMILA SVETO PRISEGO, DANO BOGU IN CESARJU, KI JE DOBER IN PRAVIČEN, DA NAMA JE TO ODPUSTIL, KAKOR NAMA JE SMRTNI GREH ODPUSTIL TUDI BOG, SAJ SVA SE IZPOVEDALA GOSPODU KURATU, MEDTEM KO SE URŠICEV DEZERTER IN BOLJŠEVIK NI HOTEL IZPOVEDATI, KER NE VERJAME VEČ V BOGA...

»Kaaaaj?« obilje groza župnika, vendar tega noče verjeti.

Marijin brat brezbožnik? Ne, to ni mogoče! To ni resnica. Ne sme biti resnica! Drugače bi bog ne uslišal Marije, pa tudi ne njega, ki ga je za milostjo navdahnili tudi cesarsko milost, da je Uršičevega in onega drugega nesrečnika, o katerem pišeta Kraguljeva fanta, pomilostil, čeprav sta bila že obsojena na smrt.

»Bog bi do takih, ki ga ne priznavajo več in ki celo trdijo, da ga ni, brezbožniki slepi in nesrečni, ne bil nikoli milostljiv!«

Ne, ne! To ne more biti res, čeprav tu piše, da je Jakob Uršič brezbožnik in da je celo sedaj, ko mu je cesar izkazal milost, grozil Kraguljevina dvema, da bosta morala nekega dne poravnati račun, krvavi račun za vse gorje, ki sta ga povzročala povratnikom iz Rusije.

Nemirni popotnik in poet Petruška

Zdajle v začetku leta je kar pravnjina priložnost za pojasnilo in opravičilo. Nekateri prijatelji, zvesti bralci teh mojih zapisov, me namreč ustavljajo na cesti ali pa me v pisnih sprašujejo, če bom še pisal sestavke »Po Prešernovih stopinjah«.

Seveda jih bom še pisal, saj gradiva in načrtov je še dosti. Toda vedeti pa je le treba, da moram sleherni zapis o Prešernu skrbno pretehtati, premisliti, vsak važnejši nov podatek preveriti in dostikrat tudi potovati v kak kraj in osebno govoriti z ljudmi. Vsega tega pa ne zmorem kar vsak teden. Veže me namreč vsakodnevna redna služba v muzeju pa tudi zimski čas mi je v oviro. Predvsem pa je prenagljeno pisanju prava zavora tudi zavest, da te zapise ne bere le dobrosrčni preprosti ljudje, pač pa tudi strogi uče-

Radivoj Peterlin — Petruška

ni moške. Neprijetna je tudi misel na sitne pikolovce.

Torej, Po Prešernovih stopinjah bomo še hodili — pač tedaj, ko bo kaka prešernovska snov dozorela in ko bom imel spet kaj novega ali pa le malo znanega povedati.

Vmes pa se bodo, kot dolej, vrstili zapisi o gorenjskih vzmožeh, za katere je prav, da jih današnji mladi rod spozna — starejši bralci pa spet spomnijo.

Tako začenjam letošnje zapise o kamniškem rojaku, pesniku Petruški, sledila pa bodo kramljanja o humoristi in pisatelju Jakobu Aleševcu, o junaku in pesniku Rudolfu Maistru, o Janu in

Tavčarju. O Janezu Trdini iz Mengša, o Francu Saleziju Finžgarju iz Doslovč pa že pletem kar cel venec zapisov. In še ne bo delo opravljeno ...

Tudi to moram povedati (saj bo veljalo za večino letošnjih zapisov naprej), da kljub temu, če pišem zdaj o tem, zdaj o onem slovenskem pesniku ali pisatelju, vendarle potihoma mislim, da tudi v teh zapisih le nekako hodim po Prešernovih stopinjah.

Zakaj ne morem si zamisliti slovenskega umetnika, ki ne bi v srcu nosil Prešerna. Kajti le to je zagotovilo, da je neki naš pesnik ali pisatelj zares umetnik, zares Slovenec in pravi človek.

Vse kaže, da se moram prav zdajle dotakniti tudi pisanj mladih tovarišev, ki imajo poglede le prevzeto uprte v večerno nebesno stran. Ne naročilo, le nasvet: požlahtnite duha svoje govornice in svojih pisanj s Trubarjevimi, s Prešernovimi in s Cankarjevimi besedami in mislimi — pa bo vse prav. Slovensko bo in umetniško bo! Zdravo in domače vino bo, vse drugo pa je plehka tuja brozga!

RADIVOJ PETERLIN

Tako je bilo pravo ime pesnika Petruške. Spominska plošča na hiši št. 20 v ulici Borisa Kidriča v Kamniku pravi, da se je tamkaj rodil dne 28. januarja l. 1879 deček, ki so mu zagonetne rojenice določile nemirno življenjsko pot — najnemirnjšo od vseh. Takega ahasverskega življenja ni imel ne prej ne pozlej noben slovenski pesnik!

Resda mrzli slovstveni zgodovinarji Petruške ne štejejo med pomembne slovenske umetnike — toda kot človeka bi ga gotovo celo naš Prešeren štel med svoje prijatelje: bil je zaprašen, zaraščen mož in utrujen od potovanja — v njegovem medvedje čokatem telesu, pa je bilo rahlo in čuteče pesniško srce. Širokosrčje mu je sijalo iz njegovih, tako človeško dobrih sinjih oči ...

Slehnemu, bogatemu ošabniku ali pa naklonjenemu natakarku — vsakemu je kar dosledno rekel »prijateljček«.

Od vseh stvari na svetu pa je, razen čaše vina, imel najraje veliko skledo solate, tiste prave in krhke ljubljanske ledenke ...

A pogledimo sedaj še v Petruškino mladost! Bistrogleda dečka so starši, ugledni kamniški meščani, poslali seveda v ljubljansko gimnazijo. Pa glej šmenta: v fantiču je že tičal nemir, ki ga je obsedel in nikoli več spustil v življenje. Iz Ljubljane je nagajivi gimnazijec moral v novomeško gimnazijo (tam se je družil s Kettejem in sodeloval v njegovi dijaški »zadrugi«). Le kaj je napravil narobe, da se je z novomeške gimnazije, moral preseliti v Kranj, odtod pa spet v Ljubljano — kdo ve?

Le to vemo, da je moral nedokončani gimnazijec, enaindvajsetletnik, l. 1900 k vojakom. Dodelili so ga k topničarjem v Boki Kotorski.

In tudi tu ga je prevzel nemir: ušel je, iskal zavetja onstran meje v Črni gori; a se potem skesal in vrnil k svojemu polku, bil degradiran in zaprt v ječi celih osem mesecev.

Bilo pa je svobodoljubnemu Petruški pri vojaki tako hudo, da je vnovič zbežal in se čez Italijo podal v Rusijo, o kateri so, kot o blagi slavjanski matjuški, sanjariji vsi slovenski rodoljubni študentje one dobe.

To je bilo leta 1902.

CESTE IN STEPE

Odtlej — celih štirinajst let — je naš Petruška blodil po širni Rusiji. Pešalil kot pravi bosjak.

Kruh si je priložnostno služil kot domači učitelj v bogatih bojarskih družinah Južne Rusije, delal kratek čas kot knjigovodja v Rostovu in pozneje kot uradnik v banki v Caricinu (današnji Volgograd) že pod Sovjeti. Do l. 1919, ko se je vrnil v domovino.

Ves čas svojega bivanja v Rusiji je Petruška mnogo potoval: bil je na Krimu in na Kavkazu, prepešalil je vso evropsko Rusijo; bil pa je tudi v Palestini (sedanji Izrael), Bolgariji, Skandinaviji, Nemčiji, Holandski, Belgiji in Franciji.

Seveda dobrodušni Petruška ni potoval po svetu iz kakih znanstvenih ali drugače preračunanih nagibov. Potoval je zato, ker ga je to pač veselilo — pa mirna Bosna!

Nikakor pa ne smemo reči, da je bil prijateljček Petruška kak jalov, suh list našega rodu. Oglašal se je z potopisi, s črticami pa tudi s pesmimi v našem revijalnem časopisu. Dosti je tudi prevajal z ruščine v slovenščino.

Splošno zanimanje v domovini pa je vzbudil njegov obisk pri slovitem ruskem pisatelju — Levu Nikolajeviču Tolstoju. Ta Petruškin podvig (drugače te neamerne

poti res ne moremo imenovati) pa gotovo zasluži posebno poglavje.

OBISK PRI TOLSTOJU

Naključje je hotelo, da sta v prav istem letu, 1904, kar dva Slovenca obiskala grofa Leva Nikolajeviča Tolstoja na njegovem posestvu v Jasni Poljani.

Prvi je bil naš ljubi preprosti Petruška, drugi obiskovalec je bil resni študent, že diplomant Bogumil Vošnjak.

Petruška je obiskal slovitega pisatelja Tolstoja bolj slučajno. Bil je naš bohem na poti od Moskve do Odeše. V Tuli opazi kažipot, ki je kazal proti Jasni Poljani! Petruška je imel tedaj (kot prej in pozlej) časa dovolj, pa jo je mahnil še k Tolstoju! Kakih posebnih želja in namenov ni imel. Le to: ogle-

Lev Nikolaevič Tolstoj

dati si kraj in bivališče slavnega pisatelja. In če bo šlo, tudi grofa samega.

V Jasno Poljano jo je Petruška primahal zvečer pa je prespal kar pri bližnjem kmetu Tarasu Vukanovu. Zjutraj je šel h graščini in sedel pod »lipo siromakov«. Tam so navadno čakali mužiki in berači, da bi slišali tolažilno besedo in dobili pomoč od čudaškega gospodarja.

Ko se je čez čas pri lipi pojavil Tolstoj, je naš Petruška stopil k njemu in mu povedal, kdo je in od kod. Tolstoj je Petruški dobrohotno stisnil roko in mu rekel dvakrat ali trikrat: »zdravstvuj«. Petruška je o tem trenutku pozneje pripovedoval: »Storil je to s tako prišrčnostjo in tako veselo uprli vame svoje mehke, svetle oči, da me je takoj minila vsa nerodnost in bojazljivost in sem se čutil pri njem kot pri starem znanцу.«

Kaže pa vse na to, da Tolstoj o Slovencih ni kaj pridaval. Govoril je le o bolgarskih in srbskih listih, ki jih ima naročene.

Vse drugače kot preprosti romar Petruška pa je govoril s Tolstojem poznejši doktor Bogumil Vošnjak. Izpričano je, da je Vošnjak potoval po Rusiji precej po gosposko in z raznimi priporočili.

Zato je bil tudi njegov prihod v Jasno Poljano bolj gosposki in samozavesten. V Tuli si je Vošnjak najel izvoščka, ki ga je potem odpeljal na oddaljeno Jasno Poljano.

Tolstoj je obiskovalca povabil na sprehod in razgovor. Vošnjak mu je spotoma povedal, da pripada narodu, ki ga zatirajo mnogo silnejši narodi in sosedje.

Tolstoj je bil proti politični borbi, ker je škodljiva in odvrača človeka od duševnega življenja. Medsebojno življenje narodov naj preveča ljubezen.

Tolstoj je Vošnjaku odkrito priznal, da ne razume naše jezikovne borbe v Avstriji.

Ko mu je Vošnjak povedal, da so Nemci tovarnarji, Slovenci pa delavci, pisarji in slugi, je Tolstoj rekel:

»Sreča za vas, da vaši ljudje niso tovarnarji. Kot delavci so srečnejši. Živeti je treba brez borbe, v miru. Bojeviti nacionalizem je velika nesreča.«

PO CESTI IN STEPI

V kramljanju smo skoraj pozabili na Petruško — pesnika. Povedati moramo, da je izdal kar tri samostojne pesniške zbirke: »Po cesti in stepi«, »Znamenja«, in »Potne pesmi«.

Sam se je v pesmi najbolje označil:

Povsodi in nikjer doma,
vsak brat in sestra, zvesta
družica bila palica,
nevesta — bela cesta.

Po vrnitvi v domovino je Petruška nekaj let služboval kot uradnik pri socialnem zavarovanju, pozneje pa se je ves posvetil pisateljevanju in časnikarstvu. Urejeval je tudi revijo Odmevi.

Vsa Ljubljana je poznala dobrovoljnega, sicer resda malo zanemarjenega pesnika. Rad je posedal ob veselih literarnih omizjih in pripovedoval anekdote s svojih potovanj po široki Rusiji. Družboljubnega bohema le lice-merci niso marali. Pa še za te je imel le besedo prijateljčki ...

Na jesen leta 1937 je Petruško obiskala huda jeterna bolezen. Kar ni mogel ali hotel ubogati zdravnikov: »Saj me le straši!« Pa je šlo z boleznijo strmo navzdol.

Pivski tovariš mu je zašepetal:

Petruška —
pa dajva še en pir,
popred ko greš,
pred božji tron,
pred božji tron
po božji lon —
po mir ...

Ob koncu pomladi, 21. junija 1938, je Radivoj Peterlin — Petruška legel na kamniških Zalalah v poslednji sen.

V prihodnjih dneh pa bo 90 let od njegovega rojstva. Poznala sva se osebno in gotovo tudi rada imela. Naj velja zato ta zapis kot spomin na ljubeznivega prijateljskega Petruško! Kot rdeč nagelj na pozabljen pesnikov grob ...

Črtomir Zorec

7904 metre visok cilj naših alpinistov

Avgusta odprava na Himalajo

Prvega avgusta letos bo v Nepal odpotovala tretja jugoslovanska alpinistična odprava, katere namen je zavzeti doslej še nepremagani 7904 metre visok vrh Kangbachen. To novico so v četrtletni dopolnilni sporočili novinarjem predstavniki Planinske zveze Slovenije in sami člani himalajske odprave.

Udeleženci te odprave, že bretje v himalajsko pogorje v zadnjih letih, imajo za seboj vrsto težavnih plezalnih tur in zato lahko mirne duše trdimo, da so preizkušeni in pogumni planinci. To so: »vodja himalajcev« Aleš Kunaver, zdravnik ekipe dr. Jože Andlovic, Tone Sazonov, Lojze Golob, Franc Stupnik, Klavdij Mlekuš, Matija Maležič, Mikec Drašler in kot predstavnik »sedme sile« urednik TT Zoran Jerin. Za rezervne člane odprave so določeni Slavko Kofler, Stane Belak in Tone Škarja. Odprava bo, kot rečeno, odpotovala iz Ljubljane prvega avgusta s svojimi vozili — kombi in tovornjak za opremo — do 11.000 kilometrov oddaljenega Darjeelinge, ki leži nekako na tromeji med Nepalom, Sindhom in Butanom. Kot računajo bodo v Darjeelingu okrog 15. avgusta, kjer bodo najeli maseče — šerpe in se nato napotili naprej peš. Na višini okoli 4700 metrov bodo postavili bazno taborišče, medtem ko naj bi bil prvi tabor okoli 5400 metrov visoko. Sam vzpon na Kangbachen lahko pričakujemo okoli desetega oktobra. Še prej se bodo namreč morali vsi člani odprave privaditi — aklimatizirati na vremenske razmere, ki jeseni niso tako nemogoče kot v drugih letnih časih. Kot so nam hudomušno zatrdili sami člani odpra-

ve, se bodo srečali »le z močnim vetrovom in hudim mrazom«.

DRUGI POSKUS OSVOJITVE

Sedanji poskus osvojitve 7904 metre visokega Kangbachena bo že drugi po vrsti, saj je morala druga (prva je bila na Trisul) himalajska odprava leta 1965 odnehati le 250 metrov pod vrhom. Ker so takrat naši alpinisti odkrili najprimernejši čas in potek pristopa, imajo sedaj osvojitve tega vrha že kot svojo dolžnost. Vendar pa člani sedanje — tretje himalajske odprave — nimajo v načrtu samo osvojitve Kangbachna, temveč bodo skušali pregledati tudi možnosti kasnejšega pristopa na Zahodno Kangčendzonge (8400 m), ki utegne nekoč kasneje postati cilj katerih bodočih slovenskih alpinističnih odprav.

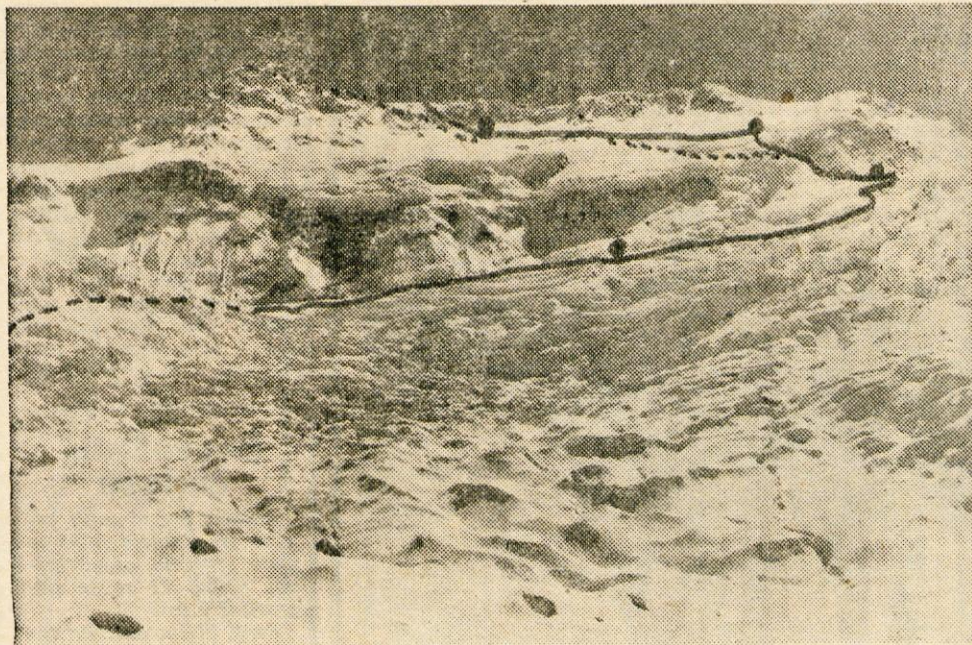
Na koncu naj omenimo še stroške. Po predračunu naj bi odprava v himalajsko pogorje stala 35 milijonov S dinarjev, od tega dve tretjini v devizah. Tako planinska zveza kot sama odprava računata na materialno pomoč podjetij, organizacij in posameznikov ter seveda drugih forumov. Pri tem je treba omeniti, da je od prejšnjih himalajskih odprav ostalo še precej opreme v vrednosti 4 milijone 700.000 S dinarjev. Seveda bo treba to opremo še dopolniti in kar je najvažnejše, prilago-

dit novim okoliščinam. Nekatera domača in inozemska podjetja so že ponudila pomoč — omenimo naj Koteks — tobus, ki je prevzel patronat nad vso obutvijo odprave, Agrokombinat Emona, tovarna pletenin Angora, švicarska tovarna Ciba, ki bo dala zdravila v vrednosti dvesto dolarjev, Teufelsberger iz Avstrije bo prispeval vrvi v vrednosti 250 dolarjev. Poleg naštetih podjetij pa kažejo zanimanje za pomoč tudi še druga podjetja. Komisija za odprave v tuja gorstva pri PZS bo za zbiranje sredstev za himalajsko odpravo organizirala tudi razne prireditve in akcije.

Na koncu pogledimo še odgovornost posameznih članov tretje jugoslovanske himalajske odprave. Tone Sazonov bo poleg fotografiranja imel »na vest« skupaj z biologom Mikecem Drašlerjem skrb za hrano, Klavdij Mlekuš bo kot poklicni trener skrbel za treninge in kondicijske priprave naših himalajcev. Lojze Golob bo kot »električar« pazil na zvezo med člani odprave, kisikovo opremo in embalažo, medtem ko bosta Maležič in Franc Stupnik pazila na opremo. Za redno spremljanje napredovanja naših himalajcev pa bo z novinarskim peresom skrbel Zoran Jerin.

- Čeprav je do starta na Himalajo še precej daleč, našim himalajcem želimo, da bi zbrali potrebno sredstva in kar je najvažnejše, da bi premagali ta himalajski vrh.

V. Guček

To je 7904 metre visok Kangbachen, bodoči cilj naše tretje himalajske odprave, ki bo odšla na pot 1. avgusta. Začrtana pot (nepretrgana črta) kaže pot druge jugoslovanske himalajske odprave, ki je leta 1965 pri svojem vzponu na Kangbachen morala odnehati le 250 metrov pod vrhom. Debelejše točke pomenijo taborišča takratne odprave, medtem ko črtkasta linija pomeni možnostno pot sedanje odprave. (vig)

Pomenki Z BRALCI

Na Poljskem živim že dvajset let. Močno sem še navezan na domači kraj in se zanimam za vse, kar se dogaja pri vas, posebno pa še na Gorenjskem. Rojen sem bil namreč v Seničnem pri Golniku. Rad bi se naročil na vaš list. Glasilo bi mi veliko pomenilo, ker bi tako lahko zvedel čim več novic iz domačega kraja, in to v materinem jeziku.

M. F., Skolimor pri Varšavi

Glas boste dobivali tudi na Poljsko. Če pa poznate še kakšnega rojaka na Poljskem, mu povejte, da se lahko naroči na naš časnik.

Zadnjič ste pisali, da boste tudi letos pripravili za vse naročnike spomladansko in jesensko žrebanje. Že več let sem naročnik in želim da se tudi meni kdaj nasmehe sreča. Rad bi tudi vedel, kakšne bodo nagrade.

A. B., Jesenice

Res je. Tudi letos bomo imeli dve žrebanji. Za izžebance bomo za nagrado priredili potovanje Po Prešernovih stopinjah. Kdor bere prispevke tov. Zorca, že ve, kateri kraji so to. Potovanje bo vsekakor prijetno in poučno hkrati. Datuma še nismo določili, bo pa verjetno konec maja. Med naročniki jih je veliko, ki so že naročeni na Glas, vendar pa še nikoli niso bili izžebani. Za letos smo se odločili, da bomo povabili k žrebanju vse tiste dolgoletne naročnike, ki bi sami hoteli žrebat. Menim, da veste kaj pomeni žrebanje, zato vas prosimo, da nam ne pošiljate grozljivih pisem, če ne boste izžebani. Zavedati se morate, da 20.000 naročnikov ne moremo nagraditi. Kako pa bo z jesenskim žrebanjem, bomo še pisali.

Nisem več zadovoljen z Glasom. Objavljate podlistek,

ki opisuje samo vojno. Zakaj ne bi objavili kakšen podobni podlistek kot je npr. v Dnevniku o Forsytih? Glas odpovedujem. Če pa ga boste izboljšali, se bom ponovno naročila.

A. M., Jesenice

Nisem zadovoljen z Dnevnikom. Objavljate podlistek, v katerem ne vidim konca te obilne zlahte. Zakaj ne objavljate kaj domačega? Toliko, da boste vedeli. Seveda bom pa kljub temu ostal vaš naročnik.

Kaj sem hotel povedati s tem odgovorom, ki pa ni odgovor? Težko je vsem ustreči. Pa še nekaj je, kar dobro pogledajte, konec mojega pisma je drugačen kot vaš.

Gozdno gospodarstvo Bled je za noveletne praznike obdarilo okrog 200 upokojencev, ki so nekoč delali v tem kolektivu. V imenu upokojencev se prek Glasa želim zahvaliti kolektivu GG Bled za darila in prijetno presenečenje.

F. Z., Kranjska gora

Zelo lepo in prav, da kolektivni ne pozabijo svojih nekdanjih delavcev. Verjetno ste že opazili, da je takih zahval vedno več. In prav je tako.

A. Z. iz Radovljice se prižuje nad nekim voznikom oz. sprevodnikom. — Slabo vest imamo. 15. januarja so imeli vozniki praznik, pa se jih nismo spomnili v Glasu. Zato predlagam, da se pritožite kdaj drugič.

Kaj menite, kako bi pozimi v Kranju — najbrž pa je povsod ista pesem — očistili sneg s pločnikov, spravili vodo v jaške. Skratka, odstranili te vsakoletne zimske »dobrote«.

Z. U. za Gorenjsko

Potrpimo še tri mesece. U. A.

Vice Vukov v Kranju

Znani pevec Vice Vukov bo 21. januarja ob 20.20 nastopil v dvorani kina Center v Kranju. Z njim nastopajo še Tone Leskovar, Lilijana Telešman in kvintet Zagreb. Pevec se je odzval povabilu Delavske univerze Kranj za koncert v Kranju, ki bo pod pokroviteljstvom veletrgovine Živila Kranj.

Lojze Zupanc:

Hudičeva jama na Kobili

Kobila se imenuje hribovita planota za škofjeloškim gradom. Tamkaj je nad Grebenarjevo domačijo podzemsko jama, ki so ji Ločani vzdali ime Hudičeva jama. V njej se baje še dandanašnji skriva vrag, ki tako preklinja, da se iz brezna kar kadi... V zimskih dneh zares uha-jajo iz jame meglice, o katerih trdijo Ločani, da jih izdihava sam hudič.

V starih dneh, ko se je vrag še potepal po svetu, je sredi Kobile ustavljal lubniške drvarje in jim obljubljal mošnjo zlatnikov, če bi kdo od njih odtrgal s stropa pozemske jame velikansko vi-sečo skalo in jo po rebri zvalil v Soro. Mnogi mladci so poizkušali svo-jo srečo, toda skale ni mogel nihče odtrgati s stropa podzemске jame ne z rokami ne s kram-pico, kajti vrag je zraven jame posadil hrast, ki je čez noč zrasel v visoko drevo in pognal koreni-ne, ki so skalo v pod-zemski jami vkleščile v trden objem.

Nekega dne pa se je mlademu drvarju le po-srečilo, da je skalo odlu-ščil s stropa jame. Pob je bil usmiljenega srca in prijatelj vsem živalim. Preden se je poslovil od doma in odšel v lubniške hoste podirati hraste in bukve, mu je mati dala s seboj malico: reženj rženega kruha. Drvar je pobasal kruha ter ga pri-čel jesti. Takrat je iz mišje luknje ob skali pritekla predenj drobna miška in zavtilila: »Lač-na sem, lačna! Oj, drvar, če mi daš mrvico kruha, da se bom najedla, te bom osrečila!«

Pob si je mislil: »Ah, le kako bi me lahko ti osrečila, drobna stvarca! Ker pa je imel živali rad, miške ni pobil, kakor bi to storil kdo drug, ampak je od reznja odskrtnil nekaj drobtin ter jih vr-gel lačni miški. Ko se je bil najedel tudi sam, je vstal in se napotil dalje. Nad Grebenarjevo doma-čijo pa je srečal vruga, preoblečenega v zalega mladenciča z zelenim klo-

bukom na glavi ins fa-zanovim porosom za klo-bukom. Pokazal je fantu globoko brezno ter mu dejal: »Če odtrgaš skalo, ki visi izpod stropa jame, ti dam mošnjo zlatnikov.«

Drvar si je mislil: Be-seda ni knj, obljuba pa je tudi takšnja, da ne gre mimo mojih ušes, če je že tebi spoznala iz ust... In se je pogreznil v pod-zemsko jamo, kjer se je do večera naprezal, da bi omajal velikansko ska-lo, ki je štrlela z oboka brezna. Ker pa je bilo vse njegovo delo zaman, je zvečer zlezel iz jame, legel pod bližnji grm in si dejal: »Kar todle bom prespal, jutri zarana pa bom z delom nadaljeval.«

Ponoči pa je k jami pridrobencijala miška, ki jo je bil prejšnji dan na-hranil. Tako glasno je zavtilila, kakor da bi bil sam vrag zabrlizgal na prste in priklicala iz lubniških host vse miške, ki so kakor siva hudournna povodenj planile na ko-renine visokega hrasta ter jih pričele gristi in gristi, dokler niso pregriznile prav vseh korenin, da se je hrast kakor izpodse-kan zrušil na črno zem-ljo in da je skala, sproš-čena korenin, zgrmela izpod kamenitega oboka na dno prepada ter se zdrobila na drobne kose.

Komaj je hrast padel, so se miši razbežale po planjavi in se poskrile pod zemljo, da je na Ko-bili še dandanes toliko mišin, ki bi jih človek ne preštel svoj živ dan.

Ko se je mladeč zju-traj prebudil, je videl, da je težko delo že opravlje-no. Zmetal je kamenje iz jame po srti rebri, da se je kotlikalo nav-zdol in potonilo v bistri Sori.

Brž zatem je prišel od nekd tudi hudič, da bi videl, kako se fantu od-seda delo. Ko je videl kako in kaj, je od jeze tako grdo zaklel, da se je kar zablistalo za Lub-nikom. A kaj je hotel? Obljubo je moral izpol-niti. Dal je drvarju moš-njo zlatnikov, sam pa je na vrat na nos skočil v jamo, kjer baje še dan-današnji čepi in prekli-nja, da se iz brezna ka-di...

Tako je drobna miška osrečila drvarja, ki je bil dobričnik in usmiljenega srca, da je obogatel.

Kraljevi gambit

Beli v otvoritvi žrtvuje kmeta, ker želi odpreti sed-mo linijo, odstraniti črnega e-kmeta in pospešiti razvoj svojih figur. Če črni ponuje-nega kmeta vzame, je to spre-jeti kraljev gambit, če pa ga ne vzame, je to odklonjeni gambit.

Sprejeti:

1. e2 — e4	e7 — e5
2. f2 — f4	e5 : f4
3. Sgl — f3	Sg8 — f6
4. e4 — e5	Sf6 — h5
5. d2 — d4	d7 — d5

in črni je zaprl center.

Odklonjeni:

1. e2 — e4	e7 — e5
2. f2 — f4	Lf3 — c5
3. Sgl — f3	d7 — d6
4. Sbl — c3	Sg8 — f6
5. Lf1 — c4	Sb8 — c6
6. d2 — d3	Lc8 — e4

in črni je položaj izenačil.

Pohod pionirjev v Dražgoše

V navadi je, da vsako leto počastimo praznik škofjeloške občine. Letos smo obis-kali Dražgoše.

Zborno mesto je bilo v Seleh. Prišli so pionirji iz Železnikov, Škofje Loke, Trate in Gorenje vasi. Ob 8.30 smo krenili proti Lajšam, kjer se nam je priklju-čilo nekaj prvoborcev. Ustavi-li smo se pri spomeniku. Zgradili so ga v spomin na sedemnajst borcev selške in poljanske čete, ki so dali svoja življenja v letih od 1942 do 1945. Pot, po kateri smo koračili in ki pelje do Dražgoš, je bila v tistih ča-sih važno križišče vseh cest z gorenjske in primorske strani.

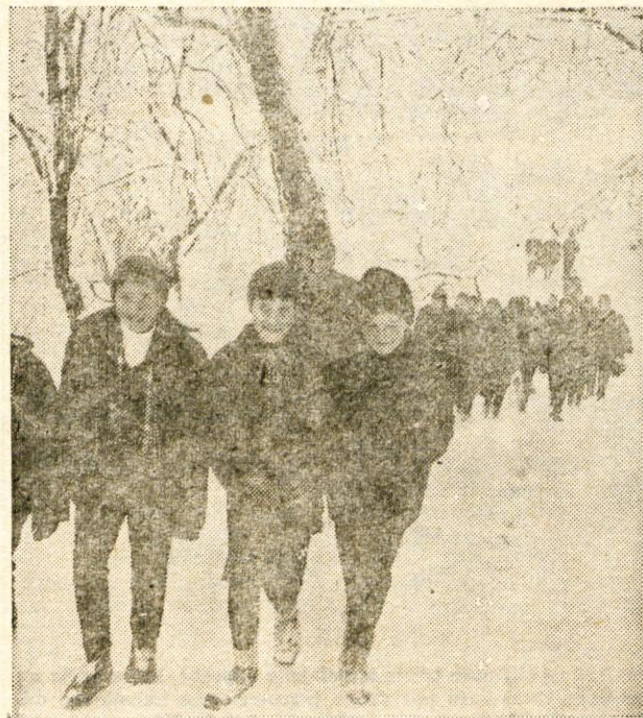
Ob enajstih smo prispeli pred spomenik v Dražgoše. Tu so nas pričakali učenci iz Dražgoš in Sele. Po krat-

kem programu smo odšli v šolo, kjer nam je tov. Milan Žakelj pripovedoval o zani-mivih dogodivljajih iz dražgoške bitke. Posebej je pouda-ril pomen te bitke za vse gorenjsko območje.

Težko je bilo posloviti se od prijaznih vaščanov. A kar je dovolj, je dovolj. Počasi smo se spustili v dolino, ki se je že kopala v soncu. Megla, ki je gospodovala dopoldan, se je končno le razblinila.

Pohod smo zaključili pri spomeniku pred osnovno šolo v Železnikih, ki je posvečen prvim pionirskim vzornikom odreda Ratitovec. Bil je le ena od mnogih prireditvev, organiziranih v počastitev praz-nika občine Škofja Loka.

Janez Kavčič,
8. b razred,
os. š. Železniki

Na poti skozi Lajše. — Foto: F. Benedik

VAM V POUK

Bodo živali izumrle?

Človek je postal vladar sve-ta. Njegov razum, njegove sposobnosti so ga dvignile nad ostala živa bitja. Slabot-na gola opica, občutljiva in nemočna v divjem okolju, kjer je bilo življenje odvis-no od moči ter hitrosti in kjer so preživeli samo najod-pornejši, si je po tisočletjih borbe za obstanek podredila naravo. Danes spreminja ce-le pokrajine, leti k Mesecu in prodira v globine morja. Toda kaj se obeta živalim?

Ljudi je vse več. Leta 1970 jih bo že 3 milijarde in pol, na prelomu stoletja pa še en-krat toliko. Potreba po novih stanovanjih, razvoj industri-je, kmetijstva in drugo nas

sili, da krčimo gozdove, pozi-davamo zelene travnike ter jih spreminjamo v asfaltne površine. Kos za kosom, po-časi, vendar neusmiljeno člo-vek odvzema živalim prostor. Sili jih, da se umikajo v tež-ko dostopne prostore, kjer sprič neprimljenosti polago-ma izumirajo. Biologi so ugo-tovili, da imamo do sedaj na vesti že več kot 1000 žival-skih vrst. Tudi lov, priljub-ljena zabava mnogih razve-drila željnih ljudi, ni tako ne-dolžna reč kot se morda zdi na prvi pogled. Z njim člo-vek ruši naravno ravnotežje. Gotovo ste že brali o ameri-ških biznisi, ki so nekdaž kraljevali na travnatih ste-pah novega kontinenta. Beli priseljenec je njih milijonske črede v dobrih sto letih sko-raj povsem iztrebil. Prav zad-nji hip so z zakonom prepo-vedali lov nanje.

Afrika, domovina slonov, bi tudi skoraj ostala brez teh simbolov črnega kontinenta. Slonova kost je bila nekdaž zelo draga in iskana snov, za-to so lovci na največje ko-penske živali bajno zaslužili. Tudi noj bi kmalu postal žrtev mode, ki je v začetku 20. stoletja preplavila Evropo. Dame iz visokih krogov, ka-terih pokrivala ni krasilo raz-košno perje velike afriškega ptica, so namreč veljale za čudaške.

Iztrebljanje ene vrste živa-li povzroča množenje drugih. Zaradi preveč intenzivnega škropljenja sadnega drevja ptiči zapustijo strupena biva-lišča in se preselijo drugam ali pa poginejo. In že je oza-račje prepolno nadležnega mrčesa. Prebivalci nekaterih otokov ob jadranski obali so pred desetletji z vsemi sred-stvi zatirali nevarne strupe-njače, danes pa tamkaj mr-goli miši. To sta samo dva od nešteti primerov posega-nja v naravo. Človek se vse premalo zaveda posledic, ki jih utegne sprožiti njegovo početje. Tudi najbolj zoprne in nadležne živali pomagajo v prirodi vzdrževati ravnote-žje. Kot člen v verigi so in če jih iztrebimo, se ravnote-žje poruši. Zato nam utegne nenačrtno ali nehoteno uni-čevanje celih živalskih vrst nekoč v prihodnosti še hudo škodovati.

I. G.

Sovražnik čistoče

»Mihec, brž si umij ro-ke!« je ukazala skrbna mati svojemu osemletne-mu sinku, ki se je od-pravljal v šolo.

Fant, ki sta mu bila vo-da in milo že od nekdaž zoprna, je vprašal: »Kate-ro pa mama? Desno ali levo?«

Ideje za zimski čas

Zdaj, ko je zunaj ali hudo mraz ali pa celo dežuje, kar je pozimi še bolj neprijetno, se ob daljših nedeljskih popoldnevih radi zadržujemo v topli sobi. Čas preganjamo s televizijo, s pletenjem ali dobro knjigo. Včasih pa se zgodi, da smo popletli vso volno, knjige ni pri roki, televizijski program pa nam ni všeč. Kaj sedaj?

Če imate le malo smisla in veliko potrpežljivosti, lahko napravite sami kup stvari za vaš dom. Pri tem se boste prijetno razvedrili in otroci bodo navdušeni. Ne gre za nobene umetnine, ki bi jih morali napraviti. To so drobne stvari, ki bi jih sicer lahko kupili v trgovini. Vse drugačen pa je občutek, če se vam kaka stvar posreči z lastnimi rokami.

In česa naj bi se lotili? Pogledajte po stanovanju. Za papirne odpadke prav gotovo manjkata najmanj dva koša. Nekje v shrambi je prav gotovo še prazna velika okrogla škatla, v kateri je bil pralni prašek. Treba je samo odstraniti ročaj, premeriti škatlo in kupiti samolepljivo tapeto. Barvo izberite prostoru primerno. Lahko je karirasta ali drobno roža-

sta, če bo novi košek stal v kopalnici. Notranjost koška je lahko iz plastike, za to uporabite kar nekaj večjo polivinil vrečko.

Malo večji otroci imajo prav gotovo med lanskimi šolskimi knjigami nekaj posušenih rož, posebno če so jih morali prinašati k pouku. Naj vam jih odstopijo, da boste lahko z njimi napravili zanimive slike, ki bodo krasile ne samo otroško sobo, pač pa tudi dnevno. Če so rastline manjše, jih previdno prilepite na bel trši papir. Dvojno steklo, med katerega boste dali papir z rastlino, oblepite z obližem najbolje v beli barvi. Slike naj bodo vsaj tri.

Rafijo prav gotovo poznate. Iz tega močnega traku lahko s kvačko spletete vrsto zanimivih stvari. Na primer — majhne okrogle podstavke za kozarce ali nekoliko večje za toplo posodo.

Otroci ali pa sami, pa naj z barvastim tušem narišejo na podstavek enostavne like. Včasih tak podstavek, poseben če je malo večji, zasluži, da ga obesite tudi na steno v dnevni sobi ali pa v predsobi. Seveda ni nujno, da je okrogle oblike. Če bo pravokotne oblike in malo daljši, vas bodo prijatelji vprašali, če ste to kupili na Japonskem.

Rafijo pa lahko zamenjate tudi z volno. V košari za pletenje je prav gotovo več barvnih ostankov. Iz njih lahko spletete ali izvezete prav lepe stvari. Pri tem uporabite kot osnovo blago in vezete v različnih vbodhi, lahko tudi v takih, ki so značilni za jugoslovansko preprogo. Za otroško sobo izvezite kakkega pajaca, za dnevno sobo pa je to lahko večja marjetica ali kak drugačen lik. Ozadje motiva naj bo prav tako izvezeno. **L. M.**

Moški so bili na naši strani dolgo zapostavljeni. Zamujeno popravljamo s tole sliko. Tvidasta obleka za službo in vsak dan v rjavi barvi s hlačami brez robu, klasično fazono in malo daljšim suknjičem na tri gumbce. Telovnik postaja vedno bolj zahteva vsakega dobro oblečenega moškega. Malce je moderniziran — nič več zašiljenih konic.

Kotiček za ljubitelje cvetja Svetuje ing. Anka Bernard Januarski načrti za vrt v novi sezoni

V dolgih zimskih večerih, ko gledamo skozi okna v sneg, se že v mislih veselimo nove rasti, ki jo bo s seboj prinesla pomlad. Radi bi, da bi bilo naše novo cvetje na oknih in balkonih lepše od lanskega. Tudi za vrt že delamo načrte: kaj bomo sejali, kako bomo gnojili, kako bomo uredili vrt, da bo pridelek boljši in da bo vrt kar najbolj privlačen.

Sklenimo, da to leto ne bomo več sadili zelenjave na grede ob cesti, da bomo predvrt uredili le za okras. Zelenjavne grede pa uredimo na manj vidnem, a sončnem mestu. Že sedaj premislimo, če bomo imeli za vrt tudi dovolj časa. Če le s težavo najdemo čas za delo na vrtu, za nadležno pletev plevela, zalivanje, sajenje enoletnic in zelenjave, za škropljenje sadnega drevja — tedaj dobro premislimo, če toliko zelenjave res potrebujemo. Bolje je vrt preurediti kot pa imeti zanemarjen zelenjavni vrt. Z dobrim gnojenjem lahko pridelamo zelenjavo na veliko manjši površini. Če bomo zamenjali enoletne cvetice, ki jih sadimo spomladi, in pa dvoletnice s trajnicami in hvaležnimi cvetočimi grmovnicami, bomo prihranili veliko časa, ki bi ga sicer porabili za delo na vrtu. V našem vrtu pa bo prav tako cvetelo.

Prvo leto je sicer z zamenjavo cvetic v vrtu več stroškov, vendar pa je to za vrt trajneša naložba in zato cenejša. Ostale površine v vrtu zasejemo s trato, ki jo je treba le enkrat tedensko pokositi, pa bo vrt vedno urejen. Z ročno kosilnico to delo hitro in z lahkoto opravimo. Tudi pleti nam bo treba vedno manj, če imamo po vrtu trajnice in grmovnice, saj se te razraстеjo in sčasoma prekrijejo tla.

Za vso oskrbo vrta je treba le nekaj ur tedensko, seveda je to odvisno tudi od velikosti vrta. Vendar pa se za ta vrt ne porabi dosti več časa kot za pospravljanje večje sobe v stanovanju.

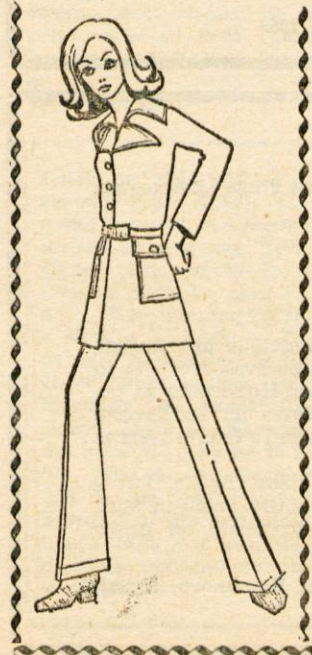
Januarja vrtničarji nimajo dela na prostem. Lahko pa po snegu potrosimo tomasovo žlindro, da bomo imeli spomladi čim lepšo trato. Sadna debela premažemo z apnom, da spomladi ljubje zaradi sončne pripeke ne poka.

Enoletnice pa že lahko sejemo. Šabo nageljne, begonije, salvijske in lobelije sejemo v zabojčke in postavimo v tople prostor. Tudi papriko in paradižnik je treba čim prej sejati, da je pridelek zgoden. Januarja lahko že pričnemo s siljenjem gomoljastih begonij.

Marta svetuje

Mateja T. — Cerklje — Kupila sem blago v oker barvi. Sešila bi si hlačni kostim. Rada bi vedela, če si ga lahko omislím in če sem izbrala pravo barvo. Imam svetle lase, modre oči, visoka sem 171 in tehtam 58 kg.

Marta odgovarja: Brez strahu ste lahko, hlačni kostim je kot nalašč za vašo postavbo. Kar nič ne oklevajte, tudi zaradi barve ne. Če ste mladi se boste v njem imenitno počutili. Nosite ga dopoldne in ob vseh športnih priložnostih. Tudi za drsanje je imeniten.

Zimska enolončnica — grah z vranico

Potrebujemo: pol kilograma graha iz konzerve, 5 dgk prekajene slanine, pol čebule, pol kilograma vranice, sol, dva stroka česna, 10 dgk kislih kumaric in zelen 'petersilj.

Slanino zrežemo na kocke in jo prepražimo na sesekljani čebuli. Dodamo nastrgano vranico. Ko je vse prepraženo, nekoliko zalijemo in dodamo grah iz konzerve z vodo vred. Jed še nekoliko osolimo (grah v konzervi je slan), dodamo stf česen in kuhamo do mehkega. Na koncu primešamo še na drobno zrezane kisle kumarice in sesekljan zelen petršilj.

Vlom v trafiko

V četrtek so opazili, da je nekdo vlomil v trafiko na cesti Staneta Zagarja v Kranju. Vlomilec je razbil steklo

in vzel nekaj kemičnih svinčnikov, cigaret in drugo. Škoda še ni ocenjena.

KOMISIJA
ZA DELOVNA
RAZMERJA
TURISTIČNO
PROMETNEGA
PODJETJA

vabi

**CREINA
KRANJ**

k sodelovanju delavce, ki so sposobni in pripravljeni prevzeti odgovornost za delo na naslednjih delovnih mestih:

1. strugar

v DE kmetijska mehanizacija
Cerklje
Zahtevane sposobnosti in znanje:

KV delavec strgarske stroke za strgarska dela na polavtomatski strožnici z večletno prakso. Sposobnost se bo ocenila v 2-mesečni poskusni dobi.

2. snažilka

v DE kmetijska mehanizacija
Cerklje
Zahtevane sposobnosti in znanje:

NK delavka

Poseben pogoji:

Od sprejete kandidatke se zahteva poznavanje gospodinj-
skih del in smisel za čistočo.

Osební dohodek je določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov. Pod točko 1 se sklone delovno razmerje za nedoločen čas; pod točko 2 pa honorarno. Kandidati morajo imeti odsluženo vojaško obveznost. Zaželeno je stanovanje v Cerkljah ali bližnji okolici. Prijave z dokazili o strokovni usposobljenosti sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi v časopisu.

Pismene odgovore na poslano prijavo z obvestilom o izbiri kandidatov bomo poslali v 10 dneh po izbiri.

**ZAVAROVALNICA SAVA
POSLOVNA ENOTA KRANJ**

obvešča

vse zavarovance avto-odgovornostnih zavarovanj, ki so plačali premijo za leto 1969 po novih višjih tarifah, da jim bomo vrnili preveč plačane premije v roku 14 dni. Po sklepu Zveznega izvršnega sveta z dne 8. jan. 1969 do nadaljnjega veljajo tarife, ki so bile v veljavi 1. 12. 1968.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš ata, stric in ded

Franč Kokalj

posestnik na Klancu št. 9

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 18. 1. 1969, ob 14.45 izpred hiše žalosti na kranjsko pokopališče.

Zalujoči: hčerke Pavla, Ana in Milka z družinami.

Kranj, dne 17. 1. 1969

STANOVANJSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA
SKLICUJE

SESTANEK INTERESENTOV ZA INDIVIDUALNO GRADNJO

V STARI LOKI

V SREDO, 22. JANUARJA OB 16^h

V PROSTORIH SEJNE DVORANE
SKUPŠČINE OBČINE ŠKOFJA LOKA

PODJETJE ZA
PTT PROMET
V KRANJU

sprejme na delo
za nedoločen čas

večje število pismonoš

za pošte Kranj, Radovljica, Bled, Jesenice, Škofja Loka

Pogoj za sprejem je:

- odslužen kadroviski rok
- opravljen izpit za moped

Poleg osebnega dohodka (830 din mesečno), pripada delavcem še izplačilo dela po učinku in službena obleka.

Nastop službe je mogoč takoj.

Kandidati naj vložijo prošnje za sprejem z opisom dosedanje zaposlitve pri kadroviski komisiji podjetja.

Informacije dobe v splošnem oddelku podjetja v Kranju, Poštna ul. 4 ali telefonično na št. 22-530.

Zahvala

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame in stare mame

Jerice Boncelj

Igličeve mame, rojene Papler

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih dneh naše žalosti izrekli sožalje, izkazali čast in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Udirju za pomoč in dolgotrajno lajšanje bolečin naši mami, vsem bližnjim in daljnim sosedom za pomoč, zvonarjem, pevskemu zboru Duplje, gasilskemu društvu Duplje in duhovščini. Posebno se še zahvaljujemo darovalcem cvetja, vsem sorodnikom, članom kolektiva Mesarskega podjetja Tržič, Transturistu Škofja Loka ter vsem prijateljem in znancem.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoče družine: Boncelj in Kuhar

Duplje, Zadruga, Kranj, dne 14. januarja 1969

Zahvala

Ob tragični smrti nas je za vedno zapustila v 81. letu starosti draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

Marija Lap

Matičevčeva mama, rojene Očepke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani v težkih dneh in vsem, ki so ji darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala za izrečena sožalja, dr. Hriberniku za po-
žrtvovalno zdravljenje, g. župniku iz Komende za spremstvo ter sodelavcem Induplati Jarše, Pekarija Kamnik in Glasbila Mengeš. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Janez, hčerke: Julka, Ančka, Pavla, Cilka, Ivanka, Angela, Kristina z družinami in Mici, sinovi: Ivan, Maks, Stefan z družinami ter drugo sorodstvo.

Komenska Dobrava, Komenda, Kamnik, Posave, Senčur, Kumanovo, Kranj, Cleveland, Melbourne Avstralija, dne 9. 1. 1969

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 18. januarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtostop — 10.00 Danes dopoldne — 15.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Simfonija v Es-duru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ansambel in solisti pod vodstvom Milana Stanteta — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V vedrem ritmu — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Dva zbora z Dolenjske — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Pravkar prispelo — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Ireno Kohont — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmi jo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V soboto popoldne z napovedovalko Evo Jane — 15.00 Zvoki s tekočega traku — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.15 Minute s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 20.30 Okno v svet — 20.45 Napevi za sobotni večer — 21.20 Operni koncert — 22.30 Pod dvornimi lestenci — 00.05 Iz slovenske lirike

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročniki: letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0,50 N din. Mali oglasi: beseda 1 N din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

NEDELJA — 19. januarja

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Glasbena medigra — 9.05 Dober dan vam želi Jurij Souček — 10.05 Še pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.15 Vedri zvoki z velikimi orkestri — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Popoldne ob zabavni glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.45 Novi ansambli narodno zabavne glasbe — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra — 18.20 Trio v B-duru — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Zaplešimo z velikimi orkestri

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.30 Svetovna reportaža — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.35 Minute z ansamblom Ole Olafsen — 14.45 Odmevi z gora — 15.00 Tosca — opera — 17.00 Novi posnetki slovenskih reproduktivnih umetnikov — 17.35 Glasbena skrinja — 19.00 Športni dogodki dneva — 19.10 Igramo za razvedrilo — 20.05 Strani iz slovenske proze — 20.25 Glasbene vinjete — 21.20 Večerna nedeljska reportaža — 21.30 Zbor Rogerja Wagnerja — 22.00 Interpreti tega tedna — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK, 20. januarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.30 Paleta zvokov z orkestrom Billy Vaughn — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Nekaj Griegove glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Odlomki iz opere Boris Godunov — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcem Stanetom Mancinijem — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra in Komornega zbora RTV Ljubljana — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč, s pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 V ritmu današnjih dni — 15.00 Izbrali smo vam — 20.05 Ljudje med seboj —

20.15 Lepe melodije z orkestrom Ray Martin — 20.30 Svet in mi — 20.45 Glasbene slike iz Madžarske — 21.20 Literarni večer — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK — 21. januarja

8.08 Operna matineja — 8.55 Za šolarje — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Poje tenorist Jussy Bjoerling — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovene narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Eldo Viler — 20.00 Radijska igra — 20.54 Iz slovenske lažje orkestralne glasbe — 21.15 Deset melodij — deset pevcov — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Plesni orkestri in ansambli RTV Beograd

Drugi program

14.05 Za šolarje — 14.35 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Socialna politika — 20.15 Jazz na drugem programu — 21.20 Pevski Parnas — 22.00 Koncertanti na naših odrih — 23.35 Vrag na vasi — baletna suita — 00.05 Iz slovenske poezije.

GOSTILNA MULEJ

PO
TO
KI

zopet odprta
domača hrana
izbrane pljače
prenočišča
VABLJENI

SREDA — 22. januarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Iz albuma skladb za mladino — 9.30 Četr ure z orkestrom Lawrence Welk — 9.45 Poje zbor Srednje tehnične šole — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Plesna suita — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za odhiti — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in

V pralni stroj

ker vsebuje

OXYLAN

odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Naši umetniki igrajo — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Nočni vrtiljak zabavnih melodij

Drugi program

14.05 Za šolarje — 14.35 S popevkami po svetu — 15.00 Drobne skladbe z velikimi orkestri — 20.05 Oglejmo našega časa — 20.30 Radijska kinoteka — 20.45 Lahkotne melodije — 21.20 Pogled v glasbeno snovanje — 22.20 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske poezije

ČETRTEK — 23. januarja

8.08 Operna matineja — 8.55 Za šolarje — 9.25 Iz orkestralne in operne glasbe — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Odlomki iz opere Lepa Vida — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mladina poje — 14.25 Operetne melodije — 14.45 Mehurčki — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital pianistke Tatjane Bučarjeve — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtekov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Ireno Kohont — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Komorno glasbeni večer — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Nočni vrtiljak zabavnih zvokov

Drugi program

14.05 Igramo za vas — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.15 V tričetrtinskem taktu z velikimi orkestri — 20.30 Pričevanja o glasbi — 20.45 Majhen koncert lahke glasbe — 21.20 Iz zakladnice romantične variacijske umetnosti — 22.00 Sopek rož — kantata — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK — 24. januarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Kratke klavirske skladbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Majhen koncert lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.45 Turistična oddaja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič — 20.00 Naši amaterski zbori tekmujejo — 20.30 Izbrana dela Lea Janačka — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s priljubljenimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Za šolarje — 14.35 Naši pevci zabavne glasbe — 15.00 Ob prijetnih zvokih — 20.05 Velika scena — 20.50 Glasbena medigra — 21.20 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 20.00 Odmevi s festivala v Bergnu 1968 — 23.40 Suita za godala — 00.05 Iz slovenske poezije

Televizija

SOBOTA — 18. januarja

12.55 Tekmovanje v smuku iz Kitzbühla (RTV Ljubljana) — 14.25 Hokej Partizan : Jesenice (RTV Beograd) — 16.25 Hokej Medveščak : Olimpija (RTV Zagreb) — 17.45 Po domače s pevskim kvartetom Savski val in trim Franca Sušnika, (RTV Ljubljana) — 18.15 Mladinska igra Laze Lazareviča (RTV Beograd) — 19.15 Nigerija, 19.40 Pet minut za boljši jezik, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Dobrodošla romantika (RTV Zagreb) — 21.35 Rezervirano za smeh, 22.05 Sherlock Holmes — serijski film, 23.00 TV kašipot, 23.20 Poročila, 23.25 Smučarsko tekmovanje na Pohorju in Jolovici (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 18.15 Mladinska igra, 19.15 Sprehod skozi čas (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 19. januarja

8.35 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — 9.00 Poročila, 9.05 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 9.35 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.00 Smučarska FIS tekmovanja na Pohorju, 10.50 Hrup za prazen nič — film iz serije Daktari, 12.00 Smučarska FIS tekmovanja na Pohorju (RTV Ljubljana) — 12.55 Kitzbühl — tekmovanja v smuku (Evrovizija) — 15.10 Tiho snubljenje — film iz serije Saga o Forsytih (RTV Ljubljana) — 16.10 Boksarsko srečanje reprezentance Bosne in Hercegovine (RTV Sarajevo) — 18.00 TV kašipot, 18.20 Risanka, 18.35 Tanja in revolveraša — češki film, 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Humoristična oddaja R. L. Djukića (RTV Beograd) — 21.20 Malo za šalo malo za res (RTV Ljubljana) — 21.45 Športni pregled (JRT) — 22.00 TV dnevnik (RTV Beograd)

Drugi spored:

20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 20. januarja

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Tik tak, 18.00 Po Sloveniji, 18.25 Propagandna medigra, 18.30 Oživiljenje pri prvi pomoči (RTV Ljubljana) — 18.50 Zabavno glasbena oddaja (RTV

Beograd) — 19.20 Znanost in mi, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Učitelj ruske književnosti — drama ruske TV, 21.35 Prva simfonija, 22.05 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.30 TV novice (RTV Beograd) — 17.45 Družinski album, 18.00 Mali svet, 18.20 Znanost in mi (RTV Zagreb) — 18.50 Zabavno glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.20 TV pošta, 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 21. januarja

17.45 Risanka, 18.00 Gregec v ječi, 18.20 Po sledih napredka, 18.40 Novosti iz studia 14, 19.05 Velika mesta : Dunaj, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Genoviere — angleški film, 22.00 The Illinois jazz band, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila (RTV Zagreb) — 17.30 Tedenska kronika (RTV Sarajevo) — 17.45 Risanka (RTV Zagreb) — 18.00 Kurir Gregec (RTV Ljubljana) — 18.20 Oddaja o prometu (RTV Zagreb) — 19.00 Narodna glasba (RTV Skopje) — 19.15 Turizem, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik, (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA — 22. januarja

13.25 Prenos športnega dogodka, 17.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.15 Pisani trak, 17.30 Prenos športnega dogodka — v odmorih MODA 69, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Hoffmannove pripovedke — opera (RTV Ljubljana) — 21.35 Ekran na ekranu (RTV Zagreb) — 22.35 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

CETRTEK — 23. januarja

15.00 Košarka Lokomotiva : Beograd, 16.40 Smuk za ženske (RTV Zagreb) — 17.40 Pionirski TV dnevnik, 18.15 Nastop moškega zbora Karel Destovnik Kajuh iz Velenja, 18.45 Čarobno otočje — znanstveni film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Saga o Forsytih — film, 21.35 Kulturne diagonale, 22.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Daljnogled (RTV Beograd) — 18.15 Moški zbor (RTV Ljubljana) — 18.45 Filmske burleske (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik in objektiv 350 (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 24. januarja

15.30 Smuk za moške (Evrovizija) — 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd)

— 17.10 Sejem MODA 69, 17.25 Daktari — film (RTV Ljubljana) — 18.15 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.00 Svet na zaslonu, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Plavalaskina ljubezen — češki film, 22.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored:

17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Mladinska oddaja (RTV Skopje) — 18.15 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.00 Panorama, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Loterija

NEURADNO POROČILO
o žrebanju 3. kola srečk Jugoslovanske loterije:

Srečke s končnicami	so zadele	N din
0	4	
34980	504	
722600	10.004	
1	4	
01211	504	
39151	1.004	
58921	1.004	
394531	10.004	
797161	10.004	
941891	10.004	
22	20	
5562	200	
37672	2.000	
814962	10.000	
83	20	
19233	500	
67333	500	
684393	50.000	
634	100	
0314	200	
23644	500	
84514	500	
6725	200	
53555	500	
617675	10.000	
709575	10.000	
815985	100.000	
839165	10.000	
26	10	
96	10	
7336	1.000	
53646	1.000	
769406	10.000	
07	10	
03607	510	
534187	10.000	
08	10	
68	30	
558	50	
06748	2.000	
7159	200	
00799	500	
74539	500	

Kino

Kranj CENTER

18. januarja amer. barv. CS film POČITNICE V KALIFORNIJI ob 16., 18. in 20. uri, premiera italij. barv. CS filma AGENT SIGMA 3 ob 22. uri

19. januarja italij. barv. CS film AGENT SIGMA 3 ob 9.30, amer. barv. CS film POČITNICE V KALIFORNIJI ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barv. VV filma LADY L ob 21. uri

20. januarja angl. barv. VV film LADY L ob 16., 18. in 20. uri

21. januarja angl. barv. VV film LADY L ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

18. januarja amer. barv. CS film DOLINA NASILJA ob 16. uri, amer. barv. CS film MNOŽICA UBIJALCEV ob 18. in 20. uri

19. januarja amer. barv. CS film MNOŽICA UBIJALCEV ob 14., 16. in 20. uri, amer. barv. VV film STOJ, STRELJAL BOM ob 18. uri

20. januarja amer. barv. CS film POČITNICE V KALIFORNIJI ob 16. in 18. uri, premiera franc. barv. VV filma KRVOLOČNA IGRA ob 20. uri

21. januarja franc. barv. VV film KRVOLOČNA IGRA ob 16., 18. in 20. uri

Cerklje KRVAEC

19. januarja amer. barv. film NE POSILJAJ MI ROZ ob 17.30 in 19.30.

Kamnik DOM

18. januarja japon. barv. CS film STEKLENICA, KI UBIJA ob 18. in 20. uri

19. januarja japon. barv. CS film STEKLENICA, KI UBIJA ob 16., 18. in 20. uri

20. januarja italij. barv. CS film AGENT SIGMA 3 ob 18. in 20. uri

21. januarja italij. barv. CS film AGENT SIGMA 3 ob 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

18. januarja amer. barv. CS film DOLINA NASILJA ob 19. uri

19. januarja amer. barv. VV film STOJ, STRELJAL BOM ob 15. uri, franc.—italij. barv. CS film ČLOVEK, KI JE VELJAL MILIJONE ob 17. in 19. uri

Kamnik DUPLICA

18. januarja amer. barv. CS film UBIJALEC NA KONJU ob 19. uri

19. januarja amer. barv. CS film UBIJALEC NA KONJU ob 15., 17. in 19. uri

Radovljica

18. januarja amer. barv. film QUILLERJEVO POROČILO ob 18. uri, franc. barv. film OSS 117 v TOKIU ob 20. uri

19. januarja franc. barv. film OSS 117 v TOKIU ob 14. in 18. uri, amer. barv. CS film QUILLERJEVO POROČILO ob 16. in 20. uri

Škofja Loka SORA

18. januarja franc. barv. CS film FANTOMAS PROTI SCOTLAND YARDU ob 18. in 20. uri

19. januarja franc. barv. CS film FANTOMAS PROTI SCOTLAND YARDU ob 15., 17. in 20. uri

Jesenice RADIO

18. — 19. januarja nemški barv. CS film PIRATI MIS-SISIPIJA

21. januarja angl. barv. film SMRT V OČEH

Jesenice PLAVŽ

18. — 19. januarja angl. barv. film SMRT V OČEH

20. — 21. januarja nemški barv. CS film PIRATI MIS-SISIPIJA

Zirovnica

19. januarja italij. barv. CS film DOBER, GRD, SLAB

Dovje - Mojstrana

18. januarja mehiški film ZLATI PETELIN

19. januarja francoski film PAST ZA PEPELKO

Kranjska gora

18. januarja italij. barv. CS film DOBER, GRD, SLAB

19. januarja mehiški film ZLATI PETELIN

Prešernovo gledališče v Kranju

NEDELJA — 19. januarja, ob 10. uri za IZVEN — URA PRAVLJIC — lutkovna igra

Prodam

Prodam 6 tednov stare PUJSKE in KONJA, 5 let starega. Zalog 41, Cerklje

Prodam VOLA, vajenega vseh del. Ambroz 6, Cerklje

Prodam KRAVO, 8 mesecev brejo. Zalog 38, Cerklje

Prodam PUJSKE. Luže 12, Senčur

Prodam PRAŠICA, 160 do 170 kg težkega, za zakol. Zg. Bitnje 41, Zabnica

Prodam PRAŠICA za zakol po izbiri. Zg. Bitnje 18, Zabnica

Prodam PRAŠICA za zakol, 200 kg težkega. Babni vrt 7, Golnik

Prodam dva VOLA, 400 — 500 kg težka. Stiška vas 4, Cerklje

Prodam 6 tednov stare prašičke. Lahovče 32, Cerklje

Prodam tri PRAŠICE za zakol. Porenta, Skofjeloška 32, Kranj

Prodam 14 tednov brejo SVINJO. Praprotna polica 18, Cerklje

Prodam PRAŠICA za zakol in malo rabljen TELEVIZOR. Hafner, Zabnica 68

Prodam PRAŠICA za zakol. Voklo 16, Senčur

PRAŠICA, težkega 160 kg, prodam. Voglje 59, Senčur

Prodam KRAVO, 6 mesecev brejo in TELICO. Pivka 15, Naklo

Graditelji

Za vašo hišo, garažo, delavnico, gospodarsko poslopje, vikend

Costavljamo na gradbišče

ZIDAKE »EFE«

za 5,5 navadnih zidakov kvalitetno APNO V KOSIH po industrijski ceni

TRGOVSKO PODJETJE KURIVO KRANJ

V zalogi imamo tudi drugi gradbeni material.

Zamenjam PRASIČA in SVINJO po 100 kg za debelejšega ali prodam. Sp. Brnik 36, Cerklje 218

Prodaj dva PRASIČKA po 20 kg. Sp. Brnik 5, Cerklje 219

Prodaj kabinetni ŠTEDILNIK goran, novo enodelno OKNO (100x140x30 cm) z roletom in trofazni enotarifni STEVEC. Možina, Struževo 35, Kranj 220

Prodaj žAGO horizontalno samovlačilko za 3400 N din. Pušnik Ivan, Orchlin 66, Celje 221

Poceni prodaj RADIO soča - UKW in GRAMOFON za radio. Ogled vsak dan od 17. ure dalje razen srede. Bogataj, Kranj, Valjavčeva 5 222

Prodaj MAGNETOFON grundig TK 125, polavtomatični. Naslov v oglašnem oddelku 223

Prodaj suhe borove in smrekove DESKE, PLOHE 25,50 mm. Naslov v oglašnem oddelku 224

Prodaj novo kuhinjsko OMARO, MIZO in ZABOJ za drva. Vehovec Franc, Sr. vas 30, Senčur 225

Prodaj vprežno KOSILNICO in GRABLJE v dobrem stanju. Zapoge 17, Vodice 226

Prodaj motorno ŽAGO jobu. Kovor 48, Tržič 227

Prodaj električni GRAMOFON stereo. Kranj, Hafnerjeva 17 228

Prodaj traktorski KULTIVATOR in sadilec krompirja. Naslov v oglašnem oddelku 229

Prodaj PRASIČA za zakol. Sp. Brnik 34, Cerklje 230

Prodaj 13 tednov brejo SVINJO. Zg. Brnik 7, Cerklje 231

Prodaj SMUČI kastle, 210 cm, metal, »PANCERJE« št. 42 in FOTOAPARAT jašika 635. Kranj, Kejžar, Pot v Bitnje 13 232

Prodaj KONJA, starega 6 let, zamenjam za starejšega ali goved. Illovka 3, Kranj 233

Prodaj lesen skobeljni PO. RAVNALNI STROJ. Širina 40 cm, primeren za manjšo obrt. Zihertl, Podpurfelca 8, Sk. Loka 234

Prodaj traktorsko PRIKOLICO »kipar« in 140 kg težkega PRASIČA. Sušnik, Goričane 24, Medvode 235

Prodaj kompletno PRALNICO s stroji ali dam v najem. Takojšnje obratovanje. Baloh, M. Tita 52, Jesenice 236

Prodaj novo plinsko italijansko katalitično PEČ. Na Skali 6, Kranj 237

Prodaj SKOBELJNO GLAVO. Kranj, Reševa ul. 13. 238

Prodaj PRASIČKE, 7 tednov stare, Zg. Brnik 35, Cerklje 239

Prodaj težkega KONJA, starega 6 let in eno leto staro ZREBICO. Spruk Franc, Lenart 4, Cerklje 240

Prodaj PUJSKE in 2 m³ suhih 25 mm DESK. Zg. Brnik 96, Cerklje 241

5 zazidljivih PARCEL ob glavni cesti Kranj—Brnik 262

prodaj. Voda, elektrika v neposredni bližini, na parcelah 12 let stara drevesa. Senčur 57 242

Prodaj delovnega VOLA. Hudo 1, Kovor Tržič 243

Vzamem KRAVO v rejo z najmanj 6 litrov mleka na dan. Klemenc Jože, Podljudbelj 90, Tržič 244

Prodaj dva PRASIČA po 110 kg težka. Praprotna policca 3, Cerklje 245

Prodaj PRASIČKE. Bašelj 16, Predvor 246

Prodaj 6 tednov stare PUJSKE. Apno 1, Cerklje 247

Zaradi selitve prodaj po zelo ugodni ceni kuhinjsko OPRAVO, samsko sobo in DIVAN. Zaplotnik, Gasilska 4, Kranj 248

Prodaj lepe PUJSKE, 6 tednov stare. Voklo 33, Senčur 249

Prodaj KOZO, dobro mlekarico. Senčur 341 250

Prodaj KOMPRESOR s pištolo nemške znamke. Kranj, Jezerska c. 93 251

Prodaj brejo KRAVO po izbiri. Zg. Besnica 14 251

Prodaj dobro ohranjen TRAKTOR ferguson 35 s priključki. Suha 24, Kranj 252

Prodaj nadograjeno montažno HISO. Suška 42, Škofja Loka 268

Motorna vozila

Prodaj dobro ohranjen MOPEL. Dacar Martina, Breg ob Savi 29, Kranj 260

Prodaj FIAT — kombi 1100 v voznem stanju za vsako ceno. Rozman Filip, Grazerjeva 7, Tržič 253

Prodaj MOPEL. Cegelnica 25, Naklo 254

Prodaj zastava 750, dobro ohranjen, s prevoženimi 31.000 km. Mali, Letence 4, Golnik 255

Ugodno prodaj VW — (široki kason). Podjed, Binkelj 23, Sk. Loka pod »900.000« 256

Poceni prodaj dobro ohranjen PRIMO 150 cm ali po delih. Poizve se pri Jakšetu (brivnica), Koroška c. 16, Kranj 257

Prodaj VW — KOMBI odprt, letnik 1958. Skok Franc, Ropretova 25, Kranj 258

Prodaj tovorni AVTO TAM 2000 diesel, generalno popravljeno ali menjam za osebnega. Markič, Strahinj 61, Naklo 259

Prodaj odlično ohranjen že registriran FIAT 750, letnik 1964. Naslov v oglašnem oddelku 193

Prodaj zelo dobro ohranjeno SKODO 1000 MB. Ogled vsak dan pri Ambrožu Antonu, Skofjeloška c. 7, Kranj 261

Stanovanja

Iščem enosobno STANOVANJE v Kranju ali okolici. Ponudbe poslati pod nujno 262

Oddam ogrevano SOBO z dvema ležišči. Kranj, Sorlijeva 20/14, Kranj 263

Kupim enosobno stanovanje po možnosti središče Kranja ali v bližnji okolici. Proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe poslati pod »gotovina« 264

Prodaj vsiljivo HIŠICO. Cena 2700.000 S din. Golob Stefan, Podbrezje 26, Duplje 265

Srb s fakultetno izobrazbo išče samsko stanovanje v Kranju ali okolici. Plačam po dogovoru. Ponudbe poslati pod »1. februar« 266

Oddam opremljeno SOBO. Ponudbe poslati pod »Škofjeloška c.« 267

Oddam SOBO z dvema posteljama. Naslov v oglašnem oddelku 269

Dekle išče opremljeno SOBO v Kranju. Plača ali pomaga. Ponudbe poslati pod »Resna« 270

Dekle išče SOBO ali gre kot sestanovalka. Ponudbe poslati pod »sstanovalka« 271

Iščem SOBO po možnosti z vso oskrbo za študenta tekstilne šole. Naslov v oglašnem oddelku 282

Obvestila

Obveščam izletnike in drsalce Bleda, da brusim drsalke v sobotah, nedeljah in sredo pri kavarni PARK HOTELA. 272

Strokovno polagam vse vrste PLASTIČNIH PODOV IN TAPISOMOV. Podgornik Ivo, Ljubljana, Pokopališka c. 39 273

OBVESTILO! Cenjene stranke obveščam, da ne morem sprejemati mesa za izdelavo salam, ker sem preobremenjen. Konec Alojz, predelava mesa Naklo 274

Obveščam, da MLIN JENKO, Dvorje zopet obratuje. 275

AMD Cerklje prične TEČAJ za ABF kategorije 15. februarja. Prijave sprejema trafika Cerklje 276

Ženitve

30-letni fant, 165 visok, rasočaran, z lastno hišo in lepo službo v Kranju želi spoznati sebi enako — najraje s kmetije. Ponudbe poslati pod »Topli dom« 278

Mladinska organizacija Strazišče obvešča mladino, da prireja vsako nedeljo od 17. — 21. ure PLES v dvorani doma Partizan Strazišče. Igra ansambel ILIONI.

Prav tako obvešča, da je v stanovanjski skupnosti Strazišče vsako sredo in petek od 17. — 22. ure odprt MLADINSKI KLUB VABLJENI!

NEDELJSKI NADALJEVALNI PLESNI TEČAJ

v delavskem domu Kranj, v nedeljo 19. januarja ob 10.30

Izgubljeno

Nasla sem OČALA. Dobijo se Struževo 22, Kranj 277

Prireditve

GOSTIŠČE v Sr. vasi vas vabi na ZABAVO s plesom v soboto in nedeljo. Vabljeni! 279

Bife na Črnicu pri Brezjah priredi v soboto ob 19. uri in nedeljo ob 18. uri PLES. Igra kvartet Metoda. Na razpolago imamo, cenjeni gosti, SRBSKE SPECIJA-LITETE na žaru in negotinska vina. Vabljeni! 280

Vabimo vas v nedeljo, 19. 1. 1969, ob 17. uri na veselo PREDPUSTNO ZABAVO v domu Partizana Ljubno. Za ples bodo igrali godci KATERMAN, vmes pa še tekmovalanje za svinjsko glavo itd. Vabljeni! 281

Kupim

Kupim 1 in pol m³ DESK 4. vrste ali rabljene. Melink Mirko, Jelenčeva 6, Kranj 288

Kupim električni VARILNI APARAT. Bohinc Janez, Selca 107 nad Šk. Loko 283

Kupim rabljen kombiniran OTROŠKI VOZIČEK za dvojčke. Mali Peter, Križe 46, Tržič 285

Kupim 2 m³ smrekovih PLOHOV 5 cm. Sink, St. Loka 68, Škofja Loka 286

Kupim mizarsko STRUŽNICO (debelinka), Lahovče 21, Cerklje 287

Kupim rabljena vhodna (vežna) VRATA. Ponudbe pošljite: Praprotna policca 18, Cerklje 284

Zaposlitve

Sprejemem DEKLE, ki bi se rada zaposlila v Ljubljani. Galjevica 14, Ljubljana 290

MIZARSKEGA POMOČNIKA, mlajšega iščem. Samska soba na razpolago. Pogacar, mizarstvo, Gubčeva 7, Radovljica 197

ŽAGA V ŠVICI

išče

pridnega, zanesljivega in neoporečnega

gaterista

za delo na popolnoma mehaniziranem jarmeniku.

Zaposli se lahko takoj. Hrana in stanovanje pri mojstru. Prosilci, ki so vajeni pridnega in samostojnega dela, naj pošljejo ponudbe s sliko in z dokazilom o poklicu na naslov:

JOSEF SCHÜRCH,
Sägewerk 6023
ROTHENBURG,
Luzern/Schweiz

UPRAVNI ODBOR

SPLOŠNE BOLNIŠNICE JESENICE

razglaš

NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

8 medicinskih sester

s srednjo izobrazbo

(tri za kirurški oddelek, tri za interni oddelek ter dve za otolski oddelek v Kranju);

3 babice

s srednjo izobrazbo

za ginekološko-porodniški oddelek;

4 medicinskih sester

z višjo izobrazbo

(eno za kirurški oddelek, eno za ginekološko-porodniški oddelek in dve za otroški oddelek);

Pri izboru bodo prišle v poštev le kandidatke, ki imajo stanovanje na Jesenicah ali v bližnji okolici oziroma v Kranju ali bližnji okolici. Stanovanj namreč ustanova nima več na razpolago.

Nastop dela po dogovoru.

Ponudbe sprejema uprava Splošne bolnišnice Jesenice v roku 15 dni po objavi razpisa.

Dobro začeto delo

Pred kratkim smo objavili kratko novico, da so si tržiški mladinci ob pomoči skupščine in nekaterih delovnih organizacij uredili klub in ga pred novim letom dali v uporabo.

Le nekaj dni dela v klubu pove, da je mladina zares potrebovala svoj prostor, kjer se bo shajala. Dosedanja udeležba kaže, da bo organizirano delo v bodoče pritegnilo še več mladine. Kakšen bo program dela? Poleg prebiranja revij, časopisov in šahiranja ter poslušanja gramofonskih plošč, bodo najmanj en dan v tednu posvetili tudi predavanjem in razgovorom iz programa obrambne vzgoje in šole za življenje pri Delavski univerzi.

Prav tako pripravljajo nekaj filmskih večerov, na katerih se bodo ob predvajanju pomenili tudi o pomenu filmskega ustvarjanja. V sodelovanju z delavsko univerzo bodo pripravili tudi večer poezije tržiških mladih ustvarjalcev, predstavili se bodo filmski ustvarjalci in prevajalci iz tuje literature.

Vodstvo mladinske organizacije in predsedniki mladinskih aktivov bodo v ponedeljek in torek še enkrat spregovorili o predvidenem programu, ga tudi dokončno sprejeli in takoj začeli po njem delati.

Nov klub je ponovno zbudil tudi šahiste, ki mislijo ponovno ustanoviti šahovsko društvo.

Ob pomoči družbene skupnosti, predvsem pa delovnih organizacij, bo tržiška mladina razvila res široko dejavnost. — rk

Seznanjajo se s svetom

Propagandni odsek Planinskega društva Tržič je pripravil v sodelovanju z Delavsko univerzo vrsto predavanj o jugoslovanskih alpinističnih odpravah v različna pogorja sveta.

V sredo zvečer je predaval o odpravi na Kavkaz domačin alpinist Riko Salberger.

Program bodo izvajali do konca maja, do tedaj pa bodo njihovi gostje še Ante Mahkota, Marjan Krišelj, Tone Sazonov in še nekateri poznani alpinisti.

Podobna predavanja bodo pripravili tudi v Podljubelju, Jelendolu in Lomu. — rk

TEKSTILNA
TOVARNA
SVILANIT
KAMNIK
razglaš
NASLEDNJA
PROSTA
DELOVNA
MESTA:

1. 1 delovno mesto
arhitekta

2. 1 delovno mesto
tehnika
V ODDELKU METRAŽE

Pogoj:
Tekstilni ali konfekcijski tehnik

3. 1 delovno mesto
**mojstra
barvarne**

Pogoj:
Tekstilni tehnik — apreter

4. 1 delovno mesto
**mojstra
priprave**
— PRIPRAVNIK

Pogoj:
Tekstilni tehnik

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili in življenjskim sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi oz. do zasedbe delovnih mest.

Komisija za delovna
razmerja pri

KMETIJSKI
ZADRUGI
NAKLO

razglaš

PROSTA
DELOVNA MESTA:

1. **Tajnika zadruga**

za opravljanje
splošnih zadev in
obračun osebnih
dohodkov.

Splošni pogoji: srednja strokovna izobrazba z najmanj 2 leti prakse ali nepopolna srednja šola z najmanj 5 let prakse na podobnih delovnih mestih.

2. **3 trgovskih pomočnikov**

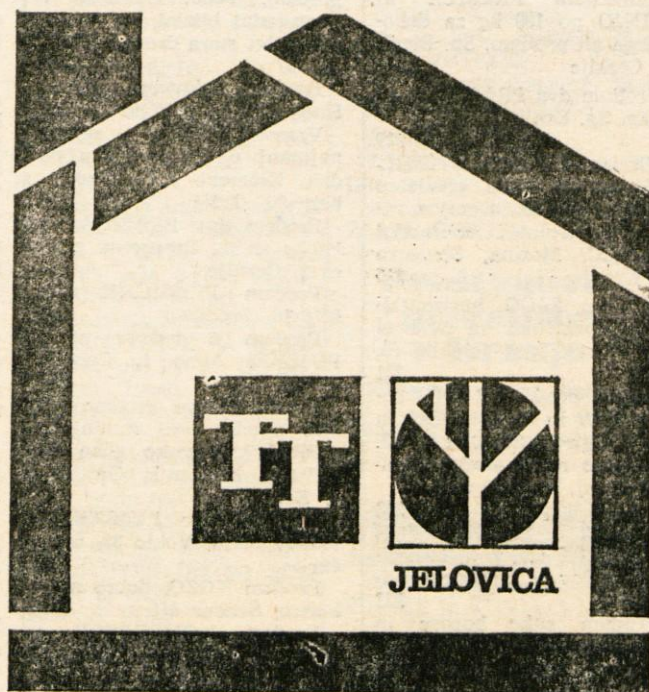
za trgovino
v Naklem in

2 **trgovskih pomočnikov**

za trgovino
v Podbrezjah.

Splošni pogoji: Poizkusno delo bo trajalo 60 dni. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Nastop službe po dogovoru. Osební dohodki po pravilniku.

Kandidati naj osebno vložijo pismene ponudbe na upravo Kmetijske zadruga Naklo, kjer bodo dobili tudi ostale informacije.

HIŠA ZASTONJ

VELIKI NAGRADNI RAZPIS ZA
BRALCE TEDENSKE TRIBUNE

BERITE TT IN SODELUJTE V
V RAZPISU, KI TRAJA DO
KONCA FEBRUARJA

ZE MAJA SE BOSTE LAHKO
SELILI V NOVO STANOVANJE ALI
RAZKOŠNO VIKEND HIŠO

Komisija za urejanje delovnih razmerij
veleželeznine MERKUR Kranj

razglaš

PROSTI DELOVNI MESTI

2 administratork

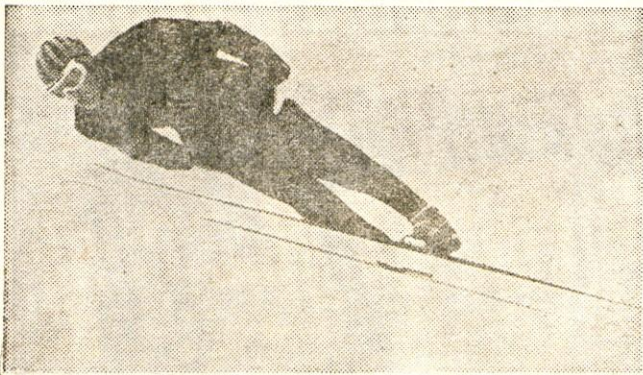
Pogoj:
dokončana administrativna šola z dobrim znanjem
strojepisja in stenografije.

Prednost imajo kandidatke s stalnim bivališčem v
Kranju ali bližnji okolici.

Osební dohodek se obračunava po pravilniku o de-
litvi osebnih dohodkov.

Nastop službe je mogoč takoj.

Prijave sprejema veleželeznina MERKUR Kranj, Ko-
roška c. 1 do 25. 1. 1969.

Kranjčan Peter Stefančič

30 let skokov v Kranju

Letos mineva 30 let, ko so začeli v Kranju organizirano gojiti smučarske skoke. Trideset let je pravzaprav kratka doba. In vendar se je v teh letih marsikaj zgodilo, da bi lahko o kranjskem smučarskem športu pisali pravo zgodovino. Planiške prireditve in prvi svetovni rekordi na velikanki pod Poncami so tudi v Kranju pred dobrimi tridesetimi leti navdušili mladino, da je začela organizirano gojiti to lepo smučarsko disciplino. Mladi, nadebudni skakalci so si s prostovoljnimi delom zgradili skromno 35-metrsko skakalnico na Gorenji Savi in že pred tridesetimi leti imeli prvo večje tekmovanje, na katerem so poleg najboljših slovenskih skakalcev nastopili tudi nekateri inozemci.

Začetki pred drugo svetovno vojno so bili skromni. Smučarski skoki so se v Kranju razvili po vojni v eno najkvalitetnejših športnih panog, v zadnjih treh letih pa predstavljajo kranjski skakalci najboljšo ekipo v državi.

V zgodovini razvoja smučarskih skokov v Kranju v povojnih letih poznajo pri smučarskem klubu Triglav v glavnem dve kvalitetni razdobji. Vsekakor pa je najboljša ona, ki se je začelo po letu 1962. V Kranju je zrasel od tega leta dalje pa do danes kvalitetni skakalni kader, tako da povsem upravičeno skakalci kranjskega Triglava predstavljajo vodilno mesto v državi. Kranjski skakalci so dosegli v zadnjih letih vrsto kvalitetnih dosežkov od republiških do državnih prvakov. Tudi v državni reprezentanci je vedno več tekmovalcev iz gorenjske metropole. Skratka, skakalci iz Kranja so doslej ponesli ime Kranja v dvajset držav. V zadnjih dveh letih pa ima za razvoj mladinskega skakalnega športa velike zasluge tudi planiška skakalna šola. V vsem tem razdobju so nedvomno za-

beležili največje uspehe Peter Stefančič, Marjan Mesec, Vinko Bogataj, Klemen Kobal, Franci Mesec, Jože Kapušin, Srečo Grosar, Bogdan Norčič in drugi. Med odlične tekmovalce pa sodi tudi Janez Gorjanc v klasični kombinaciji, ki je v minuli sezoni osvojil naslov mladinskega državnega prvaka.

Uspehi kranjskih smučarskih skakalcev v zadnjih letih pa so še toliko bolj pomembni, ker deluje kranjski klub v najtežjih pogojih od vseh klubov. Za vadbo imajo tekmovalci le skromno 45-metrsko skakalnico, ki je v razpadajočem stanju. Za normalnejše delo pa bo treba nujno zgraditi 65-metrsko skakalnico, ki bi bila pokrita z umetno maso. Poleg nje pa še manjšo trideset-metrsko napravo za trening pionirjev. Upamo, da se bo stanje glede objektov za kranjske smučarske skakalce izboljšalo vsaj v jubilejnem letu 1969. Zgraditvijo 65-metrške skakalnice (načrti so v delu) bodo tudi v Kranju kvalitetne smučarske prireditve in najboljši kranjski skakalci in reprezentantje se bodo lahko predstavili tudi kranjskim gledalcem. To je največja želja smučarskih skakalcev ob proslavi tridesetletnice smučarskih skokov. Zgraditev primernih smučarskih naprav v Kranju bi bila najlepša nagrada za uspehe kranjskih tekmovalcev v minulih letih.

Jubilej ob tridesetletnici prvih smučarskih skokov v Kranju pa bodo počastili med drugim tudi z dvema večjima prireditvama. Prva bo na sporedu v soboto, 25. januarja, ko bodo tekmovali pionirji na 25-metrski skakalnici v Besnici pri Kranju. Glavna prireditev pa bo v nedeljo, 23. februarja, s tekmovanjem članov in mladincev na 45-metrski skakalnici na Gorenji Savi za pokal Kranja. Obe tekmovanji pa bosta imeli tudi mednarodno udeležbo.

J. Javornik

Hokey na ledu

Jesenice (ml) : Tržič 21 : 1

Prizadevnim hokejskim delavcem v Tržiču je v nedeljo uspelo, da so za svoje ljubitelje pripravili zanimivo srečanje. V prijateljski tekmi so se mladi Jeseničani pomerili z domačim hokejskim moštvom. Čeprav so Jeseničani visoko premagali neizkušene Tržičane, pa le-ti niso zapustili slabega vtisa.

Gole za Jeseničane so dosegli: Hafner 9, Smagin 4, Medved in Jagodic po 2, Kunšič, Endlihar, Klinar, Sekardi pa po enega. Častni zadevek za domačine pa je v prvi tretjini dosegel Japelj. Ponovno pa se je izkazal tržiški vratar Lovro Hladnik, ki je svoje moštvo spet rešil še hujšega poraza. Pred 500 gledalci je odlično sodil zvezni sodnik Benedičič z Jesenic.

-dh

»300 tisočakov na leto zadošča komaj za sodnike in prevoz« Rokometni klub Škofja Loka išče mecena

Kmalu bo minilo pet let, odkar je pešiča mladih Ločanov v okviru telovadnega društva Partizan ustanovila rokometno sekcijo. Začeli so tako rekoč iz nič — brez opreme, brez izkušenj in skoraj brez vsakih sredstev. Ni bilo trenerja, ki bi znal načrtno usmerjati zanesene fante. Enajstčlanska skupina je vadila kot je pač vedela in znala. Čeprav so tisto prvo sezono pristali prav na repu lestvice, jih neuspeh ni potrl. Vztrajno delo je nazadnje obrodilo sadove in lani so v prvi gorenjski ligi zasedli drugo mesto.

Leta 1965, ko je TVD Partizan zajela kriza, so se hkrati z ostalimi sekcijami osamosvojili tudi rokometišči. Toda medtem ko sta smučarski in košarkarski klub znala poiskati mecene (prvega je prevzel Transturist, drugega pa podjetje Kroj), so slednji še naprej ostali prepuščeni sami sebi. 3000 N din, kolikor jim letno dodeli občinska skupščina, je zato le kaplja v morje potreb. O težavah, ki tarejo rokometni

klub Škofja Loka — tako se namreč sedaj imenuje — smo se pogovarjali s predsednikom Antonom Posedijem in nekaterimi igralci.

»Ni pošteno, da nam odgovorni sredstva tako skopo odmerjajo,« so menili mladi športniki. »300 tisočakov porabimo samo za izplačilo sodnikov ter za prevoze na gostovanja. Kaj pa oprema, žoge, copati, mreže, trenerke, dresi...? Druge klube financirajo pokrovitelji in še jim občinska zveza za telesno kulturo odrine več kot nam. Resda se lahko pohvalijo z boljimi uspehi, toda tudi mi smo dosegli že marsikaj.«

Res je... Rokometni klub Škofja Loka šteje danes 40 aktivnih članov. Razdeljeni so na tri ekipe: dve moški (A in B) ter eno žensko. O dosežkih prve ekipe smo že govorili. B moštvo fantov uspešno tekmuje v drugi gorenjski ligi, ženske pa v ljubljanski rokometni conski ligi. Razen tega je v društvo včlanjenih še 45 pionirjev, ki marljivo trenirajo. Dva člana kluba vodita tudi rokometne krožke na obeh škofjeloških osnovnih šolah, kjer za ta privlačni šport vlada precejšnje zanimanje.

»Več skoraj ni moč storiti — vsaj v danih pogojih ne,« menijo rokometišči. »Edina rešitev bi bil pokrovitelj. Beraška dotacija bo prav gotovo še naprej ostala beraška, saj nam celo odobrenih sredstev doslej nikdar niso v redu izplačali.«

K sreči si je klub znal sam pomagati iz zagate. Organizirali so več nabiranih akcij, zaslužili nekaj s prodajo vstopnic na dirkah in z delom v času izseljenskega piknika. Škofjeloška gimnazija jim je za novo leto odstopila

telovadnico, da so lahko priredili silvestrovanje. Izkupiček ni bil posebno velik, a za prazno klubsko blagajno pravo bogastvo. Razen naštetega nekaj iztržijo še z vstopnino na tekmah in s članarino.

»Ne bomo vrgli puške v koruzo,« so nam ob koncu povedali škofjeloški rokometišči. »Posebno sedaj ne, ko je klub po petih letih končno le dobil sposobno vodstvo, prva ekipa fantov pa trenerja iz Ljubljane.« I. Guzelj

Zimsko rokometno prvenstvo SRS

V hali Tivoli v Ljubljani se je v nedeljo začelo letošnje zimsko prvenstvo Slovenije, ki ga prireja rokometna zveza Slovenije. Na tem prvenstvu sodelujejo tudi trije gorenjski predstavniki: član republiške lige Tržič in člana ljubljanske conske lige Kranj in Križe.

V prvem kolu so gorenjski predstavniki igrali takole: Tržičani so izgubili z Zameutom (Reka) 17:11 (6:2) in Slovenj Gradcem 19:12 (11:6), prav tako so igralci Križ izgubili z Grižami 15:11 (7:6) in Gornjo Radgono 22:14 (6:5), moštvo Kranja pa je visoko premagalo Novo mesto 20:11 (12:3). Prvenstvo se nadaljuje prihodnjo nedeljo. -dh

Jutri skoki v Kropi

V okviru prireditve Po stezah partizanske Jelovice bodo tudi meddruštvene tekme v smučarskih skokih na 40-metrski skakalnici v Kropi, in sicer jutri ob 14. uri.

Kako so dve toni na vrh Krvavca spravili?

(Nadalj. s 6. strani)

Takrat smo popili zadnje ostanke slivovke. Z mislijo, da smo že prebrodili najtežje zapreke, smo potem razbili prazno polilitrsko steklenico. Že do sem smo si jo krepko prislužili. Toda kmalu se je pokazalo, da smo se sicer utrujeni in že premočeni še enkrat usteli.

Na Jezercih smo rešili nekaj manjših zaprek in ob 15. uri, ko smo bili le še tristo metrov oddaljeni od hotela na Krvavcu, se je zataknilo. Gosta megla in moker sneg sta naredila svoje. Fantje so sicer zelo dobro poznali pot, vendar dve toni težak stroj ni bil več kos meter in pol

debelemu sneženemu zametu. Naenkrat smo bili zakopani v razmočenem snegu.

URO IN POL ZA TRISTO METROV

Peš smo jo mahnili k zadnji postaji žičnice. Gazeč sneg do pasu in še čez smo potem ob 15.45 začeli zadnjo veliko akcijo. Spustili smo vlečno vrv do stroja. Čeprav le 50 metrov oddaljeni drug od drugega, smo se zaradi goste megle lahko sporazumevali le po glasu. Nič kolikokrat jo moral Jože Flais, ki je upravljal z žičnico, potegniti naprej in spustiti vlečno vrv. Nazadnje se je ta še strgala. Čeprav nam je mr-

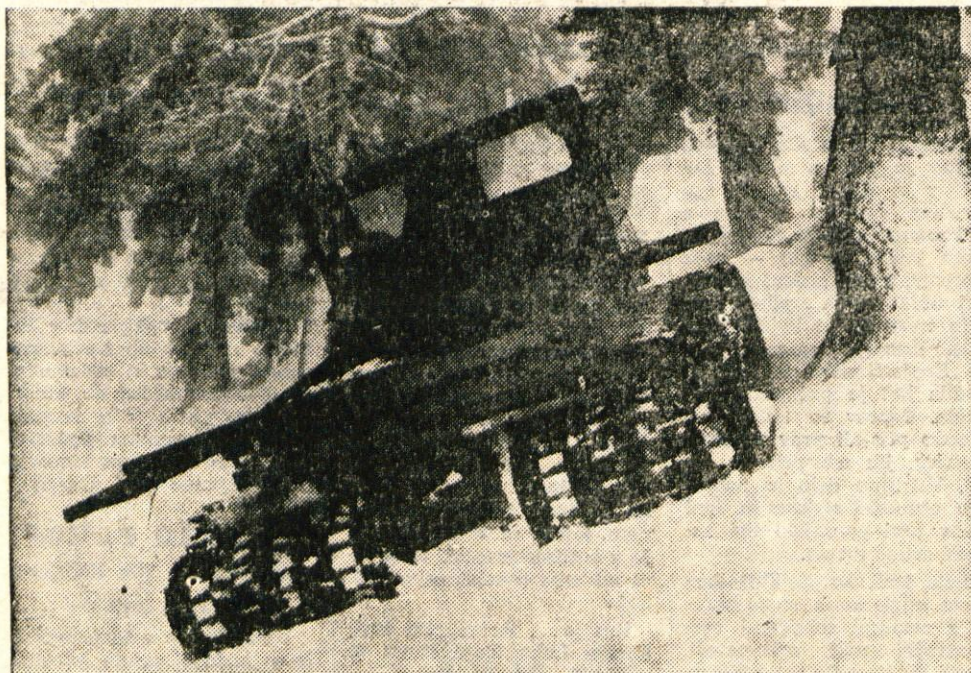
zel snežni metež zarezal prav v kosti, smo vztrajali. In točno ob 16.30 smo goseničarja spravili do hotela na Krvavcu. Pravim spravili, ker sva tudi s Francijem krepko sodelovala v tej akciji, ki se je za fante začela, ob 8. uri (in za naju pol ure kasneje) ter trajala polnih 8 oziroma 9 ur.

NAZADNJE BREZ SLIKE

Ko sva zjutraj odšla iz redakcije, nama je urednik naročil, da bi dobila tudi posnetek z vrha. Franci je ob hotelu še enkrat pritisnil na sprožilec. Toda megla in sneg sta naredila svoje. Če bi namreč objavili to sliko, nam bralci najbrž ne bi verjeli, da je posnetek z vrha Krvavca. Vendar nama ni bilo žal tega neuspeha. S fanti sva delila zadoščenje, da smo 15. januarja 1969 spravili na vrh Krvavca »racmana«, ki bo poslej skrbel, da bodo krvavški smučarji lahko varne-

Franjo Kreačič: »Že sem vozil goseničarje, vendar s takšnim in še s Krvavcem po vrhu se pa še nisem pomeril.« (Prepričan sem, da Franjo Kreačič in Jože Flais na Krvavcu med zimsko sezono z njim ne bosta imela toliko težav).

Ko smo bili mimo Jezerc, so se kmalu pokazale nove težave. Takrat še nismo vedeli, da nas taka še najtežja akcija.

Šele pred Jezercem smo si toliko oddahnilli, da je Franci lahko naredil skupinsko sliko.

je drveli po boljših in lepših progah.

TEPTALNI STROJ RATRAC

Pot nazaj je bila lažja. Z žičnico smo se nekaj po 19. uri spustili v dolino. Rdeč RATRAC, prek štiri metre dolg in nekaj manj širok goseničar je počival na vrhu. Danes že orje, ravna in pripravlja smučarske proge.

Direktor turističnega prometnega podjetja CREINA tov. Tičar — to podjetje sedaj upravlja na Krvavcu z vsemi žičnicami — mi je drugič dan povedal, da so za tega švicarskega goseničarja odšteli skoraj 30 milijonov starih dinarjev. Z njim bodo v prihodnjem podaljšali na Krvavcu smučarsko sezono kar za mesec dni. Menijo, tudi, da se bodo zaradi boljših prog na Krvavcu poslej tudi nesreče zmanjšale za polovico.

Teptalni stroj RATRAC naenkrat stepta 4,20 metra širok pas snega. Vgrajen ima Fordov motor s 120 konjskimi silami. S takšno močjo pa zlahka premaga tudi 60-odstotne vzpone. V eni uri pa porabi 7 litrov goriva.

Podjetje CREINA, ki ima na Krvavcu še velike načrte, je torej s tem nakupom nedvomno precej prispevalo k razširitvi zimsko-sportnega turizma v tem delu Gorenjske.

Pravzaprav s Francijem še nisva prišla čisto »k sebi«. Ko pišem tole reportažo, sva mi še vedno tresajo kolena in čutim vsako kost posebej. Če verjamete ali ne, nikomur ne privoščim, da bi se Krvavca lotil ob takšnem vremenu in na tak način. Čeprav je bil to moj prvi in najbrž tudi zadnji RATRAC, ki sem ga spremljal na Krvavcu pa bom še dolgo občudoval Franja Kreačiča, Jožeta Flaisa, Petra in Florjana Slatnarja in Franca Grilca — krvavške fante, ki ne poznajo strahu in utrujenosti in ki poznajo vsako drevo in grm na Krvavcu. Nikdar pa ne bom pozabil tudi kdaj me je »povozil« krvavški teptalni stroj — RATRAC.

Besedilo: Andrej Zalar
Slike: Franci Perdan

Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah
Žvita
Kranj